

MØTEINNKALLING

Utval: Komite for næring, kultur og idrett

Møtestad: Formannskapssalen Herøy rådhus

Dato: 12.12.2017

Tid: 16:00

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møte i kommunale organ skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærmere innkalling.

Fosnavåg, 05.12.17

Stig A. H. Sævik
leiar

OFFENTLEG SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 74/17	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 75/17	Protokoll frå førre møte
PS 76/17	Referatsaker
PS 77/17	Avgrensa revidering av "prioritert handlingsprogram" i kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2015-2018
PS 78/17	Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021. Andre handsaming
PS 79/17	Tilskot frå kommunalt næringsfond – U.off. § 13
PS 80/17	Tilskot frå kommunalt næringsfond – U.off. § 13
PS 81/17	Tilskot frå kommunalt næringsfond – U.off. § 13
PS 82/17	Tilskot frå kommunalt næringsfond – U.off. § 13
PS 83/17	Tilskot frå kommunalt næringsfond – U.off. § 13

Referatsaker

RS 8/17	K-sak 127/17. Særutskrift Ungdata 2017 - Rapportar frå undersøkinga
---------	---

Orientering/drøfting: Møteplan 2018

PS 74/17 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 75/17 Protokoll frå førre møte

PS 76/17 Referatsaker

Kulturavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	ENG	Arkivsaknr:	2014/1427
		Arkiv:	143

Utvalseksnr	Utval	Møtedato
77/17	Komite for næring, kultur og idrett	12.12.2017
	Kommunestyret	14.12.2017

AVGRENSA REVIDERING AV "PRIORITYERT HANDLINGSPLAN" I KOMMUNEDELPLANEN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV 2015-2018

Tilråding:

Herøy kommune vedtek i medhald av Pbl. §11-4 å gjere ei avgrensa revidering av kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2015-2018 slik det ligg føre i framlegget.

Særutskrift:
Tanja Rafteseth
Robert Myklebust
BIL fotball

Vedlegg:

201711 Forslag til revidert prioritert handlingsprogram 2015-2018

Samandrag av saka:

Framlegg til revidert handlingsprogram for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Av nye tiltak er det berre dei det skal søkjast om spelemidlar til i 2018 omfatta av revideringa, hhv. Fotballhall, Bergsøt stadion og Klatrepark, Fosnavågparken.

Saksopplysningar:

Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har si hovudrullering kvart 4. år, i tillegg til årleg rullering av handlingsprogrammet for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Vedteken kommunedelplan og årleg rullering av handlingsprogrammet er ein føresetnad for at idrettsanlegg kan søkje om spelemidlar. Neste hovudrullering er planlagt til 2018.

Søknad om spelemidlar skal vere kommunen i hende seinast 1. oktober kvart år, og fylgjande nye tiltak har fått idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning og skal søkje om spelemidlar i 2018:

- **Fotballhall**, (deler av) Bergsøy stadion
Ordinært anlegg – føreslått med 4de prioritet etter tiltak som er ferdigstilt, men ikkje tildelte spelemidlar enno.
- **Klatrepark**, Fosnavågparken
Nærmiljøanlegg – føreslått med 2dre prioritet etter tiltak som søkte i 2017 men som ikkje er tildelt spelemidlar enno.

Elles er det gjort justeringar på prioriteringar knytt til dei enkelte tiltaka. Høgst prioritet har tiltak som er under planlegging og/eller med allereie politisk godkjenning.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen foreslår i medhald av §11-4 i plan og bygningslova at handlingsprogrammet i kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2015-2018 vert vedteke slik det ligg føre.

Konsekvensar for folkehelse:

Tiltaka i kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er viktige tiltak for ei positiv folkehelse, samt som sosiale møteplassar got trivsel og oppleveling.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen kjende.

Konsekvensar for drift:

Ingen kjende.

Fosnavåg, 29.11.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Kommunalsjef

Sakshandsamar: Eileen Gjerde, kulturleiar

Framlegg til revidert

7. Prioritert handlingsprogram 2015 – 2018 Revidert handlingsprogram

7.1. Ordinære anlegg/rehabilitering og anlegg for friluftsliv 2015 – 2018 K.sak 111/16

	Anleggsoppgåver, tilrettelegging og tiltak	Ansvarleg	Totalsum	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Anleggsstart					Status (til orientering)	
					Driftsutgifter pr. år	Kommunalt tilskot	Spele-midlar	Andre midlar (mva)	2015	2016	2017	2018		
1	25 meters symjebasseng og stupeavdeling/rehabilitering Fritidsbadet	Sunnmørsbadet AS	288 000			40 000	17 100	57 646						Tiltak ferdigstilt. Tilskot ikke gitt. Fornye søknad 2018.
2	Klubblokale/ garderobar/ tribune, Havila stadion	Bergsøy IL fotball	11 700			2 500	1 700	2 326			X			Tiltak ferdigstilt. Tilskot delvis gitt, men ikke ferdig utbetalt. Gjenta søknad 2018.
3	Innreiing av klubblokale (kjellar), Gurskøy stadion	Gurskøy IL	950			40	316	237			X			Tiltak ferdigstilt. Tilskot ikke gitt. Fornye søknad 2018.
4	Fotballhall 100 x 60m på deler av Bergsøy stadion	Bergsøy IL fotball	17 100			0	4 725	3 437			X			Under arbeid. Ny søknad 2018.
5	Idrettshall ved Einedalen skule, Leinøy	Herøy kommune	33 000			16 000	10 000	7 000				X		Under planlegging. Ny søknad planlagt til 2019.
6	Rehabilitering av kunstgrasbane, Bergsøy stadion	Herøy kommune	**											Under planlegging. Ny søknad planlagt til 2019.
7	Tursti rundt Myklebustvatnet	Herøy kommune	**											Under planlegging. Ny søknad planlagt til 2019.
8	Kunstgras – rehabilitering av anlegg, Moltu stadion	Moltu IL	**											Under planlegging
9	Klubbhus/ reiskapshus, Tjørvåg stadion	Tjørvåg IL	**											Under planlegging
10	Ny sløyfe rundt Grøneåsen / Leikong	Gurskøy IL	**											Usikkert om skal gjennomførast. Vert avklart i 2018.

X = Oppstart/byggestart

* = Dette er førebels tal og kryss då anlegga framleis er under planlegging / bygging

** = Særleg sikre tal er ikkje avklara

Ny søknad – søknad som ikkje har vore fremja tidligare

Fornye søknad – søknad som har vore fremja tidligare utan at det er gitt tilskot

Gjenta søknad – søknad der det er gitt deltilskot ved foregående års behandling og der fylkeskommunen har gitt tilbakemelding om at det er adgang til å fremje gjentatt søknad

Framlegg til revidert

7.2. Handlingsprogram for nærmiljøanlegg

			Totalsum		Finansiering				Anleggsstart					Status (til orientering)
	Anleggsoppgåver, tilrettelegging og tiltak	Ansvarleg	Kostnad i 1000 kr	Driftsutgifter pr. år	Kommunal t tilskot	Spele- midlar	Andre midlar (mva)	2015	2016	2017	2018	2019		
1	Ballbinge Remøy - rehabilitering	Remøy og Sævik grendalag							X					<i>Under arbeid. Fornya søknad 2018.</i>
2	Klatrepark, Fosnavågparken	Herøy kommune	1 300							X				<i>Under planlegging. Ny søknad 2018.</i>
3	Nytt opplag/ny utgåve av turkart for Søre Sunnmøre	Samarbeid kommunane Sande og Herøy	*400							X				<i>Dialog etablert med Sande med mål om felles spelemiddelsøknad.</i>
4	Lys frå dagens løype til Kleppeåsen	Gurskøy IL	*450											<i>Usikkert om skal gjennomførast. Vert avklart i 2018.</i>
5	Utbetring av trasé rundt Lisjeåsen	Gurskøy IL	*200											<i>Usikkert om skal gjennomførast. Vert avklart i 2018.</i>
6	Tilknytingstrase til Feirelia	Gurskøy IL	*300											<i>Usikkert om skal gjennomførast. Vert avklart i 2018.</i>
7	Heid Folkehelseanlegg Heidbana - ballbinge	Berge og Flusund grendalag	*300											<i>Usikkert om skal gjennomførast.</i>
8	Heid Folkehelseanlegg – Miniballbinge/løpebane	Berge og Flusund grendalag	*140											<i>Usikkert om skal gjennomførast.</i>
9	Ballbinge – Bø skule	Bø og Sande grendalag												<i>Usikkert om skal gjennomførast.?</i>
10	Ballbinge/ aktivitetsfelt Fosnavåg sentrum/ Huldal	Kommunen/ grendelag												<i>Usikkert om skal gjennomførast</i>

X = Oppstart/byggestart

* = Dette er førebels tal og kryss då anlegga framleis er under planlegging / bygging

** = Særleg sikre tal er ikkje avklara

Ny søknad – søknad som ikkje har vore fremja tidligare

Fornya søknad – søknad som har vore fremja tidligare utan at det er gitt tilskot

Gjenta søknad – søknad der det er gitt deltilskot ved foregående års behandling og der fylkeskommunen har gitt tilbakemelding om at det er adgang til å fremje gjentatt søknad

Til orientering:
**Oversikt over ordinære anlegg som har motteke tilskot – men
der tilskotet ikke er utbetalt og der kommunen har forskottert spelemidlar og mva-kompensasjon**

	Anleggsoppgåver, tilrettelegging og tiltak	Ansvarleg	Totalsum	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Anleggsstart					Status	
					Driftsutgifter pr. år	Kommunalt tilskot	Spele-midlar	Andre midlar	2007	2013	0000	0000		
	Kunstgrasbane, Bergsøy stadion	Herøy kommune	10 900				2 500	4 200	X					Tiltak ferdigstilt. Tilskot gitt men ikke utbetalt, då sluttrekneskap ikke er sendt.
	Kunstgras – 7-arbane, Gurskøy stadion	Herøy kommune	3 300	35	650		1 000	1 900		X				Tiltak ferdigstilt. Tilskot gitt men ikke utbetalt, då sluttrekneskap ikke er sendt.

Til orientering:
**Oversikt over nærmiljøanlegg som har motteke tilskot – men
der tilskotet ikke er utbetalt og der kommunen har forskottert spelemidlar og mva-kompensasjon**

	Anleggsoppgåver, tilrettelegging og tiltak	Ansvarleg	Totalsum	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Anleggsstart					Status	
					Driftsutgifter pr. år	Kommunalt tilskot	Spele-midlar	Andre midlar	2015	2016	2017	2018		
	Gapahuk på Tverrfjellet	Heida Vel	*400			0	200	200		X				Under arbeid. Tilskot gitt men ikke sluttutbetalt, då sluttrekneskap ikke er sendt.
	Aktivitetsplass Frøystad	Frøystad grendelag	637			0	300				X			Tiltak ferdigstilt. Tilskot gitt men ikke utbetalt, då sluttrekneskap ikke er sendt.

X = Oppstart/byggestart

* = Dette er førebels tal og kryss då anlegga framleis er under planlegging / bygging

** = Særleg sikre tal er ikkje avklara

Ny søknad – søknad som ikkje har vore fremja tidligare

Fornya søknad – søknad som har vore fremja tidligare utan at det er gitt tilskot

Gjenta søknad – søknad der det er gitt deltilskot ved foregående års behandling og der fylkeskommunen har gitt tilbakemelding om at det er adgang til å fremje gjentatt søknad

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2017/715
		Arkiv:	124

Utvaksnsnr	Utval	Møtedato
201/17	Formannskapet	21.11.2017
32/17	Arbeidsmiljøutvalet	27.11.2017
34/17	Eldrerådet	04.12.2017
39/17	Komite for helse og omsorg	22.11.2017
78/17	Komite for næring, kultur og idrett	12.12.2017
37/17	Komite for oppvekst	15.11.2017
23/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	23.11.2017
66/17	Maritim og teknisk komite	27.11.2017

BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021. ANDRE HANDSAMING

Møtebehandling i komite for helse og omsorg 22.11.2017:

Komite for helse og omsorg kjem med slik uttale:

«Komite for helse og omsorg ber om at tiltak for styrking av psykisk helse til kroner 1.110.000,- som ligg i lista over prioriterte tiltak, vert innarbeidd i budsjettet for 2018 og i økonomiplanen 2018-2021.»

Rådmannen si tilråding og uttalen frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 22.11.2017

1. Rammene til dei ulike avdelingane blir slik i 2017 (runda av til nærmeste kr 5.000,-).

	2017	2018
POLITISK LEIING	4.050	4.080
ADMINISTRATIV LEIING	3.380	1.795
STAB	44.240	46.010
Servicetorg	2.960	3.185
Dok senter/innkjøp/stablsleiing	2.180	3.930
Økonomiavdeling	5.650	5.700
Personal- og organisasjonsavd	7.810	7.425
IKT	6.760	6.610
Eigedom	18.880	19.160
OPPVEKST	180.230	182.550
Barnehageavdeling	67.140	67.920
Grunnskuleavdeling	113.090	114.630
HELSE OG OMSORG	198.885	206.330
Administrasjon Helse og omsorg		1.310
Barn, familie og helse (ink NAV og flyktning)	48.600	47.455
Pleie- og omsorg	109.315	108.320
Bu- og habilitering	40.970	39.700
Tenestekoordinering		9.545
SAMFUNNSUTVIKLING	30.550	31.710
Kulturavdelinga	8.620	8.315
Utviklingsavdelinga	21.930	6.385
Brannvernavdelinga		8.800
Anleggs- og driftsavdelinga		8.210
OVERFØRINGSKAPITTELET	13.260	13.850
SAMHANDLINGSREFORMA, MOTTAK	(1.180)	

2. Herøy kommune vedtek den gjeldande maksimalsatsen for inntektsskatteøre for år 2018.
3. Kommunale avgifter, betalingssatsar, husleiger og eigendelar vert prisjustert om ikkje anna vert bestemt særskilt.
4. Det vert vedteke slike endringar i betalingssatsane:
  - a. Barnehagesatsane følgjer den statlege maksimalprisordninga i 2018.
Kr 2.910,- for heil plass + matpengar kr 350,-.
  - b. Husleiga for kommunale utleigebustadar vert regulert årleg etter kontraktsdato dersom endringa i konsumprisindeksen for same periode er positiv. Ved inngåing av ny husleigekontrakt vert veiledande husleige for leigeobjektet vurdert opp mot og eventuelt regulert til same nivå som for tilsvarande kommunale leigeobjekt. Dersom husleigesatsen for eit eller fleire kontraktsforhold avvik frå gjengs leige, kan forvaltar regulere husleiga til gjengs nivå i tråd med krava i husleigelova.
  - c. Vaksinasjon kr 350,- pr konsultasjon + dekning av vaksinekostnader.
  - d. Abonnementssordninga for heimetenestene vert slik:
    - Timepris: kr 370,- (kr 360,- i 2017)
    - 2-3 G – Kr 1.400,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 3-4 G – Kr 1.750,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 4-5 G – kr 2.100,- pr mnd (Uendra frå 2017)
    - Over 5 G – kr 2.450,- per mnd (Uendra frå 2017)

- e) Leige tryggleiksalarmer kr 330,- per månad (kr 320,- i 2017).
- f) Korttidsopphald institusjon kr 155,- pr døgn (uendra)
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.
- g) Dagplass ved institusjon kr 80,- pr dag (uendra).
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.
- h) Sal av middag ved institusjonane kr 90,- pr middag (kr 90,- i 2017)
- i) Utkøring og sal av middag frå institusjonane kr 100,- pr middag (uendra)
- j) Fullkost per mnd kr 3.600,- eller kr 170,- per døgn (kr 3.600,- per mnd i 2017)
- k) Kurdøgnprisen for opphold i institusjonane (sjukeheimane) vert sett til kr 2.050,- (kr 1.940,- per døgn i 2017). Prisen må bereknast eksagt når budsjettet til PO er vedteke – når tilrådinga til kommunestyret er kjent).
- l) Eigenbetaling for elevplass i Kulturskulen blir kr 3.500,- (kr 3.400,-) gjeldande frå 01.08.2018. Andre prisar aukar med 3% frå 01.08.2018
- m) Eigenbetaling for SFO-plass. Gruppe 3 Full plass kr 2.625,- (kr 2.500,-). Gruppe 2 (inntil 14 timer) kr 2.160,- per mnd (2.055,-) og gruppe 1 (inntil 10 timer per veke) kr 1.530,- (kr 1.455,-). Ferie SFO aukar med 5% Alt gjeldande frå 01.08.2018.
- n) Tilknytningsavgift for kloakk, kloakkgebyr, feieavgift, renovasjonsavgift, avgift for tvungen slamtømming vert fastsett for 2018 gjennom eigne vedtak i kommunestyret.
- o) Gebrysatsane for byggesak, plan og oppmåling vert uendra frå 2017 til 2018
- p) Andre avgifter, betalingssatsar etc som ikkje er nevnt over aukar med 3,0%

(Når det gjeld prisane innan pleie- og omsorg er målsetjinga eins prisar for alle kommunane på Søre Sunnmøre med unntak av kurdøgnprisen som reflekterer kva det kostar per døgn å bo på institusjon (sjølvkost)).

5. Investeringsprosjekt som det er løyvd budsjettmidlar til i 2017, men som ikkje er avslutta, vil automatisk få overført unytta ramme til 2018.
6. Budsjettet for 2018 fører til slike nye faste stillingsheimlar:
  - a) 950% nye stillingar i Pleie- og omsorgsavdelinga
7. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne vakante så lenge det er forsvarleg.
8. Kommunestyret ber om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.
9. Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram ei sak om sal av kommunale bustader.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettast på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt kommunen er byggjerre for eller deltar i på anna vis.

10. Det vert lagt fram særskilde saker for handsaming av avtalevilkår og økonomisk deltaking når søknad ligg føre, når det gjeld saker knytt til planlegging og utbygging i samband med næringsutvikling og infrastrukturanelegg.
11. Alle investeringsprosjekt, også dei som er omfatta av kloakkrammeplanen, skal så snart dei er ferdige leggast fram for kommunestyret for endeleg godkjenning (økonomisk avslutning).
12. Budsjettrapportering og rapportering etter måltal skal skje kvart tertial 30.04 og 31.08.

13. Kommunestyret vedtek eit låneopptak på NOK 99,08 mill for 2018. Ordførar og/eller rådmann får fullmakt til å ta opp og godkjenne lånevilkåra innanfor oppgitt låneramme i budsjettet (lånesummen kan bli justert ned til innstillingsmøtet i formannskapet).
14. Herøy kommunestyre godkjenner ein trekkrett i Danske Bank AS på inntil 100,0 mill kr. til utløpsdato for gjeldande bankavtale 01.09.2019 med oppsjon fram til 01.09.2020.
15. Kommunestyret vedtek låneporleføljen til Herøy kommune, og alle lån i porteføljen kan vere aktuelle for refinansieringar i budsjettåret 2018. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinnelag vedtak.
16. Rådmannen får fullmakt til å utføre budsjettendringar for det som vedkjem refusjon sjukeløn opp mot vikarutgifter, samt endringar knytt til mva kompensasjonen.
17. Kommunestyret vedtek budsjettet for 2018 og økonomiplanen for perioden 2018-2021 på grunnlag av dei rammer og føresetnader som er fastsett i denne planen.

Komite for helse og omsorg ber om at tiltak for styrking av psykisk helse til kroner 1.110.000,- som ligg i lista over prioriterte tiltak, vert innarbeidd i budsjettet for 2018 og i økonomiplanen 2018-2021.

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding med slik uttale vart samrøystes vedteken:
Eldrerådet forlangar at investering til oppgradering av utstyr i sjukeheimen på 200.000,- vert opprettholdt i budsjettet i 2018, slik rådmannen har prioritert det.

Tilråding i Eldrerådet - 04.12.2017

2. Rammene til dei ulike avdelingane blir slik i 2017 (runda av til nærmeste kr 5.000,-).

		2017	2018
POLITISK LEIING		4.050	4.080
ADMINISTRATIV LEIING		3.380	1.795
STAB		44.240	46.010
Servicetorg		2.960	3.185
Dok senter/innkjøp/stablsleiing		2.180	3.930
Økonomiavdeling		5.650	5.700
Personal- og organisasjonsavd		7.810	7.425
IKT		6.760	6.610
Eigedom		18.880	19.160
OPPVEKST		180.230	182.550
Barnehageavdeling		67.140	67.920
Grunnskuleavdeling		113.090	114.630
HELSE OG OMSORG		198.885	206.330
Administrasjon Helse og omsorg			1.310
Barn, familie og helse (ink NAV og flyktning)		48.600	47.455
Pleie- og omsorg		109.315	108.320
Bu- og habilitering		40.970	39.700
Tenestekoordinering			9.545
SAMFUNNSUTVIKLING		30.550	31.710
Kulturavdelinga		8.620	8.315
Utviklingsavdelinga		21.930	6.385
Brannvernavdelinga			8.800
Anleggs- og driftsavdelinga			8.210
OVERFØRINGSKAPITTELET		13.260	13.850
SAMHANDLINGSREFORMA, MOTTAK		(1.180)	

2. Herøy kommune vedtek den gjeldande maksimalsatsen for inntektsskatteøre for år 2018.
3. Kommunale avgifter, betalingssatsar, husleiger og eigendelar vert prisjustert om ikkje anna vert bestemt særskilt.
4. Det vert vedteke slike endringar i betalingssatsane:
  - e. Barnehagesatsane følgjer den statlege maksimalprisordninga i 2018.
Kr 2.910,- for heil plass + matpengar kr 350,-.
  - f. Husleiga for kommunale utleigebustadar vert regulert årleg etter kontraktsdato dersom endringa i konsumprisindeksen for same periode er positiv. Ved inngåing av ny husleigekontrakt vert veiledande husleige for leigeobjektet vurdert opp mot og eventuelt regulert til same nivå som for tilsvarande kommunale leigeobjekt. Dersom husleigesatsen for eit eller fleire kontraktsforhold avvik frå gjengs leige, kan forvaltar regulere husleiga til gjengs nivå i tråd med krava i husleigelova.
  - g. Vaksinasjon kr 350,- pr konsultasjon + dekning av vaksinekostnader.
  - h. Abonnementsordninga for heimetenestene vert slik:
    - Timepris: kr 370,- (kr 360,- i 2017)
    - 2-3 G – Kr 1.400,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 3-4 G – Kr 1.750,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 4-5 G – kr 2.100,- pr mnd (Uendra frå 2017)
    - Over 5 G – kr 2.450,- per mnd (Uendra frå 2017)

- q) Leige tryggleiksalarmer kr 330,- per månad (kr 320,- i 2017).
- r) Korttidsopphald institusjon kr 155,- pr døgn (uendra)
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.
- s) Dagplass ved institusjon kr 80,- pr dag (uendra).
Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.
- t) Sal av middag ved institusjonane kr 90,- pr middag (kr 90,- i 2017)
- u) Utkøyring og sal av middag frå institusjonane kr 100,- pr middag (uendra)
- v) Fullkost per mnd kr 3.600,- eller kr 170,- per døgn (kr 3.600,- per mnd i 2017)
- w) Kurdøgnprisen for opphold i institusjonane (sjukeheimane) vert sett til kr 2.050,- (kr 1.940,- per døgn i 2017). Prisen må bereknast eksagt når budsjettet til PO er vedteke – når tilrådinga til kommunestyret er kjent).
- x) Eigenbetaling for elevplass i Kulturskulen blir kr 3.500,- (kr 3.400,-) gjeldande frå 01.08.2018. Andre prisar aukar med 3% frå 01.08.2018
- y) Eigenbetaling for SFO-plass. Gruppe 3 Full plass kr 2.625,- (kr 2.500,-). Gruppe 2 (inntil 14 timer) kr 2.160,- per mnd (2.055,-) og gruppe 1 (inntil 10 timer per veke) kr 1.530,- (kr 1.455,-). Ferie SFO aukar med 5% Alt gjeldande frå 01.08.2018.
- z) Tilknytningsavgift for kloakk, kloakkgebyr, feieavgift, renovasjonsavgift, avgift for tvungen slamtømming vert fastsett for 2018 gjennom eigne vedtak i kommunestyret.
- aa) Gebrysatsane for byggesak, plan og oppmåling vert uendra frå 2017 til 2018
bb) Andre avgifter, betalingssatsar etc som ikkje er nevnt over aukar med 3,0%

(Når det gjeld prisane innan pleie- og omsorg er målsetjinga eins prisar for alle kommunane på Søre Sunnmøre med unntak av kurdøgnprisen som reflekterer kva det kostar per døgn å bo på institusjon (sjølvkost).

18. Investeringsprosjekt som det er løyvd budsjettmidlar til i 2017, men som ikkje er avslutta, vil automatisk få overført unytta ramme til 2018.

19. Budsjettet for 2018 fører til slike nye faste stillingsheimlar:

b) 950% nye stillingar i Pleie- og omsorgsavdelinga

20. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne vakante så lenge det er forsvarleg.

21. Kommunestyret ber om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.

22. Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram ei sak om sal av kommunale bustader.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettast på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt kommunen er byggjerre for eller deltar i på anna vis.

23. Det vert lagt fram særskilde saker for handsaming av avtalevilkår og økonomisk deltaking når søknad ligg føre, når det gjeld saker knytt til planlegging og utbygging i samband med næringsutvikling og infrastrukturanelegg.

24. Alle investeringsprosjekt, også dei som er omfatta av kloakkrammeplanen, skal så snart dei er ferdige leggast fram for kommunestyret for endeleg godkjenning (økonomisk avslutning).

25. Budsjettrapportering og rapportering etter måltal skal skje kvart tertial 30.04 og 31.08.

26. Kommunestyret vedtek eit låneopptak på NOK 99,08 mill for 2018. Ordførar og/eller rådmann får fullmakt til å ta opp og godkjenne lånevilkåra innanfor oppgitt låneramme i budsjettet (lånesummen kan bli justert ned til innstillingsmøtet i formannskapet).
27. Herøy kommunestyre godkjenner ein trekkrett i Danske Bank AS på inntil 100,0 mill kr. til utløpsdato for gjeldande bankavtale 01.09.2019 med oppsjon fram til 01.09.2020.
28. Kommunestyret vedtek låneporleføljen til Herøy kommune, og alle lån i porteføljen kan vere aktuelle for refinansieringar i budsjettåret 2018. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinnelag vedtak.
29. Rådmannen får fullmakt til å utføre budsjettendringar for det som vedkjem refusjon sjukeløn opp mot vikarutgifter, samt endringar knytt til mva kompensasjonen.
30. Kommunestyret vedtek budsjettet for 2018 og økonomiplanen for perioden 2018-2021 på grunnlag av dei rammer og føresetnader som er fastsett i denne planen.

Uttale:

Eldrerådet forlangar at investering til oppgradering av utstyr i sjukeheimen på 200.000,- vert opprettholdt i budsjettet i 2018, slik rådmannen har prioritert det.

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Arbeidsmiljøutvalet - 27.11.2017

3. Rammene til dei ulike avdelingane blir slik i 2017 (runda av til nærmeste kr 5.000,-).

	2017	2018
POLITISK LEIING	4.050	4.080
ADMINISTRATIV LEIING	3.380	1.795
STAB	44.240	46.010
Servicetorg	2.960	3.185
Dok senter/innkjøp/stablsleiing	2.180	3.930
Økonomiavdeling	5.650	5.700
Personal- og organisasjonsavd	7.810	7.425
IKT	6.760	6.610
Eigedom	18.880	19.160
OPPVEKST	180.230	182.550
Barnehageavdeling	67.140	67.920
Grunnskuleavdeling	113.090	114.630
HELSE OG OMSORG	198.885	206.330
Administrasjon Helse og omsorg		1.310
Barn, familie og helse (ink NAV og flyktning)	48.600	47.455
Pleie- og omsorg	109.315	108.320
Bu- og habilitering	40.970	39.700
Tenestekoordinering		9.545
SAMFUNNSUTVIKLING	30.550	31.710
Kulturavdelinga	8.620	8.315
Utviklingsavdelinga	21.930	6.385
Brannvernavdelinga		8.800
Anleggs- og driftsavdelinga		8.210
OVERFØRINGSKAPITTELET	13.260	13.850
SAMHANDLINGSREFORMA, MOTTAK	(1.180)	

2. Herøy kommune vedtek den gjeldande maksimalsatsen for inntektsskatteøre for år 2018.
3. Kommunale avgifter, betalingssatsar, husleiger og eigendelar vert prisjustert om ikkje anna vert bestemt særskilt.
4. Det vert vedteke slike endringar i betalingssatsane:
  - i. Barnehagesatsane følgjer den statlege maksimalprisordninga i 2018.
Kr 2.910,- for heil plass + matpengar kr 350,-.
  - j. Husleiga for kommunale utleigebustadar vert regulert årleg etter kontraktsdato dersom endringa i konsumprisindeksen for same periode er positiv. Ved inngåing av ny husleigekontrakt vert veiledande husleige for leigeobjektet vurdert opp mot og eventuelt regulert til same nivå som for tilsvarannde kommunale leigeobjekt. Dersom husleigesatsen for eit eller fleire kontraktsforhold avvik frå gjengs leige, kan forvaltar regulere husleiga til gjengs nivå i tråd med krava i husleigelova.
  - k. Vaksinasjon kr 350,- pr konsultasjon + dekning av vaksinekostnader.
  - l. Abonnementsordninga for heimetenestene vert slik:
    - Timepris: kr 370,- (kr 360,- i 2017)
    - 2-3 G – Kr 1.400,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 3-4 G – Kr 1.750,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 4-5 G – kr 2.100,- pr mnd (Uendra frå 2017)
    - Over 5 G – kr 2.450,- per mnd (Uendra frå 2017)

cc) Leige tryggleiksalarmer kr 330,- per månad (kr 320,- i 2017).

dd) Korttidsopphald institusjon kr 155,- pr døgn (uendra)

Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.
ee) Dagplass ved institusjon kr 80,- pr dag (uendra).

Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.

ff) Sal av middag ved institusjonane kr 90,- pr middag (kr 90,- i 2017)

gg) Utkøyring og sal av middag frå institusjonane kr 100,- pr middag (uendra)

hh) Fullkost per mnd kr 3.600,- eller kr 170,- per døgn (kr 3.600,- per mnd i 2017)

ii) Kurdøgnprisen for opphold i institusjonane (sjukeheimane) vert sett til

kr 2.050,- (kr 1.940,- per døgn i 2017). Prisen må bereknast eksagt når budsjettet til PO er vedteke – når tilrådinga til kommunestyret er kjent).

jj) Eigenbetaling for elevplass i Kulturskulen blir kr 3.500,- (kr 3.400,-) gjeldande frå 01.08.2018. Andre prisar aukar med 3% frå 01.08.2018

kk) Eigenbetaling for SFO-plass. Gruppe 3 Full plass kr 2.625,- (kr 2.500,-). Gruppe 2 (inntil 14 timer) kr 2.160,- per mnd (2.055,-) og gruppe 1 (inntil 10 timer per veke) kr 1.530,- (kr 1.455,-). Ferie SFO aukar med 5% Alt gjeldande frå 01.08.2018.

ll) Tilknytningsavgift for kloakk, kloakkgebyr, feieavgift, renovasjonsavgift, avgift for tvungen slamtømming vert fastsett for 2018 gjennom eigne vedtak i kommunestyret.

mm) Gebrysatsane for byggesak, plan og oppmåling vert uendra frå 2017 til 2018

nn) Andre avgifter, betalingssatsar etc som ikkje er nevnt over aukar med 3,0%

(Når det gjeld prisane innan pleie- og omsorg er målsetjinga eins prisar for alle kommunane på Søre Sunnmøre med unntak av kurdøgnprisen som reflekterer kva det kostar per døgn å bo på institusjon (sjølvkost).

31. Investeringsprosjekt som det er løyvd budsjettmidlar til i 2017, men som ikkje er avslutta, vil automatisk få overført unytta ramme til 2018.

32. Budsjettet for 2018 fører til slike nye faste stillingsheimlar:

c) 950% nye stillingar i Pleie- og omsorgsavdelinga

33. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne vakante så lenge det er forsvarleg.

34. Kommunestyret ber om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.

35. Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram ei sak om sal av kommunale bustader.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettast på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt kommunen er byggjerre for eller deltar i på anna vis.

36. Det vert lagt fram særskilde saker for handsaming av avtalevilkår og økonomisk deltaking når søknad ligg føre, når det gjeld saker knytt til planlegging og utbygging i samband med næringsutvikling og infrastrukturanelegg.

37. Alle investeringsprosjekt, også dei som er omfatta av kloakkrammeplanen, skal så snart dei er ferdige leggast fram for kommunestyret for endeleg godkjenning (økonomisk avslutning).

38. Budsjettrapportering og rapportering etter måltal skal skje kvart tertial 30.04 og 31.08.

39. Kommunestyret vedtek eit låneopptak på NOK 99,08 mill for 2018. Ordførar og/eller rådmann får fullmakt til å ta opp og godkjenne lånevilkåra innanfor oppgitt låneramme i budsjettet (lånesummen kan bli justert ned til innstillingsmøtet i formannskapet).
40. Herøy kommunestyre godkjenner ein trekkrett i Danske Bank AS på inntil 100,0 mill kr. til utløpsdato for gjeldande bankavtale 01.09.2019 med oppsjon fram til 01.09.2020.
41. Kommunestyret vedtek låneporleføljen til Herøy kommune, og alle lån i porteføljen kan vere aktuelle for refinansieringar i budsjettåret 2018. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinnelag vedtak.
42. Rådmannen får fullmakt til å utføre budsjettendringar for det som vedkjem refusjon sjukeløn opp mot vikarutgifter, samt endringar knytt til mva kompensasjonen.
43. Kommunestyret vedtek budsjettet for 2018 og økonomiplanen for perioden 2018-2021 på grunnlag av dei rammer og føresetnader som er fastsett i denne planen.

Møtebehandling:

Saka vart drøfta.

Tilråding:

4. Rammene til dei ulike avdelingane blir slik i 2017 (runda av til nærmeste kr 5.000,-).

	2017	2018
POLITISK LEIING	4.050	4.080
ADMINISTRATIV LEIING	3.380	1.795
STAB	44.240	46.010
Servicetorg	2.960	3.185
Dok senter/innkjøp/stablsleiing	2.180	3.930
Økonomiavdeling	5.650	5.700
Personal- og organisasjonsavd	7.810	7.425
IKT	6.760	6.610
Eigedom	18.880	19.160
OPPVEKST	180.230	182.550
Barnehageavdeling	67.140	67.920
Grunnskuleavdeling	113.090	114.630
HELSE OG OMSORG	198.885	206.330
Administrasjon Helse og omsorg		1.310
Barn, familie og helse (ink NAV og flyktning)	48.600	47.455
Pleie- og omsorg	109.315	108.320
Bu- og habilitering	40.970	39.700
Tenestekoordinering		9.545
SAMFUNNSUTVIKLING	30.550	31.710
Kulturavdelinga	8.620	8.315
Utviklingsavdelinga	21.930	6.385
Brannvernavdelinga		8.800
Anleggs- og driftsavdelinga		8.210
OVERFØRINGSKAPITTELET	13.260	13.850
SAMHANDLINGSREFORMA, MOTTAK	(1.180)	

2. Herøy kommune vedtek den gjeldande maksimalsatsen for inntektsskatteøre for år 2018.
3. Kommunale avgifter, betalingssatsar, husleiger og eigendelar vert prisjustert om ikkje anna vert bestemt særskilt.
4. Det vert vedteke slike endringar i betalingssatsane:
  - m. Barnehagesatsane følgjer den statlege maksimalprisordninga i 2018.
Kr 2.910,- for heil plass + matpengar kr 350,-.
  - n. Husleiga for kommunale utleigebustadar vert regulert årleg etter kontraktsdato dersom endringa i konsumprisindeksen for same periode er positiv. Ved inngåing av ny husleigekontrakt vert veiledande husleige for leigeobjektet vurdert opp mot og eventuelt regulert til same nivå som for tilsvarande kommunale leigeobjekt. Dersom husleigesatsen for eit eller fleire kontraktsforhold avvik frå gjengs leige, kan forvaltar regulere husleiga til gjengs nivå i tråd med krava i husleigelova.
  - o. Vaksinasjon kr 350,- pr konsultasjon + dekning av vaksinekostnader.
  - p. Abonnementssordninga for heimetenestene vert slik:
    - Timepris: kr 370,- (kr 360,- i 2017)
    - 2-3 G – Kr 1.400,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 3-4 G – Kr 1.750,- per mnd (Uendra frå 2017)
    - 4-5 G – kr 2.100,- pr mnd (Uendra frå 2017)
    - Over 5 G – kr 2.450,- per mnd (Uendra frå 2017)

oo) Leige tryggleiksalarmer kr 330,- per månad (kr 320,- i 2017).

pp) Korttidsopphald institusjon kr 155,- pr døgn (uendra)

Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.

qq) Dagplass ved institusjon kr 80,- pr dag (uendra).

Kommunen vil automatisk oppjustere sine satsar i tråd med sentrale justeringar.

rr) Sal av middag ved institusjonane kr 90,- pr middag (kr 90,- i 2017)

ss) Utkøyring og sal av middag frå institusjonane kr 100,- pr middag (uendra)

tt) Fullkost per mnd kr 3.600,- eller kr 170,- per døgn (kr 3.600,- per mnd i 2017)

uu) Kurdøgnprisen for opphold i institusjonane (sjukeheimane) vert sett til

kr 2.050,- (kr 1.940,- per døgn i 2017). Prisen må bereknast eksagt når budsjettet til PO er vedteke – når tilrådinga til kommunestyret er kjent).

vv) Eigenbetaling for elevplass i Kulturskulen blir kr 3.500,- (kr 3.400,-) gjeldande frå 01.08.2018. Andre prisar aukar med 3% frå 01.08.2018

ww) Eigenbetaling for SFO-plass. Gruppe 3 Full plass kr 2.625,- (kr 2.500,-).

Gruppe 2 (inntil 14 timer) kr 2.160,- per mnd (2.055,-) og gruppe 1 (inntil 10 timer per veke) kr 1.530,- (kr 1.455,-). Ferie SFO aukar med 5% Alt gjeldande frå 01.08.2018.

xx) Tilknytningsavgift for kloakk, kloakkgebyr, feieavgift, renovasjonsavgift, avgift for tvungen slamtømming vert fastsett for 2018 gjennom eigne vedtak i kommunestyret.

yy) Gebrysatsane for byggesak, plan og oppmåling vert uendra frå 2017 til 2018

zz) Andre avgifter, betalingssatsar etc som ikkje er nevnt over aukar med 3,0%

(Når det gjeld prisane innan pleie- og omsorg er målsetjinga eins prisar for alle kommunane på Søre Sunnmøre med unntak av kurdøgnprisen som reflekterer kva det kostar per døgn å bo på institusjon (sjølvkost).

44. Investeringsprosjekt som det er løyvd budsjettmidlar til i 2017, men som ikkje er avslutta, vil automatisk få overført unytta ramme til 2018.

45. Budsjettet for 2018 fører til slike nye faste stillingsheimlar:

d) 950% nye stillingar i Pleie- og omsorgsavdelinga

46. Kommunestyret ber om at stillingar vert haldne vakante så lenge det er forsvarleg.

47. Kommunestyret ber om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.

48. Kommunestyret ber om at det innan 31.03.2018 vert lagt fram ei sak om sal av kommunale bustader.

Inntekter frå sal av kommunale bustadar skal avsettast på investeringsfond for reinvestering i nye bustadprosjekt kommunen er byggjerre for eller deltar i på anna vis.

49. Det vert lagt fram særskilde saker for handsaming av avtalevilkår og økonomisk deltaking når søknad ligg føre, når det gjeld saker knytt til planlegging og utbygging i samband med næringsutvikling og infrastrukturanelegg.

50. Alle investeringsprosjekt, også dei som er omfatta av kloakkrammeplanen, skal så snart dei er ferdige leggast fram for kommunestyret for endeleg godkjenning (økonomisk avslutning).

51. Budsjettrapportering og rapportering etter måltal skal skje kvart tertial 30.04 og 31.08.

52. Kommunestyret vedtek eit låneopptak på NOK 99,08 mill for 2018. Ordførar og/eller rådmann får fullmakt til å ta opp og godkjenne lånevilkåra innanfor oppgitt låneramme i budsjettet (lånesummen kan bli justert ned til innstillingsmøtet i formannskapet).
53. Herøy kommunestyre godkjenner ein trekkrett i Danske Bank AS på inntil 100,0 mill kr. til utløpsdato for gjeldande bankavtale 01.09.2019 med oppsjon fram til 01.09.2020.
54. Kommunestyret vedtek låneporleføljen til Herøy kommune, og alle lån i porleføljen kan vere aktuelle for refinansieringar i budsjettåret 2018. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinnelag vedtak.
55. Rådmannen får fullmakt til å utføre budsjettendringar for det som vedkjem refusjon sjukeløn opp mot vikarutgifter, samt endringar knytt til mva kompensasjonen.
56. Kommunestyret vedtek budsjettet for 2018 og økonomiplanen for perioden 2018-2021 på grunnlag av dei rammer og føresetnader som er fastsett i denne planen.

Særutskrift:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Vest Kontroll AS
- Søre Sunnmøre Kommunerevisjon
- Avdelingane, her
- Kyrkjeleg Fellesråd

Vedlegg:

- Budsjettkommentarar frå avdelingane

Saksopplysningar:

1.0 Innleiing

Herøy er – og skal framleis vere – ein god kommune å leve, jobbe, besøkje og drive næringsliv i. Inntrykket er at innbyggjarane stort sett er godt nøgde med tenestetilbodet. Det har vi undersøkt nærmare i 2017. Sjølv om kommunen fekk eit godt økonomisk resultat i 2016, er kommuneøkonomien sårbar. Vi har fleire utfordringar vi må løyse i åra som kjem.

2.1 Slik står det til i kommunen

Stor optimisme har prega næringslivet i kommunen ei stund og det har vore god aktivitet i mange næringar. Det har vore god skatteinngang og positiv folketalsutvikling. Dei siste par åra har situasjonen, særleg i offshore-næringa, endra seg dramatisk.

- Over 7000 mista jobben i norske reiarlag i 2016, og det vil bli fleire oppseiingar i 2017.
- Av om lag 550 offshore service-skip ligg no 170 av desse i opplag. Dette tilsvarar meir enn kvart fjerde offshoreskip.
- Det einaste segmentet som forventar vekst i omsetjing i 2017 er deep sea-reiarlaga.

Utviklinga i offshore/supply

	1990	2010	2015	2016
Tal på fartøy	12	95	122	100
Tal på tilsette	3-400	2600	3400	2800

Fangstutviklinga for Herøy-flåten

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ringnot	528	575	495	644	775	588	511	551	645	772
Reke/torsk	330	356	372	408	477	375	359	451	514	321
Pelag. trål	120	113	114	159	126	82	77	80	131	134
Autoline	69	68	61	36	42	40	27	46	52	81
Sjark	39	41	34	34	41	41	36	40	42	62
Sum	1086	1153	1076	1281	1461	1126	1010	1168	1384	1370

Kommune-NM

NHO lagar årleg eit kommune-NM der kommunane vert rangert etter attraktivitet og lokal vekstkrift basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Kunnskapsbasen gir indikasjonar på utviklinga for den enkelte kommune, men også den relative utviklinga i samanlikning med dei andre kommunane.

Kommune	TOTAL 2010 2016	Næringsliv 2010 2016	Arbeids- Marknad 2010 2016	Demografi 2010 2016	Kompe- tanse 2010 2016	Kommune- økonomi 2010 2016
Herøy	112 135	16 20	242 315	172 189	205 222	128 129

Tabellen viser at Herøy ligg ganske bra an i forhold til andre kommunar når det gjeld attraktivitet og vekstkrift. Kommunen har likevel hatt ein tilbakegang totalt sett frå 2010 til 2016.

Samhandling mellom kommune, næringsliv, lag og organisasjoner

Kommunen har gjennomført fleire partnarskapsprosjekt med næringsliv, lag og organisasjoner. Mellom anna med/om: Herøy kyrkje, Sunnmørssbadet, Fosnavåg konserthus, parkeringshus, idrettsanlegg, flytebryggjer m.m.

Folketalsutviklinga

Utvikling av folketalet pr. 01.01:

År	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Folketal	8957	8972	8934	8847	8847	8727	8533	8383

Herøy kommune har ein uttalt ambisjon om å auke folketalet (10.000 innbyggjarar innan 2020).

Folkehelse

Folkehelseinstituttet har utarbeidd folkehelseprofilar for kommunane.

Profilane er eit bidrag til kommunen sitt arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden, og faktorar som påverkar denne:

- Det er færre barn (0-17 år) som bur i husstandar med låg inntekt enn landsnivået.
- Ungdomskuleelevarne som oppgir å vere nøgde med lokalmiljøet, er likt med landsnivået.
- Antibiotikabruken i Herøy er høgare enn landsnivået.

<http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1515&sp=2&PDFAar=2017>

2.2 Kommunal økonomi

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	-5,1 %	-6,2 %	0,6 %	6,1 %
Ulstein	8,5 %	1,8 %	2,8 %	1,6 %
Hareid	2,0 %	1,8 %	2,6 %	4,1 %
Volda	0,4 %	1,9 %	3,1 %	2,7 %
Skaun	6,5 %	5,1 %	8,6 %	6,8 %
Kostragruppe 08	2,7 %	0,9 %	2,6 %	4,0 %

Netto driftsresultat i kommunekonsernet utgjorde 6 % av driftsinntektene i Herøy i 2016. Det er over bransjenorma på 2 %. Det er samstundes 2 prosentpoeng høgare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og nest høgast blant samanlikningskommunane. 2016 er det beste året kommunane har hatt sidan 2006 når det gjeld driftsresultat. Netto driftsresultat er ikkje korrigert for RDA-midlar.

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond

	Lånegjeld	Disp fond
--	-----------	-----------

2017	841.200.000	40.357.000
2016	840.261.000	17.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000.
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

Dispositionsfond i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	2,1 %	1,8 %	1,3 %	2,5 %
Ulstein	2,2 %	4,7 %	3,7 %	4,3 %
Hareid	0,0 %	0,0 %	0,4 %	1,0 %
Volda	0,7 %	2,3 %	4,9 %	7,9 %
Skaun	15,4 %	17,1 %	20,1 %	27,3 %
Kostragruppe 08	5,2 %	5,5 %	5,8 %	7,7 %

Dispositionsfondet er kommunen sine reserver for å dekke uføresette utgifter og sviktande inntekter. Det bør utgjere 5-10 % av driftsinntektene.

Herøy har eit disposisjonsfond i 2017 på ca 6 %..

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	81,6 %	94,4 %	99,2 %	105,7 %
Ulstein	160,4 %	187,8 %	192,2 %	195,1 %
Hareid	90,8 %	88,1 %	86,6 %	81,1 %
Volda	98,1 %	89,9 %	93,0 %	99,7 %
Skaun	54,0 %	66,5 %	95,1 %	97,3 %
Kostragruppe 08	81,6 %	86,5 %	89,6 %	92,4 %

Netto lånegjeld bør haldast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har mykje lånegjeld. Netto lånegjeld i kommunen er 106 prosent av driftsinntektene i 2016. Det er 13 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og nest høgast av samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har auka kraftig dei siste fire åra.

3. Framtidsutsikter

3.1 Vurdering av framtidsutsikter

Vi har utfordringar framfor oss, men gode føresetnader for å lukkast. Kompetansen, motivasjonen og omstillingsevna som finst i Herøy, vil vere avgjeraende.

Samfunn

Som samfunnsaktør har Herøy kommune ei viktig rolle. I Herøy samarbeider politikk, administrasjon, kultur og næringsliv godt gjennom mange uformelle arenaer for felles nytte.

Kommunen kan vere ein pådrivar for å motverke effektane ein lågare aktivitet i næringslivet skaper. Kommunen sin økonomiske status vil sette grenser for tiltak for å stimulere næringsaktivitet. I så måte hastar det å forbetra økonomien vår.

Framskriving av folketalet

SSB presenterte 2016 nye befolkningsframskrivingar. Framskrivingane er usikre sidan dei er avhengig av fleire faktorar.

Framskrivinga av folketalet i Herøy kommune varierer, alt etter om ein legg til grunn låg elles middels nasjonal vekst.

	Eldre + 80	Born 0-5	Born 6-15
2016	461	605	1153
2020	473	599	1156
2021	470	598	1138
2022	488	604	1125
2023	496	606	1126
2024	512	610	1104
2025	533	608	1100
2030	665	597	1098
2035	791	581	1102
2040	893	576	1087

Kjelde: SSB, alt MMMM

Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil vere relativt stabil dei komande åra.

Sterke og svake sider – moglegheiter og trugslar

Gjennomgang av status og utfordringar kan oppsummerast i oppstillinga nedanfor:

Sterke sider notid	Moglegheiter framtid
<ul style="list-style-type: none"> - Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål. - Tydlege og omforeinte mål og satsingsområde for samfunnsutviklinga. - Sterkt næringsliv. - Samarbeid kommune, næringsliv, frivillige organisasjonar.	<ul style="list-style-type: none"> - Omstilling og effektivisering. - Inntektpotensial. - Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål. - Vidare satsing på infrastruktur. - Vidare satsing på kompetanse og næringsutvikling.

Svake sider notid	Trugslar framtid
<ul style="list-style-type: none"> - For høgt kommunalt tenestenivå. - Ujamn tenestekvalitet, for svak brukarorientering. - Dårleg standard på den kommunale bygningsmassen. - Einsidig næringsliv. 	<ul style="list-style-type: none"> - Manglande evne til å prioritere vidare satsing på nærings- og samfunnsutvikling. - Manglande evne og vilje til å ta grep som gir varige reduksjonar i driftsnivået/auke inntektene. - Om næringslivet ikkje klar å omstille seg

Medverknad

Det er mange i Herøy som ynskjer å bidra til lokalsamfunnet, og kommunen må vere ein koordinerande, konstruktiv og positiv samarbeidspart. Medverknad frå innbyggjarane er vitalt for å lukkast som kommune i framtida. Her har Herøy gode føresetnader.

Medarbeidarar

Motivasjon og kompetanse er viktig for alle kunnskapsbedrifter. Herøy kommune tar dette på alvor og har gjennomført mange kompetanseprogram innanfor fagområda. I tillegg har vi prioritert å fokusere på leiing som eit eige fag.

Læring og fornying

Medan læring dei siste åra i hovudsak har føregått på individnivå, vil vi i framtida sjå meir på den organisatoriske læringa. Omorganisering skal vere på plass i løpet av 2017. Vi skal evaluere endringane opp mot tidlegare praksis over dei neste åra. Målet er å få full gevinstrealisering av desse endringane.

Økonomi

Resultatmessig er kommunen i balanse, men vi treng mindreforbruk over tid for å skaffe oss det handlingsromet vi treng for å møte nye utfordringar og ta ein meir aktiv del i samfunnsutviklinga.

4. Fokusområde samfunnsutvikling

Gjennom arbeidet med samfunnssdelen av kommuneplanen 2013 – 2025 er det utarbeidd mål, strategiar og handlingsplan for samfunnsutviklinga:

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggjar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggjarundersøking. Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggjarundersøking. Innbyggjarundersøking.	Innbyggjarundersøking. Innbyggjarundersøking.
Status 2017	8 957 innbyggjarar.	Innbyggjarundersøkinga 2017.	Innbyggjarundersøkinga 2017.
Ambisjon 2021 Resultatmål 2018	10 000 innbyggjarar 9 000 innbyggjarar	Betre enn landssnittet. Betre enn landssnittet. Betre enn landssnittet.	Betre enn landssnittet. Betre enn landssnittet. Betre enn landssnittet.

4.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel.

Visjonen

Herøy – ei båtlengd føre

Kommunen skal gjere medvitne val om kvar vi skal vere i forkant, og kvar andre kan drage utviklinga vidare.

Kommunen skal vere nyskapande og attraktiv med lokal identitet og regional slagkraft. Vi skal vidareutvikle kommunen innafor havbasert verdiskaping.

Misjonen (oppdraget)

Herøy – ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.

Kommunen skal vere ein attraktiv kommune å busetje seg i gjennom:

- eit attraktivt og definert sentrum, attraktive bygder og bustadområde
- ein interessant og mangfaldig arbeidsmarknad
- eit framifrå kultur- og idrettsmiljø.

Innbyggjarane skal oppleve gode tenester av høg kvalitet. Kommunen skal vektlegge og gi eit heilskapleg, likeverdig og tverrfagleg tilbod til alle innbyggjarane. Ny teknologi og andre og smartare måtar å arbeide på, skal takast i bruk innafor dei ulike tenesteområda.

Reiselivet i kommunen har stort potensial som kan gi positive ringverknader i ei samordna satsing.

Styringsprinsipp

I samfunnssdelen av kommuneplanen er det formulert fylgjande styringsprinsipp:

- samhandling
- kommunikasjon
- medverknad
- nytenking

Kommunen skal vise evne til **samhandling** mellom ulike nivå, eksternt og internt.

Kommunen skal vere tydeleg i **kommunikasjonen** sin, eksternt og internt.

Kommunen skal gjennom **medverknad** vere open for dialog med ulike aktørar for å kome fram til løysingar som fremjar samfunnsutviklinga på lang sikt.

Kommunen skal ha mot til å **tenkje nytt** slik at vi kan finne løysingar som betre samsvarar med innbyggjarane sine behov. Det kan handle om nye funksjonar, problemløysing, service og utvikling.

Satsingsområde

I samfunnsdelen i **Kommuneplan for Herøy 2013-2025** er det peika ut fem satsingsområde:

Heilskapleg sentrums- og samfunnsutvikling

Utviklinga av sentrum er avhengig av at bygdene gjer seg attraktive som bustadområde. For at bygdene skal kunne gjere seg attraktive er dei avhengige av eit sentrum som utviklar seg og har dei tilboda som vert etterspurde. Sentrumsutvikling og samfunnsutvikling er såleis to sider av same sak.

Infrastruktur

Med infrastruktur meiner vi strukturen av faste anlegg som er grunnlaget for at eit lokalsamfunn kan fungere. Døme: vegsystemet til lands, hamner og farleier til sjøs, vassforsyning, avlaupsnett, straumnett og tele-/fibernet.

Kompetanse og næringsutvikling

Herøy kommune har prosentvis færre innbyggjarar med universitets- og høgskuleutdanning enn fylket og landet. Nye arbeidsplassar vert stadig meir kompetanseintensive.

Rekruttering, busetjing og inkludering

Herøy kommune har hatt positiv folketalsutvikling siste åra og det er mykje på grunn av utanlandsk innvandring. Sentrums- og samfunnsutviklinga er avhengig av folketalsvekst.

Barn, unge og identitetsbygging

Barn og unge som satsingsområde, tek utgangspunkt i at trivsel i oppveksten aukar sjansen for tilbakeflytting seinare.

I kommuneplanen er det utarbeidd målsetjingar og strategiar for kvart satsingsområde. Det er også utarbeidd ein **handlingsdel** til kommuneplanen sin samfunnsdel.

Handlingsdelen til kommuneplanen sin samfunnsdel er det viktigaste strategiske verktøyet for å sikre at kommunen arbeider mot målsetjingane som er sett i samfunnsdelen. Handlingsdelen skal konkretisere tiltak knytt til visjonen og målsetjingane i planen.

Satsingsområde og tiltak	Tiltak som vil ha føringar for arealdelen	Status
Heilskapleg sentrum- og samfunnsutvikling		
1 Arkitektkonkurranse og reguleringsplan for	X	

	<i>Byutviklingsprosjektet skal realiserast i planperioden</i>		
2	Kommunen skal legge til rette for etablering av nytt omsorgssenter	X	
3	Det skal leggast til rette for kjøpesenter i sentrum	X	
4	Kommunen skal halde på nisjebutikkane i sentrum		
5	Kommunen vil sikre at grunnplanet på bygningane i Fosnavåg i størst mogleg grad er forbeholdt detaljhandel		
6	Det skal leggast til rette for næringsverksemder retta mot turisme i Fosnavåg		●
7	Det skal etablerast områder for fritidsbustadar med tilknyting til sentrum og sjøen	X	●
8	Felles kantine for arbeidsplassane i Fosnavåg. Samle offentlege og private tilsette i eit «all brukshus» i Fosnavåg		
9	Etablere sosiale møtestadar i sentrum med sitjeplassar og leikeområde		●
10	Gjere delar av sentrum bilfritt		●
11	Det skal leggast til rette for bustadbygging i alle bygdelag	X	
12	Etablere eit eldresenter i sentrum		
13	Byggje ungdomsbustadar i sentrum	X	
14	Kommunen skal opparbeide seg tilstrekkeleg kommunal bustadmasse for å dekkje eigne behov		
15	Det skal leggast til rette for detaljhandel og plasskrevjande varer i Myrvåg	X	●
16	Utvikle grøntområder i sentrum og aktivisere Parken		●
17	Utvikle kai og strandområdet på Leikong	X	
18	Vidareutvikle Heid tursti og området rundt	X	●
19	Opparbeide trapp frå Ura til Heid	X	●
20	Vidareutvikle og betre turstien rundt Djupvikvatnet	X	
21	Promotere tilbodet om bygdevandring med lokalhistorikar i tilknyting til dei årlege festivalane		
Infrastruktur			
1	Etablere hurtigbåtanløp: Fosnavåg by – Ålesund	X	
2	Vurdere å etablere djupvasskai i Fosnavåg	X	●
3	Skape ei meir framtidsretta løysing for kryssing av Vaulane mellom Bergsøya – Nerlandsøya og Leinøya – Remøya	X	●
4	Busetting skal etablerast i størst mogleg grad i tilknyting til kommunikasjonsaksane i kommunen	X	●
5	Kommunen skal ha eit tettare samarbeid med nabokommunane om infrastrukturutvikling - NY		●
6	Arbeide for ei realisering av Hafast		●
7	Etablere gangsti rundt Myklebustvatnet	X	●
8	Vurdere innføring av hamneavgift		●

9	Realisere eit samband mellom Vågsholmen og sentrum		
10	Mudring og miljøopprydding av Fosnavåg hamn		
11	Starte opp arbeid med opprusting av Dragsundbrua saman med Ulstein kommune	X	
12	Starte opp arbeid med ny veg frå Koppen, langs sørsgrensa av Skinneset og bru over Frøystadvågen til Mjølstadneset	X	
13	Realisering av innfartsveg til Fosnavåg		
14	Det skal vere god standard på dei kommunale vegane gjennom forsvarleg vedlikehald		
15	Herøy kommune skal arbeide for ein ferjefri kyststamveg		
16	Herøy kommune skal leggje til rette for at bygdelag kan etablere gangstiar og helseløyper for å fremje folkehelsa	X	
17	Vurdere organisatorisk overtaking av vassverka		
18	Utbetreibung til kloakktilhøva ved Fosnavåg hamn		
19	Organisere reinhald i sentrum		
20	Planlegge og byggje ut ei samanhengande hamnepromenade frå indre til ytre del av Vågen		
21	Etablere ei ordning med bybuss og buss mellom bygdene og sentrum for barn, ungdom, eldre og mennesker med nedsett funksjonsevne		
22	Betre tilkomsten til Fosnavåg, fjerne «flaskehalsar»- NY		
23	Tilrettelegging for å nytte masseuttak og deponi på ein forsvarleg måte	X	
24	Kommunen vil arbeide for å gjere sentrum meir tilgjengeleg for mennesker med nedsett funksjonsevne		
25	Etablere nye parkeringsplassar i sentrum		
26	Etablere gangforbindelse mellom Fosnavåg sentrum og kulturhusområdet		
27	Bygge saman midtre og vestre kai på Mjølstadneset		
Kompetanse og næringsutvikling			
1	Herøy kommune skal bygge sterke fagmiljø i organisasjonen		
2	Skape kopling mellom næringslivet i Herøy og kompetansemiljøa i Volda og Ålesund		
3	Synleggjere og satse på høgt utdanna kvinner		
4	Vidareutvikle næringsbygg for utleige		
5	Etablere felles næringshage/inkubator for unge gründerar		
6	Mobilisere og bygge opp under eldsjeler		
7	Sterkare satsing på «ungt entreprenørskap» i skulen		
8	Satse på miljøvenleg turismesektor - NY	X	
9	Utvikle strategisk handlingsplan for å knyte forretning mot dei kreative og kunstneriske kreftene i kommunen		
10	Styrke den internasjonale orienteringa innan den vidaregående skulen		

11	Behalde og vidareutvikle utdanningsprogram på Herøy vidaregåande skule som dekkjer den lokale og regionale arbeidsmarknaden sine behov		
12	Styrke spisskompetansen innan næringsutvikling i kommunen og etablere stilling som «næringsssjef»		
13	Legge til rette for gode næringsareal	X	
14	Bevare og vidareutvikle havbruksnæringa	X	
15	Etablere eit inkubasjonsmiljø for å trekke til seg høgt utdanna arbeidskraft		
16	Ta i bruk ny teknologi innan helse- og omsorg		
17	God drift og vedlikehald av kommunal bygningsmasse		
18	Kulturhuset skal renoverast i planperioden		
19	Kulturhuset skal utviklast til eit «kompetansesenter» for kreative krefter		
20	Herøy VGS skal bestå med fag knytt til lokalt næringsliv som er attraktivt for jenter		
21	Herøy VGS skal vere ein attraktiv arbeidsplass med tilsette med høgteknologisk kompetanse innan helse og maritim sektor		
22	Vere med i eit felles prosjekt for Søre Sunnmøre om felles arbeidsmarknadstrategi og utarbeide informasjonsbrosyre til studentar ved vidaregåande og høgskule		
23	Ta i bruk området sør for Fv. 654 i Myrvåg til massedeponi/næringsføremål		
Rekruttering, busetting og inkludering			
1	Herøy kommune skal vere aktivt ute og nytte tradisjonelle og utradisjonelle arenaer for å nå dei rette målgruppene og promotere kommunen som ein attraktiv bu- og arbeidsstad		
2	Nytte den kompetansen som arbeidsinnvandrarar har med seg frå heimlandet		
3	Rekruttere høgt utdanna arbeidskraft frå utlandet og Noreg til kommunen		
4	Det skal vere god kvalitet på norskopplæringa til innvandrarane		
5	Fremje arbeid, bustad og serviceregionen med fokus på den arbeidsmarknaden som er tilgjengeleg		
6	Langsiktig satsing på ungdomen som framtidig arbeidskraft og kompetanse		
7	Etablere ein vennskapsby i td. Litauen, Latvia, Estland eller Polen		
8	Tilflyttarar skal kunne busette seg både i Fosnavåg og på bygdene	X	

9	Der skal vere attraktive tomter i alle bygdelag	X	
10	Bustadmarknaden i Myrvåg skal vidareutviklast	X	
11	Bulystprosjektet skal auke kunnskapen knytt til andre kulturar og forholdet til innvandring		
12	Talet på arbeidsinnvandrarar som vel å busette seg i kommunen skal aukast		
13	Drive opplysningsarbeid og spreie informasjon om moglegheiter for stipend og andre ordningar		
14	Styrke samarbeidet mellom næringslivet og vidaregåande skule om td. simulatoropplæring		
15	Få tilbake utdanningsprogrammet teknisk teikning ved Herøy VGS		
16	Utveksle vidaregåande elevar med utlandet og ta i mot utvekslingselevar frå andre land		
17	Meir aktiv oppfølging av Herøyværingar som reiser ut for å ta utdanning		
Barn, unge og identitetsbygging			
1	Barnehage og skule skal inkludere alle barn og unge på ein god måte med tilrettelagt informasjonsmatriell		
2	Kommunen skal ha god dekning av helsetenester for alle barn og unge		
3	Kommunen skal intervenere tidleg der barn og unge har problem		
4	Rekruttere personar med førskulelærarutdanning i alle pedagogiske stillingar i barnehagane		
5	Kommunen vil arbeide for å få fleire profesjonar innan barnehage og skule		
6	Auke og vidareutvikle kompetansen til dei tilsette i barnehagane		
7	Utarbeide tiltak for å imøtekome krava til fysisk utforming av barnehagar og skulebygg		
8	Styrke spesialiseringa for vern av barn		
9	Auke og vidareutvikle kompetansen til lærarar og førskulelærarar		
10	Tydeleggjere samanhengane mellom barns oppvekst, skule, vidaregåande og inngangen til arbeidslivet		
11	Ta i bruk ny teknologi i barnehage og skule		
12	Herøy kommune vil leggje til rette for at barn og unge får informasjon om Herøy si fortid og notid og etablerar ein identiteteskjensle til kommunen		
13	Etablere ordning med ungdomsbuss på kvelds-/ nattestid		
14	Innføre kinesisk som valfag i skulen		
15	Styrke yrkesrettleiinga i skulen mot lokale bedrifter		
16	Ny skule i området ved Blåhaugen		

17	Rekruttere fleire mannlege rollemodellar i barnehage og skule		
18	Planlegge ny idrettshall ved Einedalen skule		
19	Etablere moderne badeplassar		

4.2 Innbyggjarundersøkinga 2017:

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy like fornøgd med kommunen som landsgjennomsnittet (4,3 på ein skala 1-6).

Innbyggjarane er mest fornøgd med barnehagane og biblioteket (5,4) og minst fornøgd med transport og tilgjenge (3,1). Spørsmål om **møte med kommunen** (3,7) og **tillit** (3,8) kjem også ut med lav score. Desse resultata samsvarar også med resultata for landsgjennomsnittet.

Undersøkinga viser at det er lagt godt til rette for næring og arbeid (4,4) og bustadtilbodet (4,3) i forhold til landsgjennomsnittet.

Når det gjeld frie kommentarar, vert hotell, konserthus, kino, badeland og turstiar trekte fram av mange som område der kommunen har lukkast. Når det gjeld område kommunen ikkje har lukkast, er Skarabakken, Fosnavåg hamn, pumpehuset på Almenningen, bruene, NAV og vedlikehald av vegar gjengangarar.

4.3 Lokaldemokratiundersøking 2017

Lokaldemokratiundersøkinga viser at dei folkevalde i større grad enn innbyggjarane meiner at vi har eit godt lokaldemokrati. Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste spørsmåla. Vi har størst avvik på følgjande spørsmål:

- Ordføraren er ein ordførar for heile kommunestyret: (-0,4).
- Her i kommunen er det därlege relasjonar mellom posisjon og opposisjon (+0,5).
- I denne kommunen behandler politikarane kvarandre med **respekt** (-0,7).

<http://www.bedrekommune.no/bedrekommune.no/bk/lokaldemokrati/>

5. Fokusområde Organisasjon

Kommunen har gjennomført ei evaluering etter Kommunekompasset og Kommunebarometeret. I tillegg er det gjennomført endringar i den administrative organiseringa i kommunen.

Kommunen gjennomførte Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringer sidan 2010. Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast med økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi. Til dømes: digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommuneorganisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeidsgjevarpolitikken sine mål.	Auka nærvær i samsvar med målsetjinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidleg avgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølging Kommune-kompasset.	Oppfølging arbeidsgjevarpolitikken.	Førebyggje og følgje opp sjukemelde.	Oppfølging seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommune-kompasset.	Medarbeidarundersøking.	Sjukefråverstatistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	7,19 %	67,7 % i arbeid ved 65 år, 45,5 % i arbeid ved 67 år.
Ambisjon 2021	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Resultatmål 2018	400 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.

5.1 Medarbeidrarar

Personalpolitikk og opplæring

Sjukefråverstala og resultat frå medarbeidarundersøkingar, arbeidsplass- og arbeidshelseundersøkingar vert nytta som indikatorar på trivsel og motivasjon.

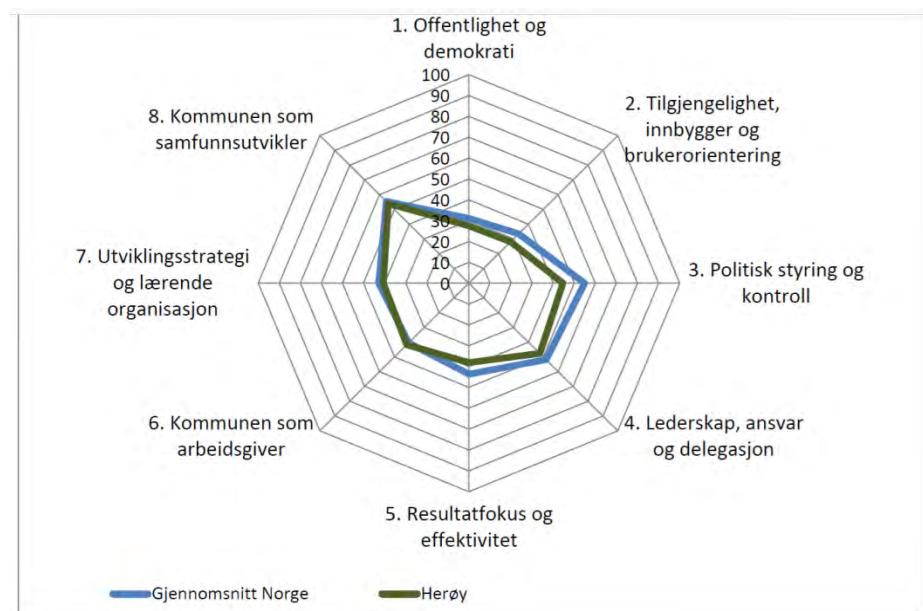
Det vart i 2016 bestemt at ein skal gjennomføre medarbeidarundersøkinga 10-Faktor i første halvår av 2017.

5.2 Organisasjonsutvikling

Herøy kommune vart evaluert etter Kommunekompasset i 2016. Resultata er jamt over middels gode. Det kan vere at kommunen har ein vesentleg gevinst å hente når det gjeld kvaliteten på forvaltningspraksisen, noko som igjen vil gi ein betre og meir effektiv tenesteproduksjon.

KS-K rår til at kommunen systematiserer styringsinformasjonen som allereie finst, med fokus på resultat og indikatorstyring. I tillegg bør ein hente inn og systematisere **brukarperspektivet, innbyggjarperspektivet og medarbeidarperspektivet** i langt større grad. Konsulenten rår til at denne styringsinformasjonen vert sett inn i ei årshjultenking for oppfølging, dialog, evaluering og utvikling basert på brukar-, medarbeidar- og innbyggjarundersøkingar kombinert med objektiv informasjon om kvalitet og økonomi. Dette for at kommunen får utvikle seg i eit heilskapleg styrings- og utviklingsperspektiv. På denne måten kan ein få lagt eit godt grunnlag for både å utvikle dialogen og samspelet med innbyggjarane, men også ein god prosess saman med politikarane med planarbeid og tilbakerapportering på korleis kommunen jobbar, kva ein prioriterer og kva som vert levert av resultat. Dermed ser ein ikkje berre på mengda, men også kvaliteten på dei tenestene som vert leverte.

I tillegg bør ein sette systematisk fokus på kommunen sitt arbeid med demokrati, deltaking og serviceperspektivet, då skåren på desse områda er vesentleg under landsgjennomsnittet.

Alle områda vil vere viktig for utviklingsarbeidet i Herøy kommune, men i perioden denne utviklingsstrategien fokuserer på (2017-2019), så ynskjer vi å ha særleg fokus på områda vedtekne i K-sak 142/16 :

- Område 1   Offentlegheit og demokrati
- Område 2   Tilgjengeleg, innbyggjar- og brukarorientering
- Område 4   Leiarskap, ansvar og delegasjon
- Område 5   Resultatfokus og effektivitet

Medarbeidarundersøkinga (10-Faktor) 2017:

Det er små avvik mellom vår kommune og landsgjennomsnittet på dei fleste faktorane. I forhold til landssnittet kjem kommunen best ut når det gjeld oppgåvemotivasjon og fleksibilitetsvilje. Med oppgåvemotivasjon meiner ein motivasjon for oppgåva i seg sjølv, dvs om oppgåvene vert opplevde som ei drivkraft og som spanande og stimulerande. Med

fleksibilitetsvilje meiner ein medarbeidaren si vilje til å vere fleksibel på jobb og tilpasse måten sin å jobbe på til nye behov og krav.

I forhold til landssnittet kjem kommunen därlegast ut i forhold til relevant kompetanseutvikling. Relevant kompetanseutvikling er avgjerande for at medarbeidarane til ei kvar tid er best mogleg rusta til å utføre oppgåvene sine med høg kvalitet, og er avgjerande for kvaliteten på dei tenestene som vert leverte, uansett kva type teneste vi snakkar om.

Herøy kommune til liks med landssnittet scorar total sett lavast på faktoren relevant kompetanseutvikling og høgast på faktoren nytteorientert motivasjon. Nytteorientert motivasjon er motivasjon for å gjere noko nytig og verdifullt for andre, også kalla prososial motivasjon. Det er ei viktig drivkraft for mange og har ei rekke godt dokumenterte, positive effektar.

6 Fokusområde Økonomi

Enkelte i kommunen har teke i bruk ein slik økonomisk HANDLINGSREGEL:

- Netto dr. res. 1,75 % av skatt + rammetilskott. (om lag 11,7 mill.)
- Driftsfond 5 % av skatt + rammetilskot. (om lag 25 mill.)
- 20 % eigenkapital ved investeringar

Utfordringar på økonomiområdet:

- Driftsutgiftene er høge i høve til inntektene.
- Lånegjelda er høg.
- Disposisjonsfondet er for lite.

Mål	Netto driftsresultat skal vere minimum 1,75 % av skatt + rammetilskott innan 2020.	Disposisjonsfondet skal vere på minimum 5 % av skatt/ramme innan 2020.
Korleis lukkast?	Realistisk budsjetting og god økonomistyring	Realistisk budsjetting og god økonomistyring
Korleis måle?	Rekneskap	Rekneskap
Status 2016	3,70 % eks RDA	17.492.000
Ambisjon 2021	1,75 %	30.000.000
Resultatmål 2018	1,00 %	30.000.000

6.1 Nøkkeltal

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond:

	Lånegjeld	Disp fond
2017	841.200.000	40.357.000
2016	840.261.000	17.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

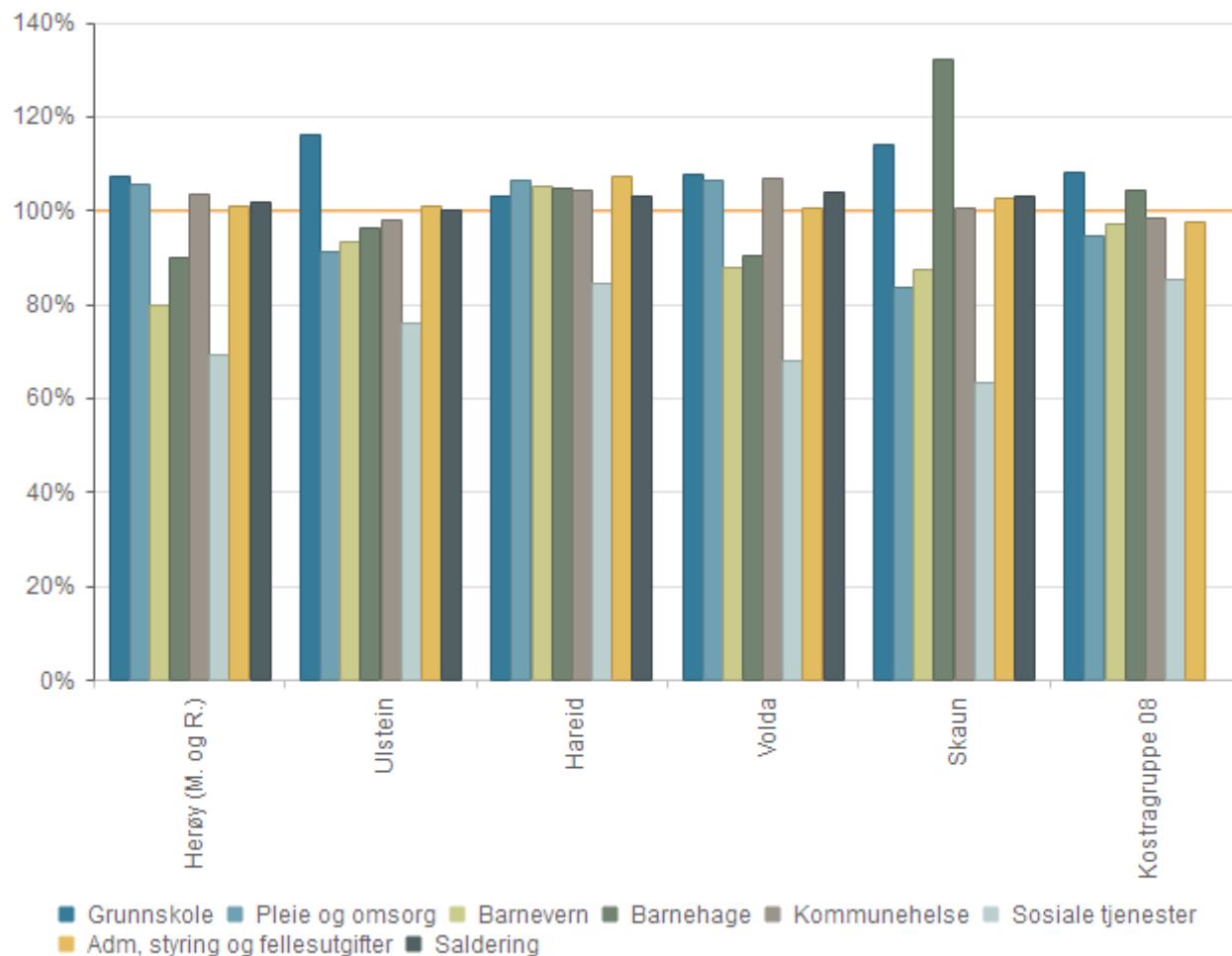
Netto driftsutgifter

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Hareid	Volda	Skaun	Kostragr 08
Pleie og omsorg	15 159	13 581	14 600	17 479	13 750	15 510
Grunnskole	12 733	13 218	13 547	13 198	13 307	12 937
Barnehage	7 858	8 465	8 471	8 113	8 140	8 022
Adm, styring og fellesutgifter	4 648	4 298	5 760	4 700	4 533	3 957
Sosiale tjenester	3 402	2 171	1 449	1 874	2 429	2 759
Kommunehelse	2 529	2 444	1 894	2 236	2 180	2 387
Barnevern	1 721	2 461	1 653	2 036	1 186	2 070
Kultur og idrett	2 267	1 706	1 242	1 101	1 677	1 867
Plan, kulturminner, natur og	703	589	806	765	869	585

nærmiljø						
Andre områder	4 043	3 017	1 984	2 662	2 302	2 230
Brann og ulykkesvern	1 148	729	897	1 009	414	712
Kommunale boliger	478	-264	-583	-354	-15	-3
Samferdsel	1 511	1 710	945	1 379	1 166	845
Næringsforv. og konsesjonskraft	116	223	58	-155	229	101
Kirke	790	619	667	783	508	575
Totalt	54 063	51 950	51 406	54 164	50 373	52 324

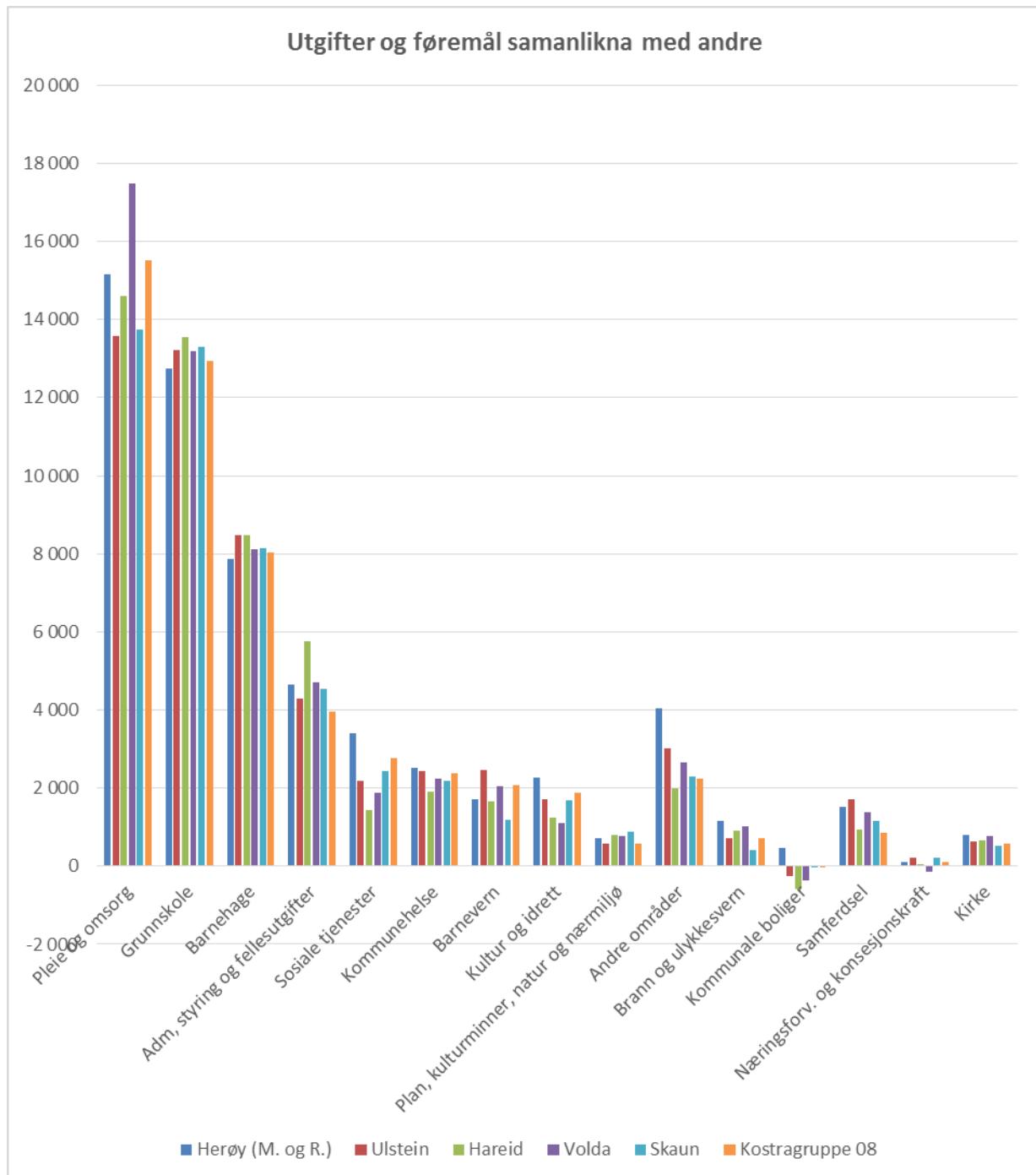
Netto driftsutgifter i Herøy i 2016 var 54.063 kroner per innbyggjar. I denne analysen held vi utanfor funksjonane 170-173 felles pensjonspostar, 275 intro.ordninga og 240-257 VAR-sektoren. Utgiftene er korrigert for elevar i private skular og eventuelt vertskommunetilskot for PU-institusjoner. Korrigert for utgiftsbehov var utgiftene 54.063 kroner. Det er omlag 1.700 kroner meir enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og nest høgast blant samanlikningskommunane.

Utgiftsbehov

Kommunale rekneskap må korrigerast for ulikskap i utgiftsbehov før samanlikning. I denne tabellen utarbeidd av Framsikt analyse brukar ein behovsberekinga i statsbudsjettet (utgiftsutjamninga). Utgiftsbehovet gjeld ulikskapar i demografi, geografi og sosiale forhold. KMD har berekna Herøy sitt behov til 102 % av landsgjennomsnittet per innbyggjar. Det er fire prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Herøy har fire tenester med behov over 100% (landsgjennomsnittet). Det er grunnskule, PLO, helse og

administrasjon (sjå figuren over). Ein meiner at behovet er nokonlunde likt i alle kommunar når det gjeld tekniske tenester og kultur/kyrkje.

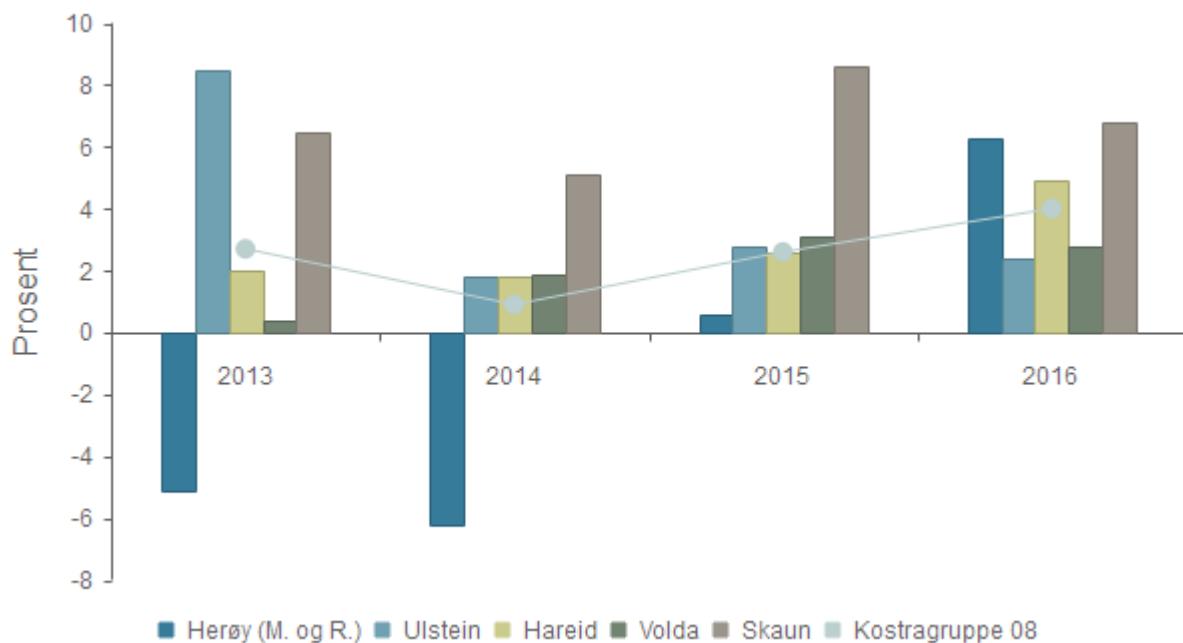
	Ulstein	Hareid	Volda	Skaun	Kostragr 08
Pleie og omsorg	14,9	5,3	-21,9	13,3	-3,3
Grunnskole	-6,3	-8,0	-4,8	-7,1	-1,2
Barnehage	-4,9	-4,9	-2,1	-2,3	-1,3
Adm, styring og fellesutgifter	3,1	-9,9	-0,5	1,0	6,1
Sosiale tjenester	7,6	12,1	9,5	6,0	4,0
Kommunehelse	0,8	5,9	2,7	3,2	1,3
Barnevern	-5,3	0,5	-2,2	3,8	-2,5
Kultur og idrett	5,0	9,2	10,4	5,3	3,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1,0	-0,9	-0,6	-1,5	1,1
Andre områder	9,2	18,4	12,4	15,6	16,2
Brann og ulykkesvern	3,8	2,2	1,2	6,6	3,9
Kommunale boliger	6,6	9,5	7,5	4,4	4,3
Samferdsel	-1,8	5,1	1,2	3,1	6,0
Næringsforv. og konsesjonskraft	-1,0	0,5	2,4	-1,0	0,1
Kirke	1,5	1,1	0,1	2,5	1,9
Totalt	25,1	27,7	2,9	37,3	24,0

Figuren over syner ulikskapar i kostnader mellom Herøy og andre kommunar i million kroner. Vi ser kor mykje Herøy kan spare ved å drive med same kostnadsnivå som dei andre kommunane. Samla behovskorrigerte netto driftsutgifter i Herøy var 24 millioner kroner høgare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2016. Figuren viser også kva tenester som er dyre og billige i Herøy, samanlikna med Kommunegruppe 8 og dei andre kommunane. I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene: Sosial (4 mill.), administrasjon (6 mill.), helse (1 mill.), kultur (4 mill.), kyrkje (2 mill.) og diverse tekniske tenester (14 mill.). Utgiftene er lågare innafor grunnskole (1 mill.), PLO (3 mill.), barnehage (1 mill.) og barnevern (3 mill.).

6.2 Hovudtal drift

Godt driftsresultat, mykje driftsreservar og låg netto lånegjeld er viktige teikn på sunne kommunale finansar. Herøy har ikkje spesielt gode finansar. Finansane er därlegare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2016. Netto driftsresultat er høgare enn gjennomsnittet, reservane (disposisjonsfondet) er små og kommunen har mykje netto lånegjeld.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

2013   2014   2015   2016

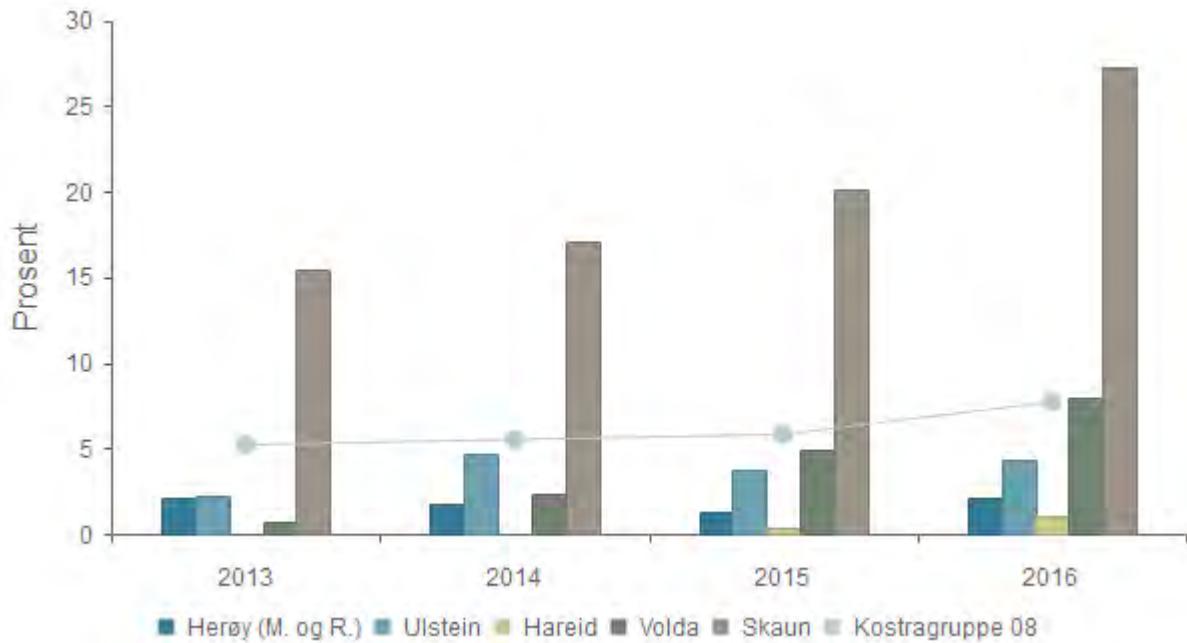
	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	-5,1 %	-6,2 %	0,6 %	6,3 %
Herøy eks RDA midlar	3,4 %	-1,1 %	1,1 %	3,8 %
Ulstein	8,5 %	1,8 %	2,8 %	2,4 %
Hareid	2,0 %	1,8 %	2,6 %	4,9 %
Volda	0,4 %	1,9 %	3,1 %	2,8 %
Skaun	6,5 %	5,1 %	8,6 %	6,8 %
Kostragruppe 08	2,7 %	0,9 %	2,6 %	4,0 %

Kommunen har fått bra med RDA-midlar dei siste åra og det er ikkje tvil om at desse midlane spelar inn når ein ser på kommunens netto driftsresultat. Det største utslaget fekk ein i 2013 der dei offisielle tala er negative med 5,1 % medan dei korrigert for RDA-midlar er positive med 3,4 %. Dette året betalte kommunen ut om lag 51,1 mill. kr meir enn ein fekk inn på konto.

Korrigert for RDA-midlane utgjorde netto driftsresultat i kommunekonsernet om lag 3,8 prosent av driftsinntektene i Herøy i 2016. Det er over bransjenormen på 2 %. Det er samtidig 0,2 prosentpoeng lågare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8.

Det gjennomsnittlege netto driftsresultatet dei siste 4 åra har vore på om lag 1,8 %. Det er litt under bransjenormen på 2,0 prosent.

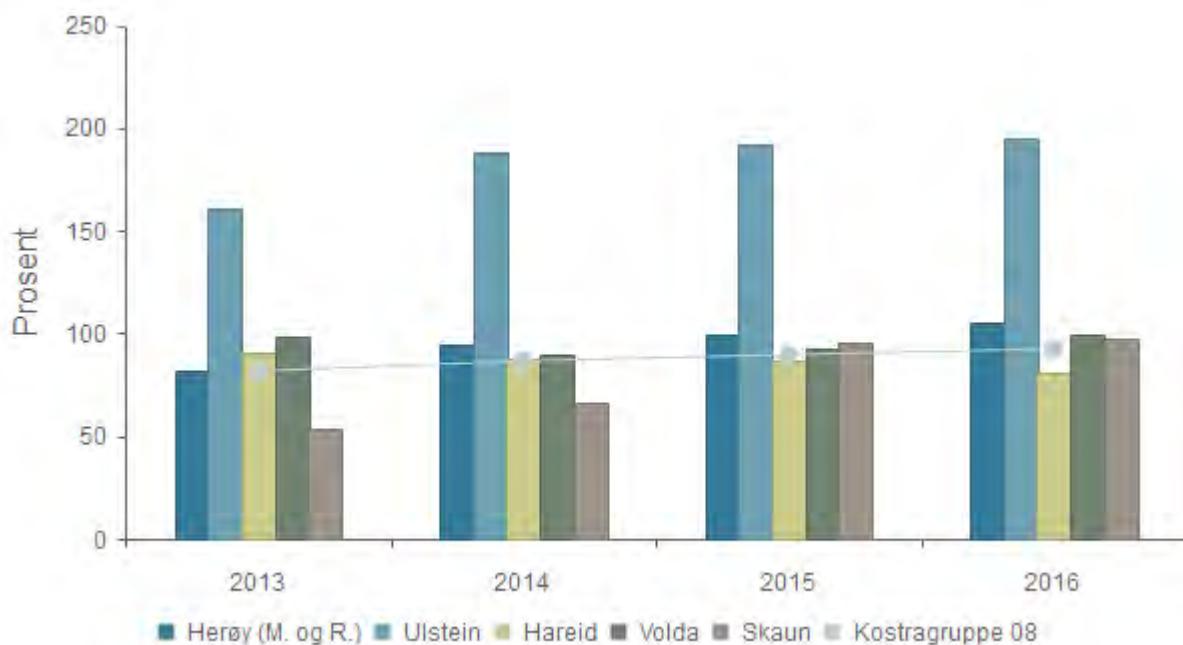
Dispositionsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Dispositionsfondet er kommunen sine reservar for å dekke uføresette utgifter og sviktande inntekter. Det bør utgjere mellom 5 og 10 % av driftsinntektene.

Herøy har eit dispositionsfond i 2017 på om lag 6 %. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 er 8 prosent.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

2013   2014   2015   2016

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	81,6 %	94,4 %	99,2 %	105,7 %
Ulstein	160,4 %	187,8 %	192,2 %	195,1 %
Hareid	90,8 %	88,1 %	86,6 %	81,1 %
Volda	98,1 %	89,9 %	93,0 %	99,7 %
Skaun	54,0 %	66,5 %	95,1 %	97,3 %
Kostragruppe 08	81,6 %	86,5 %	89,6 %	92,4 %

Netto lånegjeld bør haldast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har stor lånegjeld. Netto lånegjeld i konsernet er 106 % av driftsinntektene i 2016. Det er 13 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og nest høgast av samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har har auka kraftig dei siste fire åra. I økonomiplanperioden 2017-2020 legg ein opp til reduserte låneopptak noko som på sikt skal verke positivt på dette nøkkeltalet.

7. Fokusområde Tenester

Utfordringane for dei kommunale tenestene vil variere frå tenesteområde til tenesteområde. Dei felles utfordringane er:

- Oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.
- Sikre god brukarmedverknad og løpende utvikling i tenesteytinga.
- Levere tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Der er det formulert spesifikke **utviklingsmål for dei ulike tenestene**.

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålinger skal vere over landssnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar, Kommunebarometeret.	Avvik og klager. Tilsyn.
Status 2017		23 tilsyn, 60 avvik
Ambisjon 2021	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt
Resultatmål 2018	Betre enn landsnittet.	Mindre enn 1 avvik per tilsyn i snitt

7.1 Kommunebarometeret.

Herøy hamnar på ein 217. plass i Kommunebarometeret 2017 frå Kommunal Rapport. Då har vi korrigert plasseringa med omsyn til økonomiske rammevilkår. Kommunen hamnar omrent på midten av totaltabellen. Ser vi berre på nøkkeltalla og ignorerer økonomiske føresetnader, er kommunen på en 296. plass. Nøkkeltalla er samla sett litt svakare enn normalen i Kommune-Norge.

Herøy er berre inne på Topp 100-lista innan einingskostnader.

Kommunen har sine svakaste plasseringar innan pleie og omsorg (386. plass), helse (320. plass) og barnevern (310. plass).

Kommunal Rapport gjer nokre endringar i metoden kvart år. Nye og betre nøkkeltall kjem til, medan andre vert fjerna. Dette påverkar kommunen. Innan miljø og ressursar har endringar i kva for nøkkeltall som vert brukte, påverka negativt. Det er i tillegg viktig å hugse at mange ting ikkje blir målt. Ei god plassering eit enkelt år kan skuldast tilfeldigheiter - på same måte som ei dårlig plassering. Likevel: I hovudsak vil kommunar som ligg langt nede på ein tabell, som regel ha ein del å lære av kommunane som er i toppen av den same tabellen.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nøkkeltallene alene	259	379	328	298	353	337	377	296
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	153	316	295	265	297	262	317	217
Grunnskole		237	102	154	180	224	184	215
Pleie og omsorg	245	293	354	304	386	374	413	386
Barnevern	358	293	241	234	210	233	292	310
Barnehage	191	291	341	317	335	277	319	164
Helse	247	341	364	341	343	328	274	320
Sosial	132	203	162	140	184	118	235	231
Kultur	280	355	355	317	281	246	230	258
Økonomi	173	314	340	275	274	342	371	262
Kostnadsnivå			66	91	70	77	81	35
Miljø og ressurser	37	238	229	186	265	217	259	265
Saksbehandling	85	128	241	155	80	63	86	142
Vann, avløp og renovasjon	201	275	302	357	277	192	144	54

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2017-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Grunnskulen:

Avgangskarakterane på 10. trinn i Herøy har vore ein del under middels dei siste åra, målt mot resten av Skule-Noreg. Fråfallet på vidaregåande blant elevar frå kommunen er lavt målt mot dei fleste andre kommunar. Fråfallet for kullet som starta i 2011 (talt opp i i fjor) var ein god del lavare enn i føregåande kull. Ny statistikk indikerer at skulane i kommunen bidrar litt meir til elevane sitt resultat, enn det som er normalen.

Pleie og omsorg:

Målt mot kor mange over 80 som faktisk bur på sjukeheim, har kommunen ein middels andel plassar avsett til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sjukeheim er demente. I Herøy er 42 prosent av plassane meint for demente. Denne dekningsgraden er omrent som for eitt år sidan. Ifølgje tall frå Helsedirektoratet er det berre 73 prosent av dei med funksjonshemminger, som får bistand til å delta i arbeid og studier. Det er ganske nær normalen. Snittet i Kommune-Norge er på 77 prosent. De beste ligg på 96 prosent. Føresett at kommunen har gode tilbod på lavare trinn i omsorgstrappa, bør dei fleste som bur på sjukeheim ha omfattende bistandsbehov. I Herøy er det 73 prosent som er i denne kategorien. Snittet er 75 prosent.

Barnevern:

Andelen saker som tar meir enn 3 månader å behandle er middels, kan kommunen bli betre? Kommune-Noreg har blitt betre dei siste åra, snittet er no 86 prosent. Sett dei fire siste åra under eitt, er statistikken middels. Få kommunar hadde ved nyttår så høg andel tiltak i heimen, det ser vi som positivt i barometeret. I 82 prosent av sakene var tiltaket i heimen i kommunen, mens snittet for heile landet var 60 prosent.

Barnehage:

Ifølgje statistikken har alle barn med rett på plass, også barnehageplass. Det er bra, og slik situasjonen burde vere i dei aller fleste kommunane. Bemanningen i barnehagene i Herøy er lav målt mot dei som har best tal her. Som regel er bemanninga lavare jo større kommunen blir. Snittet er 11363 timer per årsverk. 48 prosent av andre tilsette i kommunale barnehagar har pedagogisk utdanning. Det er bra. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. 94 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølgje tallene. Andelen er høg. Snittet for landet er 76 prosent. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklege barn er ei feilkjelde.

Sosialteneste:

Stønadstida for unge mottakarar i Herøy er midt på treet. I barometeret vert kort stønadstid rekna som bra. Det må vere positivt at sosialhjelp er ei midlertidig løysing på veg mot noko meir permanent. For dei over 25 år er stønadstida omrent som i normal kommunen. Heile 44 prosent av dei som mottar sosialhjelp, er ikkje registrert som arbeidssøkjarar. Kvifor er det slik, og korleis kan statistikken verte betre?

Kultur:

Biblioteket har litt lavare besøk enn normalen, ifølgje statistikken. Av dei vaksne i kommunen er det berre 10 prosent som er registrert som aktive lånarar på biblioteket. Dei fleste kommunar har betre tal. Telemarksforsking set saman oversikt over kor mange kulturarbeidrarar det er i kommunane, privat eller offentleg. I Herøy er sysselsettinga litt under normalen målt mot folketalet.

Økonomi:

Resultatet var ein del betre enn for eitt år sidan. Målt over de siste fire åra har drifta gått i pluss. Kommunen har litt pengar på 'bok' i form av disposisjonsfond, men det bør definitivt bli vesentleg større for å kunne vere ein buffer i rekneskapen. Har kommunestyret eit vedtatt mål for kor stort disposisjonsfondet bør vere? Nettorenteeksponert gjeld er mykje høgare enn landsgjennomsnittet (37 prosent), målt mot brutto driftsinntekter.

Kostnadsnivå:

Netto utgifter til grunnskulen (korrigert for utgiftsbehovet) i Herøy er lave. Innan pleie og omsorg ligg kostnadene litt under det som er normalnivået. Barnehagekostnadene er litt under det som er normalnivået.

7.2 Brukarundersøkingar 2017:

- **Barnehage**

Gjennomsnittsresultatet ved dei to førre målingane var 5,3. (1 er dårlagast, 6 er best) Gjennomsnittsresultatet i landet i 2017 er 5,2. I Herøy er gjennomsnittsresultatet 5,4.

- **Legeteneste**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private legetenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge og informasjon.

- **Fysioterapi**

Brukarundersøking er gjennomført ved den private fysioterapitenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjenge.

- **PU**

Herøy kommune får ein poengscore på 4,4 poeng, mot landet som har 4,6 poeng.

På kategorien trivsel, som er kategorien Herøy kommune scorar desidert lågast på samanlikna med landet, gjeld dette tilbakemeldingar på jobb/dagaktivitet, fritid og ferietilbod. Det er særskilt på ferietilbod vi kjem dårlag ut, med ein score på 2,9 poeng mot landet som har 4,1 poeng på dette spørsmålet. Trivselen i bustaden er derimot høg, med ein score på 5,1.

Når det gjeld brukarmedverknad, som er den kategorien med lågast poengscore totalt sett både i Herøy og i landet, kjem vi betre ut enn landet på spørsmål om brukaren er med å bestemme innhaldet i individuell plan og om brukaren veit kven som er koordinator. Det spørsmålet vi kjem dårlagast ut på i Herøy, er om brukarmedverknad vert ivaretatt på annan måte enn gjennom individuell plan. Her får vi ein score på 3,6 medan snittet i landet er 4,4.

- **Ungdata**

Ungdata er eitt av fleire verktøy som gir oss informasjon om status i oppvekstmiljøet. Vi har i tillegg andre både kvantitative og kvalitative verktøy som vi må nytte når vi skal oppsummere status som grunnlag for strategiar og tiltak.

Resultata frå Ungdata vil bli brukt vidare både på leiarnivå i den enkelte fagavdeling, samt i det tverrfaglege arbeidet, med analyse og vurdering av årsaker og tiltak. I dette arbeidet vil den rapporten som vert kalla Trendrapport Herøy 2017 vere nyttig. Denne viser ei samanlikning mellom svara i 2014 og 2017, og viser dermed positiv og negativ utvikling.

- **Innbyggjarundersøking**

Undersøkinga viser at i snitt er innbyggjarane i Herøy like fornøgd med kommunen som landsgjennomsnittet (4,3 på ein skala 1-6).

Innbyggjarane er mest fornøgd med barnehagane og biblioteket (5,4) og minst fornøgd med transport og tilgjenge (3,1). Spørsmål om møte med kommunen (3,7) og tillit (3,8) kjem også ut med lav score. Desse resultata samsvarar også med resultata for landsgjennomsnittet. Undersøkinga viser at det er lagt godt til rette for næring og arbeid (4,4) og bustadtilbodet (4,3) i forhold til landsgjennomsnittet

7.3 Tilsyn og klagesaker.

Så langt i 2017 har det vore gjennomført 23 tilsyn med til saman 60 avvik. 19 tilsyn har gått på bygningar, 1 på skatt, 1 på sentraladministrasjon og 1 på ROP (rus/psykiatri).

Det ligg ikkje føre ein samla oversikt over klagesaker i 2017.

8 Endringsbehov

8.1 Kommuneopplegget 2018 Prop 1 S.

I statsbudsjettet (Prop 1 S) seier Kommunal- og moderniseringsdepartementet at hovudutfordringane er:

- Levande lokaldemokrati
- Ein enklare kvardag for folk flest
- Eit sterkt sosialt sikkerheitsnett

Regjeringens økonomiske opplegg for kommunesektoren skal gjere kommunene og fylkeskommunen i stand til å tilby fleire og betre tenester.

Veksten i dei samla inntektene i kommunesektoren er på om lag 4,6 mrd kroner. Realveksten i frie inntekter er om lag 3,8 mrd kr. Av sistnemnde sum går 3,6 mrd kr til primærkommunane.

	Komprp 2018 i mrd kr	Statsbudsj 2018 i mrd kr
Vekst frie inntekter	3,8 – 4,3	3,80
Opprappningsplan rus	0,30	0,30
Tidleg innsats barnehage/skule	0,20	0,20
Førebyggjande tiltak barn/unge	0,20	0,20
Ferjefylker	0,10	0,10
Demografi	2,20	2,20
Pensjonskostnadar	0,35	0,35
Handlingsrom	0,45-0,95	0,45

Det inneber at det er eit handlingsrom for kommunesektoren (kommunar og fylker) på om lag 450,0 mill kr innanfor den samla veksten i frie inntekter.

Herøy kommune vil få eit negativt handlingsrom frå 2017 til 2018 fordi vi har ein reduksjon i faktiske skatteinntekter frå 2016 til 2017.

Regjeringa si berekning av auka handlingsrom tek ikkje omsyn til auken i innslagspunktet i toppfinansieringsordninga for ressurskrevjande tenester med kr 50.000,- utover lønsveksten. Dette utslaget har også tilbakevirkande kraft slik at det også vil gjelde for rekneskapsåret 2017. For Herøy kommune utgjer dette ein auka kostnad/mindreinntekt på om lag 0,75 mill kr. I praksis betyr det at kommunesektorer ikkje får auka handlingsrom i 2018.

Dei statlege satsingane innanfor veksten i frie inntekter i 2018 er

• Opprappningsplan rusfeltet	300 mill kr
• Tidleg innsats i skule og barnehage	200 mill kr
• Førebyggjande tiltak for barn, unge, familier	200 mill kr
• Særskilt fordeling til fergefylka	100 mill kr

I 2017 vart inntektssystemet til kommunane lagt om. Ein kan gjennom denne endringa slå fast at Herøy kommune er ein av taparane på omlegginga og har samla sett for 2017 og 2018 hatt den dårligaste utviklinga av frie inntekter av kommunane i Møre og Romsdal

Til slutt kan ein nemne at regjeringa sin tiltakspakke for Sør- og Vestlandet vert avvikla.

8.2 Evaluering av helse- og omsorgstenesta

Ressurssenteret for omstilling (RO) presenterte evalueringsrapporten for helse og omsorgstenestene i kommunestyret 31.08.17. RO meiner at kommunen må arbeide vidare med:

- Klargjere strategiar for helse og omsorg politisk og organisasjonsmessig – gå gjennom konsekvensar og einast om ideologi, retning, konsekvensar og prioriteringar.
- Det bør spesielt jobbast med innretning av tenestetilbodet innan pleie og omsorg – er innretninga i dag bærekraftig? (Heimetenester – institusjonsdrift, sjukeheimane si rolle og funksjon).
- Satsing på førebygging, folkehelse, meistring, rehabilitering – i alle tenester – kva må til?
- Klargjering og systematisering av arbeid med velferdsteknologi – kompetanseheving og frå ord til handling.'
- Heilskapleg, koordinerte tenester for å sikre rettstryggleik, kvalitet i sakshandsaminga, likebehandling og tildelingspraksis
- Barnevern – fristar, sakshandsaming og undersøkingar
- Kompetanse psykisk helse/rus – framtidig behov
- Brukarmedverknad og brukarfokus – jfr brukarundersøkingar og nasjonale mål – viktig og korleis
- Frivillige og nettverk – handlingsplan
- Heiltid og deltid og arbeidstidsordningar
- Gode endringsprosessar med vekt på medarbeidarskap, involvering, samhandling, tverrfagleg – for å oppnå ønska effektar av endringa i organisasjonsstrukturen.
- Kompetanseutvikling og mobilisering – læringsmiljø – kompetanseplan i forhold til framtidig behov – strategisk kompetanseplan?
- Organisatoriske tilpassingar på bakgrunn av tenesteutvikling/behov.

Evalueringa vert fylgd opp med planlegging av tiltak i samarbeid med RO:

8.3 Ressursbruk

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene:

- **Administrasjon**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på administrasjon (6 mill. mill.kr). Dette skuldast delvis at vi ikkje er flinke nok til å føre kostnadane mellom funksjonane og mange av leiarane ute er løna frå funksjon 120 i staden for at dei også er fordelt ut på funksjonane der dei jobbar. Om lag 2 mill kr gjeld avskrivningar (IKT utstyr for heile organisasjonen med meir.)

- **Helse**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på helse (1,3 mill.).

- **Sosiale tenester**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på sosial (4 mill.kr). Delar av dette skudast feilføringar. Bl.a. alle kostnadane knytt til lærlingar (lønn) er ført på dette området i staden for at det er fordelt ut på dei tenestene der dei faktisk arbeider (omsorg, barnehage, SFO osb).

- **Kultur og idrett**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på kultur (3,6 mill.kr). Det meste av dette skuldast høge avskrivningskostnadane

- **Kommunale bustader**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på kommunale bustader (4,3 mill kr).

- **Samferdsel**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på samferdsel (6,0 mill kr). Det meste skuldast høge avskrivingskostandar.

- **Kyrkje**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på kyrkje (2 mill.)

- **Brann**

I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på Brann og redning (3,9 mill kr)

I F-sak 16/17 gjorde formannskapet vedtak om å legge fram eiga politisk sak med forslag til revidert brannordning og ROS-analyse innan 01.07.2017. Saka skal også omfatte økonomiske konsekvensar m.m.

8.4 Andre forhold

- **Interkommunalt samarbeid**

Vanylven kommune har teke initiativ til interkommunalt samarbeid med Herøy på fleire tenesteområde. Sande kommune er også invitert til å vere med på samarbeidet.

- **Bygningsmessige tiltak**

Kommunen har store utfordringar når det gjeld standard på bygningsmassen.

- **Bustadpolitikken/kjøp/sal av hus**

I K-sak 44/16 vart kommunedelplan for bustadpolitikken 2015-2019 vedteken. I strategien i planen heiter det m.a.:

«Herøy kommune skal selge utleigebustadar til leidgetakarane til takst og reinvestere eventuell salsgevinst i nye byggeprosjekt for å sikre vidareutviklinga av bustadmassen, herunder auka tilgang på kommunale utleigebustadar.»

- **Organisasjonsutvikling**

Kommunekompasset, innbyggarundersøkinga, lokaldemokratiundersøkinga, brukarundersøkingane og medarbeidarundersøkinga (10-faktor) har peika på område der kommunen har eit utviklingspotensial. Dette skal fylgjast opp på ein systematisk måte i heile organisasjonen.

9 Økonomiplan drift 2018-2021

- Økonomiplan drift for 2018-2021 syner korleis Herøy kommune kan redusere sine driftskostnadar med om lag 20,6 mill kr i 2018.
- Dei største endringane skjer gjennom eit nedtrekk i avdelingane sine rammer med 1,75% av netto lønskostnadar
- Gjennom budsjettforslaget blir det fremja forslag til ei auke av dei faste stillingane med 9,50 årsverk i Pleie og Omsorg. Samstundes ligg det inne forslag om at ei vakant stilling i Servicetorget forblir vakant ei stund til og at ein held vakant 1,4 årsverk i økonomiavdelinga og dokumentssenteret ei tid framover for å sjå om desse ressursane bør fordelast annaleis i stabseininga eller om dette er noko ein må sjå i samanheng med evt samarbeid med Vanylven kommune.

I hovudtal kan dette settast opp slik:

	2018	2019	2020	2021
Innsparingar				
Rammeinnsparing	7 475	7 475	7 475	7 475
Vakansar/stillingsred.	920	620	620	620
Andre driftsinnsparingar	0	0	0	0
Sum innsparingar drift	8 395	8 095	8 095	8 095
Kalk renter/avskriving VAR	400	800	1 200	1 600
Bruk av fonds	11 815			
Ytterlegare driftsreduksjonar		2 000	4 000	6 000
Bruk av fonds/eigedomsskatt		12 515	12 715	13 715
Sum auka innt/red kostn	12 215	15 015	18 065	21 315
Tot innsparing/auka innt	20 610	23 410	26 160	29 410
Skal finansiere:				
Driftsrammer høgare enn inntekter til fordeling	15 340	15 340	15 340	15 340
Nye tiltak	3 770	3 870	3 570	3 870
Auka renter/avdrag	1 500	4 200	7 100	10 200
Sum til inndekning	20 610	23 410	26 010	29 410
Diff	0	0	0	0

Eit deltaljert oppsett inkludert innsparingar, nye tiltak og bruk av disp fond: per område vert slik

Nye tiltak (1000 NOK)		2018	2019	2020	2021	Årsverk
10 Politisk leiing/Folkevalgte		2018	2019	2020	2021	Årsverk
Auka utgifter val			-300		-300	
1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar		20	20	20	20	
SUM		20	-280	20	-280	

12	Administrativ leiing	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	25	25	25	25	
	SUM	25	25	25	25	-

13	Servicetorget	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	Framleis vakanse i 100% stilling	620	620	620	620	1,0
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	55	55	55	55	
	Befolkningsvarsling	-60	-40	-40	-40	
	SUM	615	635	635	635	1,0

14	Dokumentsenter, pol. Sekretariat, innkjøp, stabsleiing	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	60% vakanse i 5 mnd	120				0,25
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	60	60	60	60	
	SUM	180	60	60	60	0

15	Økonomiavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	90	90	90	90	
	80% Stillingsreduksjon (sjå kommentar) i 5 mnd	180				0,3
	SUM	270	90	90	90	0,3

16	Personal- og organisasjonsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	115	115	115	115	
	SUM	115	115	115	115	0

18	Andre overføringer	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	Rameinnsparing Kyrkjeleg fellesråd	150	150	150	150	
	SUM	150	150	150	150	0

21	Barnehageavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	370	370	370	370	
	SUM	370	370	370	370	0

22	Skuleavdelinga	2018	2019	2020	2020	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	1 980	1 980	1 980	1 980	
	SUM	1 980	1 980	1 980	1 980	0

30	Administrasjon Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	20	20	20	20	
	SUM	20	20	20	20	

31	Avd for Barn, Familie og Helse	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	525	525	525	525	
	SUM	525	525	525	525	0

32	Pleie- og omsorgsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	2 030	2 030	2 030	2 030	
	950% stillingar Brukarstyrt personleg assistent	-7 530	-7 530	-7 530	-7 530	9,50
	Øyremerka statstilskott ressurskrevjande brukarar	4 000	4 000	4 000	4 000	
	SUM	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	0,8

33	Bu og habiliteringsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	840	840	840	840	
	SUM	840	840	840	840	0

35	Tenestekoordinering	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	115	115	115	115	
	SUM	115	115	115	115	

38	NAV, sosial og flyktning	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	190	190	190	190	
	SUM	190	190	190	190	0

40	Kulturavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	145	145	145	145	
	SUM	145	145	145	145	0

50	Utviklingsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	125	125	125	125	
	Felles digitaliseringsstrategi	-180				
	SUM	-55	125	125	125	0
50	Brannvern og feiing	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	130	130	130	130	
	SUM	130	130	130	130	
51	Anleggs- og driftsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	130	130	130	130	
	SUM	130	130	130	130	

60	Eigedomsavdelinga	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	1,75% nedtrekk av lønsramme/vakansar	360	360	360	360	
	SUM	360	360	360	360	0
90	Skatt, ramme, finans m.m.	2018	2019	2020	2021	Årsverk
	Auka kalkulatoriske renter/avskriving VAR omr.	400	800	1 200	1 600	
	SUM	400	800	1 200	1 600	0
	SUM TOTALT	5 025	5 025	5 725	5 825	1,6

9.1 Kommentarar til omstillingar og kutt-tiltak

Generelt

For alle områder vert det foreslått eit nedtrekk på 1,75% av netto lønskostnad i 2018 (1,5% i 2017) ut frå behovet om å få balanse mellom inntekter og utgifter. Kyrkjeleg fellesråd må redusere sitt framlagde budsjett med kr 150.000,-.

Servicetorget

Servicetorget har hatt ei vakant stilling i 2017. For 2018 var opprinnlege forslag (i budsjett 2017 økonomiplan 2017/2018) å auke opp med 50% frå 2018. Rådmannen ser ikkje at kommunen har økonomi til å prioritere dette i 2018 og foreslår å halde heile stillinga vakant også komande år.

Befolkningsvarsling vert nytta for å informere og varsle heile eller delar av befolkninga før, under og etter ei katastrofe - og ved evakuering av heile eller delar av den norske befolkninga. Bruksområder kan t.d. vere brot på vassledning, straumbrot, feiing, gravearbeid, invitasjon til informasjonsmøter.

Økonomiavdelinga

Økonomiavdelinga får ei 80% stilling ledig frå 01.01.2018. I budsjettforslaget for 2018 ligg det inne vakanse i stillinga fram til 1. juni. Grunnen til dette er at ein må sjå behovet for heile stabseininga under eit og at ein enno ikkje veit kva samarbeidsprosjektet med Vanylven kommune vil resultere i. Innlagt innsparing i budsjett 2018 er kr 180.000,-.

Dokumentsenter

Dokumentsenteret får 60% vakanse frå 01.01.2018. I budsjettforslaget for 2018 ligg det inne vakanse i stillinga fram til 1. juni. Grunnen til dette er at ein må sjå behovet for heile stabseininga under eit og at ein enno ikkje veit kva samarbeidsprosjektet med Vanylven kommune vil resultere i. Innlagt innsparing i budsjett 2018 er kr 125.000,-.

Pleie- og omsorgsavdelinga

Pleie og omsorgsavdelinga har 2 ressurskrevjande brukarar/pasientar som har behov tilsvarende 1:1 bemanning døgnet rundt. Estimert årsverk i bruk per person er 4,75 i turnus. Behovet vil vere vedvarande. 4,75 årsverk er omgjort til BPA.

Vi må lyse ut dei resterande 4,75 årsverk og bygge opp kompetanse i eigen organisasjon. Vi ber om oppretting av heimlar til tilsetting. Dette gjeld totalt 9,5 årsverk. Vi får refundert i overkant av 50% av kostnadane gjennom ordninga for ressurskrevjande brukarar. Dette er kostnadene vi allereie betalar.

Utviklingsavdelinga

Bakgrunn for tiltaket er besøk i Bergen kommune 6.10.2017 der kommunane (Herøy, Ulstein, Volda og Ørsta) konkluderte med at vedtatt digitaliseringstrategi som KS sammen

med KMD har utarbeidd er vert å vere med på. Ein ser store gevinstar med å vere med på dette.

Frå KS sine sider:

«Digitaliseringsstrategien setter retning og mål for KS og kommunenes og fylkeskommunenes arbeid frem mot 2020. Helt avgjørende for å nå målene om økt digitalisering er at vi innad i sektoren samarbeider og samordner innsatsen. Et viktig delmål for en mer samordnet kommunal sektor er å etablere digitale fellesløsninger. Å finansiere disse er hovedformålet med den nye finansieringsordningen. Det har vært og er en god dialog om ordningen mellom kommunal sektor og staten. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har signalisert at de vil bidra med 125 millioner kroner fordelt over to år, forutsatt at kommunal sektor bidrar med minst like mye. KS vil bidra med inntil 40 millioner kroner. Storbynettverket og de ti største kommunene har signalisert at de vil bidra med til sammen 35 millioner kroner. For å etablere ordningen, og for å utløse midlene fra KMD, er det nødvendig at vi reiser tilstrekkelig kapital. KS inviterer derfor alle sine medlemmer til å delta med et engangsbeløp på henholdsvis 20 kroner per innbygger for kommuner og 5 kroner per innbygger for fylkeskommuner. Hvis alle kommuner og fylkeskommuner blir med, vil ordningen disponere ca. 250 millioner kroner».

For Herøy kommune inneber dette:

9000 innbyggjarar x 20 kr = 180 000 kroner.

DRIFTSOVERSIKT (Tall i 1000kr)	Budsjett	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	265 500	265 500	265 500	265 500
Rammetilskott	214 300	214 300	214 300	214 300
Rammeinntekt i statsbudsjettet	479 800	479 800	479 800	479 800
Eigedomsskatt		-	-	-
Rentekompensasjon, Husbanken	2 200	2 200	2 200	2 200
SUM FRIE INNTEKTER	482 000	482 000	482 000	482 000
Rente- og gebyrkostnadar	-12 250	-12 250	-12 250	-12 250
Avdragskostnadar	-23 500	-23 500	-23 500	-23 500
Rente- og gebyrinntekter	2 370	2 370	2 370	2 370
Aksjeutbytte Tussa	5 250	5 250	5 250	5 250
Netto inntekt Aktiv Forvaltning	3 600	3 600	3 600	3 600
Netto kostnadar avskrivning	3 500	3 500	3 500	3 500
Netto kostnadar formidlingslån	0	0	0	0
Netto rente og finanskostnadar	- 21 030	-21 030	-21 030	-21 030
Nto pensjonsavvik/amortisering av pensjonsav.	14 690	14 690	14 690	14 690
Sum andre poster	14 690	14 690	14 690	14 690
TIL FORDELING	475 660	475 600	475 600	475 600
Politisk leiing	-4 100	-4 100	-4 100	-4 100
Administrativ leiing	-1 820	-1 820	-1 820	-1 820
STAB				
Servicetorget	- 3 800	-3 800	-3 800	-3 800
Dokumentsenter og politisk sekretariat	-4 110	-4 110	-4 110	-4 110
Økonomiavdelinga	-5 970	-5 970	-5 970	-5 970
Personal- og organisasjonsavdelinga	- 7 540	-7 540	-7 540	-7 540
IKT	-6 610	-6 610	-6 610	-6 610
Eigedom	-19 520	-19 520	-19 520	-19 520
Andre Overføringer (Kyrkje, revisjon m.m)	-14 050	-14 050	-14 050	-14 050

OPPVEKST				
Barnehageavdelinga	-68 290	-68 290	-68 290	-68 290
Grunnskuleavdelinga	--116 610	-116 610	-116 610	-116 610
HELSE OG OMSORG				
Administrasjon Helse og omsorg	-1 330	-1 330	-1 330	-1 330
Avdeling for Barn, Familie og Helse	-40 390	-40 390	-40 390	-40 390
Pleie- og omsorgsavdelinga	- 106 820	-106 820	-106 820	-106 820
Bu- og habiliteringsavdelinga	- 40 540	-40 540	-40 540	-40 540
Tenestekoordinering	-9 660	-9 660	-9 660	-9 660
NAV (Sosial/flyktning)	-7 780	-7 780	-7 780	-7 780
SAMFUNNSUTVIKLING				
Kulturavdelinga	-8 460	-8 460	-8 460	-8 460
Utviklingsavdelinga	-6 330	-6 330	-6 330	-6 330
Brannvern	-8 930	-8 930	-8 930	-8 930
Anleggs- og driftsavdelinga	-8 340	-8 340	-8 340	-8 340
Sum fordelt til driftsrammer	-491 000	-491 000	-491 000	-491 000
Avsetjing til disposisjonsfond				
Bruk av bundne fond				
Bruk av disposisjonsfond	11 815			
Ytterlegare driftsreduksjonar/nedbemannning		2 000	4 000	6 000
Auka inntekter / bruk av fonds		12 515	12 715	13 715
Overføring til investeringsrekneskapen				
Netto disposisjoner	11 815	14 515	16 715	19 715
Balanse	- 3 525	- 825	1 375	4 375
Tiltak som skildra (innsparing/nye tiltak)	5 025	5 025	5 725	5 825
Til renter og avdrag	-1 500	-4 200	-7 100	-10 200

Ein forventar relative stabile inntekter i økonomiplanperioden. Med bakgrunn av dei 2 siste års overbudsjettering av skatt og ramme har vi for 2018 lagt oss på faktisk skatteinngang 2017 + statens prognose for skattevekst 2018 og rekna rammetilskotet ut i frå det. Det viser ein vekst i frie inntekter frå vårt budsjett 2017 til vårt budsjett i 2018 på kr 1.600.000,-.

Basert på vedtak K-sak 112/17 (Budsjett 2018 og økonomiplan 2019-2021 – Investeringstiltak i kommunale bygg) og K-sak 121/17 (Budsjett 2018 og økonomiplan 2019-2021 – Investeringstiltak i Anleggsprosjekt) samt nokre små investeringar frå Helse og omsorg og Oppvekst blir investeringane i økonomiplanperioden store. Brutto investeringar i 4 års perioden blir på i overkant av 400,0 mill kr eks vidareutlån. Det gjer at vi framover får ein stor auke i finanskostnadane som må finansierast gjennom reduksjonar i driftsrammene og/eller nye inntekter.

For å få både budsjett og økonomiplan i balanse har ein saldert den med bruk av disposisjonsfond på minimum 11,8 mill kr i 2018. Underskotet i økonomiplanen (2019-2021) må finansierast ved hjelp av driftsreduksjonar, bruk av fonds og evt nye inntekter. Skal sistnemnde vere aktuelt må ein gjere vedtak om det minst 1 år før inntektene kan krevjast inn. Slik dagens framlegg til budsjett og økonomiplan ligg føre klarer ein ikkje målsetjinga om eit netto driftsresultat på 1,75%. I tillegg vil kommunen sine fonds bli redusert monaleg.

Grunnen til at ein har valt å bruke disposisjonsfond i salderinga er at rådmannen finn det uforsvarleg å redusere avdelingane sine rammer meir enn dei 1,75% som er foreslått.

Den samla utviklinga i rente og avdragskostnadane ser de i tabellen nedanfor forutsett at dei skisserte investeringsprosjekta vert vedtatt i økonomiplanperioda.

	2017	2018	2019	2020	2021
Renteutgifter	-12 540	-12 960	-13 810	-14 860	-16 090
Avdragsutgifter	-22 850	-24 030	-25 780	-27 630	-29 500
Brutto finanskostnader	-35 390	-36 990	-39 990	-42 490	-45 590
Utbritte Tussa AS	4 140	5 250	5 250	5 250	5 250
Renteinntekter bank	2 100	2 370	2 370	2 370	2 370
Aktiv forvaltning	3 500	3 600	3 600	3 600	3 600
Netto finanskostnader	-25 650	-25 770	-28 770	-31 270	-34 370

Sum netto finanskostnadene skal ligge innanfor den økonomiske handlingsregelen som seier at maks 5% av brutto driftsinntekter skal gå til finans. For Herøy kommune vil den passere **7% i løpet av økonomiplanperioden.**

Med dette budsjettet og denne økonomiplanen vil Herøy kommune ikkje klare handlingsregelen om at netto driftsresultat skal vere på minimum 1,75%.

9.2 Konsekvens av underdekning i budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021.

Konsekvensen av å fastsetje eit årsbudsjett utan at alle utgifter er dekkja inn på budsjettet i alle dei 4 åra i økonomiplanperioden, medfører statleg kontroll av kommunestyret sitt budsjettvedtak. Herøy kommune vil då bli registrert i kontrollregimet kjent som «Robek-registeret». I praksis betyr dette at fylkesmannen skal godkjenne følgjande:

- Vedtak om opptak av lån og finansiell leasing
- Vedtak om leige av
  - Bygningar
  - Anlegg, og
  - Varige driftsmidler som kan påføre kommunar utgifter ut over dei fire neste budsjettåra.

Rådmannen viser til kommunelovens § 60 i si heilheit.

Kommuneloven § 60. Statlig kontroll og godkjenning av økonomiske forpliktelser.

1. Vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre kommunen eller fylkeskommunen utgifter ut over de fire neste budsjettåra, er ikke gyldig før det er godkjent av departementet, dersom:

a. kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette et årsbudsjett uten at alle utgifter er dekket inn på budsjettet,

b. kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette en økonomiplan uten at alle utgifter er dekket inn på økonomiplanen,

c. kommunestyret eller fylkestinget etter § 48 nr. 4 har vedtatt at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles ut over det påfølgende budsjettåra etter at regnskapet er framlagt, eller

d. kommunen eller fylkeskommunen ikke følger vedtatt plan for dekning av underskudd.

2. Dersom et av vilkårene i første ledd bokstav a-d er oppfylt, skal departementet føre kontroll med lovligheten av kommunestyrets eller fylkestingets budsjettvedtak.

3. Departementet skal opprette et register over alle kommuner og fylkeskommuner som er underlagt godkjenning. Enhver har rett til å gjøre seg kjent med det som er registrert i registeret, og få utskrift av dette.

4. Inntil den enkelte kommune eller fylkeskommune er registrert i registeret, kan departementet ikke iverksette godkjenning etter nr. 1. I forhold til rettsregler som lar det være avgjørende for tredjepersons rettsstilling om denne kjente til eller ikke kjente til et

forhold, anses det som er registrert etter denne bestemmelse for å ha kommet til tredjepersons kunnskap.

5. Kommuner og fylkeskommuner som inngår kontrakter som krever godkjenning, må orientere sine medkontrahenter om at de er satt under betinget kontroll og godkjenning.

Dersom ei av eigarkommunane i eit interkommunalt selskap er underlagt reglane i kommunelovens §60, skal selskapets vedtak om låneopptak, godkjennast av Fylkesmannen.

9.3 Usikre faktorar

I talgrunnlaget har ein lagt til grunn stabile føresetnader m.o.t. bl.a. lønn og driftskostnad. Ein føreset også at statens rammeføresetnadar er føreseielege, sjølv om det har synt seg å ikkje stemme heilt dei siste åra.

Usikre faktorar vil m.a. vere:

- Skatteinntektene og rammetilskotet
- Overføring av tilskot til private barnehagar
- Pensjonspremien og pensjonsavviket/amortiseringa av pensjonsavviket
- Fleire ressurskrevjande brukarar
- Utviklinga i sosialhjelpa
- Lønsoppgjeret
- Resultatet i rekneskapen for 2017
- Skjør balancesituasjon

Om utviklinga innan desse områda gjer at ein ikkje kan halde rammene må ein kome attende til det i budsjettkontrollrapportane eller i eigne saker.

10 Økonomiplan investeringar 2018-2021

- I 4-årsperioden foreslår rådmannen investeringar på totalt 431,5 mill kr eks mva. Dette er om lag 224,0 mill meir enn i gjeldande økonomiplan.
- Av desse investeringane vil om lag 348,6 mill kr belaste kommunebudsjettet med driftskonsekvensar, 37,5 mill kr gjeld sjølvkostområda og om lag 25,5 mill kr vil vere finanzielle investeringar (vidareutlån + Eigenkapitalinnskott KLP).
- Vert forslaget til økonomiplan følgt vil finanskostnadane berre auke frå dagens nivå på 35,4 mill kr til om lag kl 45,9 mill kr i 2021.

Då føreset ein uendra rentenivå i heile økonomiplanperioden, medan Norges Bank si prognose er at renta vil auke frå 2019. Ein vekst i renta på 1% i 2021 vil auke kommunens rentekostnadene med om lag 11,0 mill kr. Den største einskildinvesteringa i perioden er nye utleigebustadar, men desse vil først vere aktuelle å bygg i slutten av økonomiplanperioda.

10.1 Hovudtal

Hovudtabellen for investeringane med tilhøyrande finansieringsplan ser de nedanfor:

Investeringsbudsjett eks mva	Budsjett	Øk.plan		Øk.plan	Øk.plan	Perioden samla
		2018	2019			
Investering kommune	96 580	91 725	100 475	79 825	368 605	
Investering VAR området	7 500	10 000	10 000	10 000	37 500	
Finansinvesteringar	6 350	6 350	6 350	6 350	25 400	
Brutto finansiseringsbehov	110 430	108 075	116 825	96 175	431 505	
Bruk av lån	99 080	96 725	105 475	84 825	386 105	
Salsinntekter/bruk av kap fond	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000	
Vidareutlån (husbanken)	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000	
Bruk av kapitalfond	1 350	1 350	1 350	1 350	5 400	
Sum finansiering	110 430	108 075	116 825	96 175	431 505	

10.2 Utviklinga i gjeld og finanskostnadar

Dei forslaga til investeringar som rådmannen legg fram er viktige for at næringslivet skal utvikle seg og for at folk vil busetje seg i kommunen. Det er sjølv sagt slik at ved å bygge nye formålsbygg kunne tenestestrukturen blitt meir moderne og driftskostnadene bli redusert på sikt, men per i dag har kommunen ikkje driftsinntekter til å kunne forsvare auka finanskostnadene. Investeringane som er foreslått i 4 års perioda vil auke gjeldsnivået i kommunen med heile 244,9 mill kr, slik at vi ved utgangen av økonomiplanperioden har ei gjeld per innbyggjar på i overkant av kr 120.000,-

Gjeldsutvikling	2018	2019	2020	2021
Brutto gjeld 01.01	841 000	883 750	954 695	1 032 540
Ny gjeld i perioden	99 080	96 725	105 475	84 825
Oppheving av forskotteringar *)	-32 300			
Årlege avdrag	-24 030	-25 780	-27 630	-29 500
Årlege gjeldsauke	42 750	70 945	77 845	55 325
Netto gjeld pr. 31.12	883 750	954.695	1 032 540	1.085.865

*) I 2016 lånte vi om lag 13,5 mill kr til forskottering av utbygginga i Skarabakken. Slik det ser ut no vil slik forskottering ikkje vere nødvendig og vi kan nytte låneopptaket til andre

prosjekt på 2018 investeringane. Vi voner også at vi får utbetalt forskotteringa av Frøystadtopenn på 18,8 mill kr og kan redusere låneopptaket i 2018 tilsvarende 32,3 mill kr

10.3 Investeringsprogram 2018-2021

På dei neste sidene vert dei foreslårte investeringstiltaka for 2018-2021 presentert. Dei største tiltaka/prosjekta (over 10,0 mill kr) er slik:

Tiltak	Mill.kroner
Kommunale bustadar	51,50
Brannstasjon	33,00
VAR Området	30,00
Nye kaier Mjølstadneset	21,00
Fleirbrukshall Einedalen	16,00
Bustadfelt Stokksund	15,00
EPC	14,00
Herøy omsorgssenter Raud/Grøn	13,20
Bergsøy skule Borga	12,00
Myklebuståsen utbygging	11,50
Nytt industriområde Eggesbønes	11,00
Kulturhus og idrettshall	10,45
Vidare utbygging Dragsund byggefelt	10,00
Ei mengd mindre tiltak	149,95

Investeringsformål	2018		2019		2020		2021		Sum i perioden
	Invest.	Finans.	Invest.	Finans.	Invest.	Finans.	Invest.	Finans.	
Diverse småprosjekt									
IKT investeringar	2000		2000		2000		2000		8000
SSIKT Investeringar (vår del)	1800								1800
Utbygging Infrastruktur Velferdsteknologi	500								500
Prosjekt eRom	125								125
Inventar og utstyr oppvekst	500		325		225		125		1175
Inventar og utstyr sjukeheimane	200		200		200		200		800
Inv. kyrkje. fellesråd (gravplassar, stolar amfi)	1750		3000		5000		3000		12750
Bil til Teknisk vakt	250								250
Ny vaktbil for vaktberedskap	600								600
Spylehengar	600								600
Traktor Bergsøy stadion	500								500
Videokonferanseutstyr	150								150
Møblar kulturhuset	150								150
ATV med hengar			200						200
Flishoggar			500						500

Hengar for kjemikalieuts. og overflateredn.		100						100
Hjulgravemaskin		1700						1700
Høgderedskap brannvesenet **)		3000						3000
Ny lastebil		2500						2500
Ny kartlegging		200						200
Anleggsprosjekt								
Byutvikling	5000	5000	5000					15000
Generelt Mjølstadneset	3750							3750
Grøft for overvatn Huldalsvegen	350							350
Infrastruktur Bø-Arhaug	500	6500						7000
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar	750	750						1500
Nye kaier Mjølstadneset *)	21000							21000
Oppgradering av veg Kleppeåsen	300	700						1000
Oppgradering i Parken	250							250
Parkeringsplass Fosnavåg sentrum	1625							1625
Relokalisering av Herøy vidaregåande skule	250							250
Telenor basestasjon på Runde	1000							1000
Trafikktryggingstiltak	1500	1500	1500					4500
Leikeplassar i bustadfelt	250							250
Lisjevatnet i Dragsund	750							750
Avskjerande grøft på Kvalsund		500						500
Bergsøy kunstgrasbane		500	2500					3000
Myklebuståsen utbygging		5750	5750					11500
Ny bru til Herøy gard		300	3000					3300
Ny kaihøgde på ytre Almenningskai		500	5500					6000
Nytt industriområde på Eggesbønes		5500	5500					11000
Vidare utbygging av Dragsund Byggefelt		500	9500					10000
Bustadfelt i Stokksund			500	14500				15000
Mindre park.plass (HC prioritet) Frøystad			1000					1000
Tursti Myklebustvatnet			1200					1200
Jektenaust m.m.			2100					2100

Ny veg Flusund					5000	5000
Oppgradering av Grønhaugvegen					1250	1250
Oppgradering av veg til Marine Sales					750	750
Turveg Djupvikvatnet					3000	3000
Byggeprosjekt						
Bergslia Barnehage	150	1000				1150
Bergsøy skule	2000	2000	4000	4000		12000
Bergsøy skule Blåhaugen	3000					3000
Moltu skule	150					150
Stokksund skule	1150					1150
Ytre Herøy Ungdomsskule		500	5500			6000
Nedre Dragsund 2	1000					1000
Herøy Rådhus	3000	1500				4500
Brannsikring kommunale bygg	1000	1000	1000	1000		4000
Asbestsanering og nye golv	1000	1000	1000	1000		4000
Desentralisert ventilasjon	2000	2000	2000	2000		8000
Asfaltering av uteområder	500	500	500	500		2000
Leikeplassar	500	500	500	500		2000
Herøy Helsecenter	100					100
Herøy omsorgssenter Raud/Grøn	200	5000	4000	4000		13200
Herøy omsorgssenter, Gul (riving)	1000					1000
Myrvåg Omsorgssenter	250		5000			5250
Sjukeheimsvegen 14	500					500
Stornesvegen 30-36	500					500
Kommunale Bustadar			18500	33000		51500
Fosnavåg driftsbase/brannstasjon	250		5000			5250
Herøy kulturhus og idrettshall	1450	2000	3000	4000		10450
Herøy Gard	300					300
EPC Tiltak Rammeløyving	7000	7000				14000
Fleir brukshall Einedalen - prosjekt 51408	8000	8000				16000
Brannstasjon - Projekt 61604	15000	18000				33000
Finansiering						
Sal av tomter etc		-5000	-5000	-5000	-5000	-20000

INVESTERING KOMMUNE	96580	-5000	91725	-5000	100475	-5000	79825	-5000	348605
----------------------------	-------	-------	-------	-------	--------	-------	-------	-------	--------

Utbyggingar i flg Kloakkrammeplanen	7 500	10 000		10 000		10 000		37 500
INVESTERINGAR I VAR OMRÅDET	7 500	10 000		10 000		10 000		37 500

Vidareutlån formidlingslån	5000		5000		5000		5000		20000
Lån		-5000		-5000		-5000		-5000	-20000
Eigenkapitalinnskot KLP	1350		1350		1350		1350		5400
Bruk av fond		-1350		-1350		-1350		-1350	-5400
FINANSINVESTERINGAR	6350	-6350	6350	-6350	6350	-6350	6350	-6350	0

*) Det vil bli søkt om statlege midlar til bygging av nye kaier Mjølstadneset. Om vi får slike tilskott vil lånebehovet bli redusert.

**) Her er det snakk om samarbeid med andre brannvesen i området. Tvisomt om dette innkjøpet skjer i 2018 men det er tatt med for å syne behovet.

Det er også slik at det kan bli ein del tomtesal i perioda som vil gjøre at lånebehovet ikkje vert så stort som skissert, men vi har valgt å ikkje ta med slike faktorar før faktisk sal skjer.

IKT-investeringar

Vi har valt å dele summen i to. Lokalt treng ein om lag 2,0 mill kr til utstyr som PC-ar, arbeidsstasjonar, I-pad og anna nødvendig utstyr. SSIKT har sitt eige investeringsprogram der Herøy kommune sin del utgjer om lag 1,8 mill kr i 2018.

Inventar og utstyr grunnskuleavdelinga

Diverse kjøp som kvar må utgjere over kr 100.000,-

Inventar/utstyr sjukeheimane

Større utstyr til bl.a. kjøkken samt oppgradering av evt pasientsenger med meir.

Utstyr/inventar Kulturhus/idrettshall

Nytt møblement i «foajen» på kulturhuset

Utbygging infrastruktur velferdsteknologi

Husbanken har finansieringsløysing for oppgradering av kommunale bygg i høve velferdsteknologi. Ordninga dekkjer 55% av kostnadane og har av andre kommunar vore brukt t.d. til kabling og basisinfrastruktur for velferdsteknologi (switchar og aksesspunkt), knappar, sensorar med meir.

Prosjekt eRom

Det bli innført eRom ved Myrvåg omsorgssenter i samarbeid med SSIKT. Det Herøy lokalt må budsjettere er kostnad på brett og lisens på 15 brett. Om tiltaket skal utrullast til andre avdelingar må lisens (2100 pr brett) og kostnad på brett (6000 pr brett) takast med i budsjett frå 2019.

Kyrkjeleg fellesråd

Gjeld oppgradering Interiør Indre Herøy kyrkje, ferdigstilling Amfi Herøy kyrkje (stolar i kjellaren), utviding av Flusund gravplass og Leikanger Kyrkjegard.

Byutvikling

Løying som i økonomiplan for 2018-2020. Midlar til å realisere tiltak i byutviklingsprosjektet.

Avskjærande grøft Kvalsund

Det skal gravast ei grøft for å lede overvatn frå byggefeltet og til elva som kryssar Teigevegen, elva har utløp i sjøen ved småbåthamna. Dette er eit prosjekt som ein ser som naudsynt for å betre problem med overvatn i og gjennom byggefeltet.

Grøft for overvatn i Huldalsvegen

Eksisterande kanal i Huldalsvegen er i dårlig stand og overvatnet skal leggast i rør.

Ladepunkt for elbil i sentrum

Opprette moglegheit for lading av elbilar i sentrum.

Leikeplassar i bustadfelt

Grunnarbeid på leikeplassar i kommunale felt

Ny kaihøgde ytre Almenningskai

I tråd med K-sak 37/17. Omfang er ikkje avklart pr. dags dato, men konsulent skal sjå på og vurdere eksisterande konstruksjon, samt moglegheiter for heving av nivå i samband med pågående anleggsarbeid for å flytte pumpestasjonen. Kostnadskalkyle er derfor usikker då omfang ikkje er kjent. Heving av nivå medfører også tilstelling og tilpassing til kringliggende bygg/plass.

Oppgradering av parken

Etablering av tømestasjon for bobilars.

Telenor basestasjon Runde

Kommunen sitt bidrag i samband med etablering av basestasjon for telenor på Langeneset.

Trafikktryggingsplan

Finansiering av tiltak etter gjeldande trafikktryggingsplan.

Tursti Myklebustvatnet

Sti med belysning om lag frå Blåhaugen til idrettsområde.

Tursti Djupvikvatnet

Sti med belysning rund delar av Djupvikvatnet (resterande del er eksisterande veg i dag).

Lisjevatnet i Dragsund

Har vore lekkasjar i fyllingar og i terskelen i fleire år. Her er planen å legge duk og støype terskelen for å få vatnet tett og opp til ønska nivå.

Bergsøy kunstgrasbane

Det er behov for rehabilitering av kunstgrasbana. Idrettlaget skal bygge hall på delar av bana, dette tiltaket gjeld oppgradering av dekke på restarealet ute.

Avlaupsplan

Midlane vert løvd etter gjeldande handlingsplan for avlaup. Denne skal rullerast i 2018, eventuelle endringar i prioriterte tiltak og summar vert å oppdatere ved budsjetthandsaming i 2018. For 2021 er det stipulert ein sum då det ikkje ligg føre prioriterte tiltak endå.

Dragsund bustadfelt

Vidare utbygging av infrastruktur i eksisterande felt, kommunen eig arealet.

Bø/Arhaug

Utbygging av infrastruktur i regulert felt, kommunen eig delar av arealet. Pr. dags dato er det ikkje utbygd med offentleg avlaup, tiltaket heng difor saman med prioritering av utbygging utanfor feltet i handlingsplan for avlaups som skal rullerast i 2018. Det er ikkje ført fram vatn til området, grendalaget er i dialog med Herøy Vasslag SA med siktet på å løyse det.

Stokksund

Større privat reguleringsplan, kommunen eig ikkje noko areal for bustadomter. Inneberer også oppgradering av kommunal veg fram til området og etablering av avlaupsløysing utanfor feltet.

Myklebuståsen

Utbygging i privat regi. Forhandling om utbyggingsavtale for kommunal overtaking av anlegg for drift og vedlikehald er oppstarta. Utbyggjar har søkt kommunen om 11,5 mill kr. i støtte, her har vi delt det i to då utbygginga kan skje etappevis. Denne posten er avhengig av at prosessen med utbyggjar går slik at støtta kan giast som investering, politisk vedtak om støtte og at utbygginga vert realisert. Vi vel å synleggjere summen i budsjettsamanheng sidan søknad om støtte er motteken og vi ser det som viktig at det ikkje kjem inn utanom budsjettetthandsaming.

Mindre parkeringsplass Frøystad

Innregulert offentleg parkeringsplass i Frøystad bustadfelt.

Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar

Det er ymse snuplassar og andre tiltak for å betre/rette opp infrastruktur i eksisterande felt.

Bru til Herøy Gard

Dagens bru er i därleg stand. Summen er delt i to for å kunne starte prosjektering året før bygging.

Veg Flusund

I samband med privat utbygging etter reguleringsplan for Indre Bergsøy må ein pårekna at kommunen må stå for delar av infrastrukturen utanfor feltet. Prosjektet er avhengig av at privat utbyggjar realisera sine planar.

Kai Mjølstadneset

I samband med ei større utbygging på austleg del av Mjølstadneset, vil det vere behov for to nye kaier. Kommunen har søkt om støtte til 50% av summen, men signala så langt er negative. Total kostnadskalkyle ligg difor til grunn.

Oppgradering av Grønhaugvegen

Fleire bustadprosjekt er under planlegging i området og det kan medføre behov for oppgradering av eksisterande kommunal veg som pr. i dag er smal.

Oppgradering av veg ved Kleppeåsen

Tidlegare har delar av den kommunale vegen over Kleppeåsen blitt utbetra. Dette prosjektet gjeld oppgradering vidare.

Oppgradering av veg til Marine Sales

Kommunal veg til næringsområdet ved Marine Sales treng oppgradering.

Parkeringsplass Fosnavåg sentrum

Innregulert parkeringsplass mellom parken og Djupedalen.

Grunnarbeid jektenaust/p-plass

Dette omfattar grunnarbeid for oppføring av naust til sunnmørsjekta Anna Olava og utviding av parkeringsplassen ved Herøy Gard med etablering av kaifront (ikkje sjølve naustet). Prosjektet er forankra politisk i K-sak 105/16 der kommunen gir si tilslutning til å utvikle

Herøy kystmuseum med etablering av naust med formidlingsbygg til jekta. Prosjektet er eit samarbeid med stiftinga Sunnmøre Museum og det vert pr. i dag arbeida med innsamling av midlar til bygging av naustet. Det er utarbeidd skisser og prosjektet kan sjåast på som oppstarta. Det har også kome til informasjon om at støtte til Myklebuståsen kan skyvast eit år fram, det vil seie til 2020/2021. Vi finn soleis å kunne setje prosjektet med grunnarbeid for jektenaust/p-plass i 2019.

ATV med hengar

For å kunne utføre arbeidd knytt til turstiane i kommunen

Flishoggar

For å forenkle arbeidet med vedlikehald etc langs kommunale vegar

Traktor Idrettsområdet/Havila Stadion

Dagens traktor er av eldre dato, er mykje i bruk og ofte ute av drift.

Ny kommandobil/bil for vaktberedskap

Eksisterande kommandobil er 6 år gammal og klar for utskifting.

Den gamle bilen, som vert utskifta, er det et sterkt behov for som stasjonsbil med oppgåver som: førebyggjande brannvern - branntilsyn, kampanjer, skuleopplæring m.m.

Beredskapsoppgåver som: førsteutrykking med hjartestartar, utkjøring av hengar for kjemikalie/overflateredningsutstyr og ev. anna utstyr i komande aksjonar.

Ny lastebil

Utskifting av eksisterande lastebil m/kran ved uteseksjonen

Bil til teknisk vakt

Vil betre tenesta då ein får samla alt utstyr i ein bil.

Spylehengar

Spylehengar for drift og vedlikehald av avlaupsanlegg

Hengar for kjemikaleutstyr og overflateredning

For å muliggjere ein rask og effektiv innsats innanfor overflateredning og kjemikaleulykker.

Med ein slik hengar vil utstyret ligge klart til å fraktast ut på skadested.

Meis, maske og luftflaskevaskar

Herøy brann og redning må ha slik maskin for å reingjere meisar og luftflasker effektivt og på ein tilfredsstillande måte i samsvar med HMS-reglane.

Må ha slikt utstyr i ny brannstasjon i 2019.

Videokonferanseutstyr

Interkommunalt samarbeidsprosjekt på tilsyn og oppfølging på fagområda plan, byggesak og oppmåling krev godt videokonferanseutstyr på avdelinga.

Erfaringstal frå innkjøp tidlegare i år viser at vi får godt utstyr til ca. 150.000,-

Brannsikring av kommunale bygg

Budsjettpost for lukking av branntekniske avvik i kommunale bygg. Kommunen sin bygningsmasse er i dårleg forfatning og det er behov for midlar i heile økonomiplanperioden for å lukke avvik som har direkte konsekvens for liv og helse.

Asbestsanering og golvbelegg

Budsjettpost for sanering av asbest i kommunale bygg og tilhøyrande legging av nytt golvdekkje då dei aller fleste kartlagde asbestforekomstane er knytt til golvbelegg og tilhøyrande lim. Arbeidstilsynet har pålagt oss å kartlegge kommunale bygg oppført fram til 1987. Kartlegginga pågår og vi vil sanere asbestforekomstar etter alvorsgrad.

Desentralisert ventilasjon

Budsjettpost for etablering av desentralisert ventilasjon i kommunale skulebygg. Eit prøveprosjekt ved Bergsøy skule Borga og syner svært gode resultat. Vi tilrår, i samarbeid med Sektor Oppvekst, å arbeide vidare med desentralisert ventilasjon ved Bergsøy skule Borga og Ytre Herøy ungdomsskule.

Asfaltering av uteområde

Budsjettpost for asfaltering av uteområde ved kommunale bygg. Særleg ved fleire skular og barnehagar er uteområdet heilt eller delvis grusa med den konsekvens dette får for reinhald og slitasje på bygg og brukarar.

Oppgradering av leikeapparat

Budsjettpost for oppgradering av leikeapparat ved kommunale skular og barnehagar. Sjølv om kommunen over ei periode på 4 år har oppgradert det vesentlege av leikeplassutstyr, vil det framleis vere behov for ein budsjettpost for dette også vidare.

Herøy rådhus

Tiltaket omhandlar etablering av ny rullestolrampe og naudsynt ombygging av hovudinngang samt rehabilitering av eksisterande personalheis.

Nedre Dragsund 2

Tiltaket omhandlar naudsynt ombygging for vidare utleige. Vi har no utarbeida forslag til inndeling av bygget i mindre seksjonar då det over tid har vist seg vanskeleg å finne aktørar som er interessert i større areal. Pt. er vi såleis i forhandlingar med fleire aktørar som samla vil fylle störstedelen av bygget med aktivitet.

Bergslia barnehage

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for utviding av storbarnsavdeling i front samt generelt lagerbehov. Barnehagen sin arkitektur er så pass krevjande at vi i fyrste omgang ber om planleggingsmidlar for å få skissert ei løysing som kan fungere funksjonelt og arkitektonisk med tenkt gjennomføring i 2019.

Bergsøy skule Borga

Tiltaket omfattar naudsynte tiltak for å forlenge levetida til bygget, særleg rehabilitering av yttertak og fasade, nye vindauge og planlegging av nytt varmeanlegg for bygget då oljefyr som varmekjelde er forbode frå 2020. Avsette midlar er difor foreslått dobla for perioden 2020 og 2021, samanlikna med 2018 og 2019. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Bergsøy skule Blåhaugen

Tiltaket omfattar tilbygg for grupperom. Sektor Oppvekst ber om prioritet for dette prosjektet. Prosjektet vert difor søkt igangsett i 2018.

Moltu skule

Tiltaket omfattar naudsynt solskjerming ved bygget.

Stokksund skule

Tiltaket omfattar nye vindu for byggetrinn 1 – ungdomsskulen.

Ytre Herøy ungdomsskule

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for grupperom og telefonrom samt generell lydisolering av administrasjonsdelen då det er svært lytt inn til undervisningsrom og pauserom for undervisningspersonalet. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Herøy helsecenter

Tiltaket omhandlar bygging av plattning ved pauserommet til Herøy helsecenter, slik at dei tilsette kan ha pause utandørs i fint ver. Pr i dag er det ikkje tilrettelagt for dette ved bygget.

Herøy omsorgssenter - Raud og Grøn avdeling

Tiltaket omfattar fullsprinkling av bygget og utskifting av dører til pasientrom.

Prosjektet innebærer også at himling og belysning i fellesareal må oppgraderast. Tiltaket er naudsynt for å sikre ei forsvarleg branngleik ved bygget.

Prosjektering av fullsprinkling er under utarbeiding, men vert truleg ikkje ferdigstilt tidsnok til budsjettprosessen. Vi ber difor om ei rammeløyving for dette og kjem attende med ei spesifikk sak så snart prosjekteringen er ferdigstilt.

Prosjektet er krevjande, men naudsynt.

Herøy omsorgssenter – Gul

Tiltaket gjeld miljøsanering og riving av bygget.

Myrvåg omsorgssenter

Planleggingsmidlar for rehabilitering av kjøkkenfløy. Tiltaket er naudsynt mellom anna for å sikre ein forsvarleg situasjon knytt til båretransport.

Sjukeheimsvegen 14

Tiltaket omhandlar rehabilitering av fasadar og yttertak. Bygget er eigna som framtidig hardbruksbustad og tiltak vil bidra til at bygget kan fungere for dette formålet. Rehabilitering av leilegheiter vert gjennomført ved leigetakarskifte.

Fosnavåg driftsbase / brannstasjon

Planleggingsmidlar for ombygging av eksisterande driftsbase for sektor Samfunnsutvikling si driftsavdeling. Planlegging omhandlar særleg skillet mellom rein/urein garderobe, som har dei same grunnleggande manglande knytt til garderobeforhold som Herøy brann og redning. Arbeidstilsynet har som kjent gitt pålegg om utbetring av tilsvarande avvik for brannstasjon. Det er berre tilfeldig at tilsvarande pålegg ikkje er gitt for driftsbasen generelt.

Tiltaket er tenkt gjennomført i 2020, som er det første sannsynlege tidspunkt for rehabilitering føresett at ny hovudbrannstasjon vert bygd og ferdigstilt seinast i 2019.

Herøy kulturhus og idrettshall

Tiltaket omfattar rehabilitering av publikumstoalett i vestibyle underetasje, utskifting av sportsdekket i Herøyhallen og planleggingsmidlar for rehabilitering av fasade og vindauge.

Fasaden står på skade og må rehabiliterast i løpet av få år. Det store bygningsvolumet sett i samanheng med Sunnmørsbadet Fosnavåg AS medfører at fasaderehabiliteringa må skisserast for å sikre ei heilskapleg arkitektonisk løysing. På grunn av den store kostnaden har vi valt å splitte prosjektet opp i byggetrinn for å redusere investeringskostnaden pr. år.

I økonomiplanperioda vil det også vere behov for andre oppgraderingstiltak ved bygget. Dette omfattar særleg tiltak knytt til festsalen og Herøyhallen.

Herøy gard

Brannsikring er fortsatt eit naudsynt tema, særleg i form av utandørs sprinkling av fasadar.

Særleg om prosjekt 51408 - Gymsal/ fleir brukshall

I K-sak 110/17 vart det 28.09.2017 gjort slikt vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner byggeprogrammet for fleir brukshall 25x 45 m. ved Einedalen skule.
2. Fleir brukshallen vert lagt til tomta ved SFO.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å søke prosjektet innarbeida i budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021.
4. Plan- og byggenemnda får mandat til å gjennomføre prosjektet som totalentreprise i samsvar med gjeldande reglement, føresett naudsynt finansiering.

Særleg om prosjekt 70018 – Energisparekontrakter EPC

Herøy kommune har inngått kontrakt med AF Miljø og Energiteknikk AS om kartlegging av bygningsmassen med tanke på eit eventuelt etterfylgjande samarbeid om gjennomføring av energitiltak i kommunale bygg med garantert energisparing.

Det er i gjeldande økonomiplan avsett kr. 15 mill. i 2018 og 2019 for gjennomføring av tiltak. Vi har etter ei vurdering av førebelse rapportar frå leverandøren vår konkludert med at vi kan tilrå ein redusert investeringspost.

Særleg om prosjekt 61604 – Hovudbrannstasjon

I K-sak 111/17 vart det gjort slikt vedtak 28.09.2017:

1. Kommunestyret godkjenner forprosjekt for ny hovudbrannstasjon.
2. Kommunestyret ber administrasjonen sjå etter alternative tomter.
3. Saka kjem tilbake til kommunestyret i neste møte.

Det er i skrivande stund ikkje valt tomt.

11 Vurdering og konklusjon

Herøy kommune har ein ambisjon om å vere «ei båtlengd føre» og vere «ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i». Kommunestyret har vidare vedteke ein strategi for utvikling av lokalsamfunnet og organisasjonsutvikling gjennom Samfunnsdelen av Kommuneplanen og Kommunekompasset.

Kommunekompasset, medarbeidarundersøkinga, brukarundersøkingane, innbyggarundersøkinga og lokaldemokratiundersøkinga viser at kommunen er ein gjennomsnittskommune på dei aller fleste område. Samanfatta er inntrykket frå undersøkingane at kommunen har utfordringar på følgjande hovudområde.

- Manglande samhandling internt i administrasjonen, mellom politikk og administrasjon og mellom kommune og eksterne aktørar.
- Mangel på respekt mellom kommune og innbyggjarane, mellom politikk og administrasjon og mellom politikarane.
- Mangel på tillit mellom kommune og innbyggjarane, mellom politikk og administrasjon og mellom politikarane.

Dette må takast på alvor og settast inn tiltak for å

- **Styrke samhandlinga** på alle plan
- **Byggje respekt** internt og eksternt
- **Byggje tillit** internt og eksternt.

Det er krevjande å finne ein balanse mellom stramme, men fagleg forsvarlege rammer for tenestetilbodet, og investeringsrammer som legg til rette for utvikling, busetjing, næringsetablering og sikrar ein forsvarleg standard på bygningsmassen.

I rådmannen sitt framlegg til budsjett og økonomiplan er det prøvd å synleggjere kva for investeringar det er behov for dersom kommunen skal forlenge levetida for eksisterande bygningmasse med forsvarleg standard og ha ei strategisk satsing for busetjing og næringsetablering.

Investeringsbudsjettet:

Rådmannen har prioritert investeringar som kan gje næringsetablering, sentrumsutvikling, bulyst og folketalsvekst og dermed sikre vekst i skattegrunnlaget og rammetilskot i tillegg til å sikre ein forsvarleg standard på bygningsmassen.

I investeringsbudsjettet er det lagt inn 2 nybygg:

- Ny brannstasjon
- Fleirbrukskall ved Einedalen skule

Dette er nybygg som har pressa seg fram pga Arbeidstilsynet sine krav og ved at Einedalen skule ikkje har gymsal/Herøyhallen er sprengd.

Kommunedelplanen for bustadpolitikk vart vedteken i K-sak 14/16. Kommunen har 140 utleigebustader rundt i kommunen. I planarbeidet kom ein fram til kommunen kan selje 30 bueiningar og bruke midlane til å reinvestere i 18 nye einingar. Det er ein føresetnad at kommunen sel bustadane til dei som bur der i dag for at forholdet mellom behov for bustad og tilgjengelege bustader ikkje skal verte forverra.

Driftsbudsjettet:

KOSTRA- rapportane konkluderer med at Herøy kommune på mange område ser ut til å vere ein effektiv driven kommune. Men tabellen på side 22 kan tyde på at her framleis er noko å hente.

Gjennom 2016 og 2017 har administrasjonen arbeidd med å skape balanse mellom kommunen sine utgifter og inntekter m.a.

- Kritisk vurdert tenestenivået i forhold til standarden i dag og kva som er forsvarlege tenester.
- Analysert den administrative organiseringa og bruk av administrative ressursar.

I 2016 vart det trekt inn fylgjande stillingar:

- 1,0 stilling som folkehelsekoordinator/kulturarbeidar
- 0,3 stilling økonomi/personal

I 2017 står fylgjande stillingar vakante:

- 1,0 stilling rådmann/assisterande rådmann
- 1,0 stilling Servicetorget

I tillegg er 0,8 stilling i administrasjonen i pleie og omsorg inndratt.

I 2018 vil eg rá til at

- 1,0 stilling som assisterande rådmann vert inndratt
- 1,0 stilling i Servicetorget vert stående vakant
- 1,4 stillingar vert stående vakante i økonomiavdelinga/dokumentsenteret fram til avklaring rundt samarbeidsprosjektet med Vanylven (1. Juni 2018).

Eit budsjett og ein økonomiplan skal vere eit styringsverktøy og om det ikkje er reelt, vil det heller ikkje vere eit styringsverktøy for administrasjon og politikarar.

Rådmannen ser no at tillegg til til vakansar og rammeinnsparinger er det behov for permanente innsparingstiltak som vil ha innsparingseffektar på lengre sikt (utover det enkelte budsjettår). Eg kjem difor med framlegg om at det vert gjort ein gjennomgang i alle sektorane innan 31.03.2018 med sikte på å finne tiltak som kan redusere driftskostnadene med 10 mill kr på årsbasis. Tiltaka skal vere realistiske og gjennomførbare. Dette er tiltak som skal kome i tillegg til rammereduksjonane for sektorane.

Herøy kommune er ein av relativt få kommunar som enno ikkje har innført eigedomsskatt. Det gjer at driftsrammene (når ein tek omsyn til løns- og prisvekst) minkar år for år. Dette kombinert med auka kostnadar knytt til renter og avdrag gjer at kommunen er pressa økonomisk. Trass i dette har kommunen klart seg brukbart dei siste åra, mykje takka vere lojale tilsette og tillitsvalde.

Eigedomsskatt frå 2019 vil kunne gi ei inntekt på om lag 8-10 mill kr per år forutsett ein skatt på 1 promille av formuesverdien.

Dersom det i løpet av 2018 ikkje lukkast å finne tiltak som meir permanent reduserer kostnadene/aukar inntektene, ser eg ikkje anna råd enn at kommunen må vurdere innføring av eigedomsskatt.

12 Foreslårte tiltak som per no ikkje er ein del av budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021

Driftstiltak førebels ute av lista

Driftsformål m/finansiering	2018	AVD
	Kostnad	
Auka betaling til Sunnmørsbadet AS	300	Pol leiing
Ny stilling Personalarbeid	700	Stab
Barnehage, spesialpedagogisk hjelpe	400	Oppvekst
Ekstra assistenter funksjonshandikappet barn i barnehage	1250	Oppvekst
Erstatte ubunden til for pedagogar i Barneh	615	Oppvekst
Auka tid til leiing i skulen	445	Oppvekst
Digitale læremiddel	150	Oppvekst
Spesialundervisning grunnskule	600	Oppvekst
Meir hjelpepersonale Myrvåg legesenter	590	Helse og omsorg
Endra avtaler fastleggar	1500	Helse og omsorg
Interkommunal TIBIR satsing	120	Helse og omsorg
Oppreisingsordning tidlegare barneheimsbr	400	Helse og omsorg
Rekruteringsplan fastleggar	300	Helse og omsorg
Styrking barnevern	735	Helse og omsorg
Styrking av fysioterapistenesta	545	Helse og omsorg
Styrking psykisk helsevern	1110	Helse og omsorg
Tilskott skulehelsetenesta	1540	Helse og omsorg
Kvardagsrehabiliteringsteam oppretting	820	Helse og omsorg
Auka brukarbehov avlastninga	940	Helse og omorg
Familiestøtte, miljøarbeid	150	Helse og omsorg
Reafaltering av vegar	500	Samfunnsåvd
Auka vedlikehald løpende byggdrift	300	Stab
Auka løvning planlagt vedlikehald	1000	Stab
Auka løvning rehabilitering av utleigebust.	150	Stab
SUM REGISTRERTE YNSKJER OM AUKA DRIFT		15160

Fosnavåg, 08.11.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen
Økonomileiar

BUDSJETT- OG
ØKONOMIPLAN-
KOMMENTARAR

2018

OG

2018-2021

FRÅ AVDELINGANE

INNHALDSLISTE

Politisk og administrativ leiing	1
Stab	
Stab, innkjøp og dokumentsenter	2
Servicetorget	6
Økonomiavdelinga	8
Personal- og organisasjonsavdelinga	10
IKT avdelinga	12
Eigedomsavdelinga	16
Investeringstiltak i kommunale bygg 2018-2021	
K-sak 112/17	26
Oppvekst	41
Helse og omsorg	50
Samfunnsutvikling	59
Tilleggsnotat til K-sak 121/17	65
Felles Digitaliseringssstrategi	69
Kyrkjeleg Fellesråd	70

NOTAT

Til: Rådmannen

Frå: Rådmannen

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
18.09.2017

BUDSJETTKOMMENTARAR. ANSVAR 1011, 1012 OG 1221.

Ansvar 1011 Politisk leiing

I samsvar med vedtaket i F-sak 117/17 Godtgjersle til ordførar under sjukedom er løyvinga på dette ansvaret oppjustert med ca 300.000 kr.

Ansvar 1012 Valg

Det er ikkje budsjettert med noko på dette ansvaret i 2018 då det ikkje er valår (det er løyvd 366.000 kr på dette ansvaret i 2017).

Ansvar 1221 Rådmann/assisterande rådmann

I samband med omorganiseringa gjekk stillinga som assisterande rådmann ut.
Løyvinga på dette ansvaret er difor redusert med ca 1,0 mill. kr i 2018 i forhold til 2017.

Med helsing

Olaus-Jon Kopperstad

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

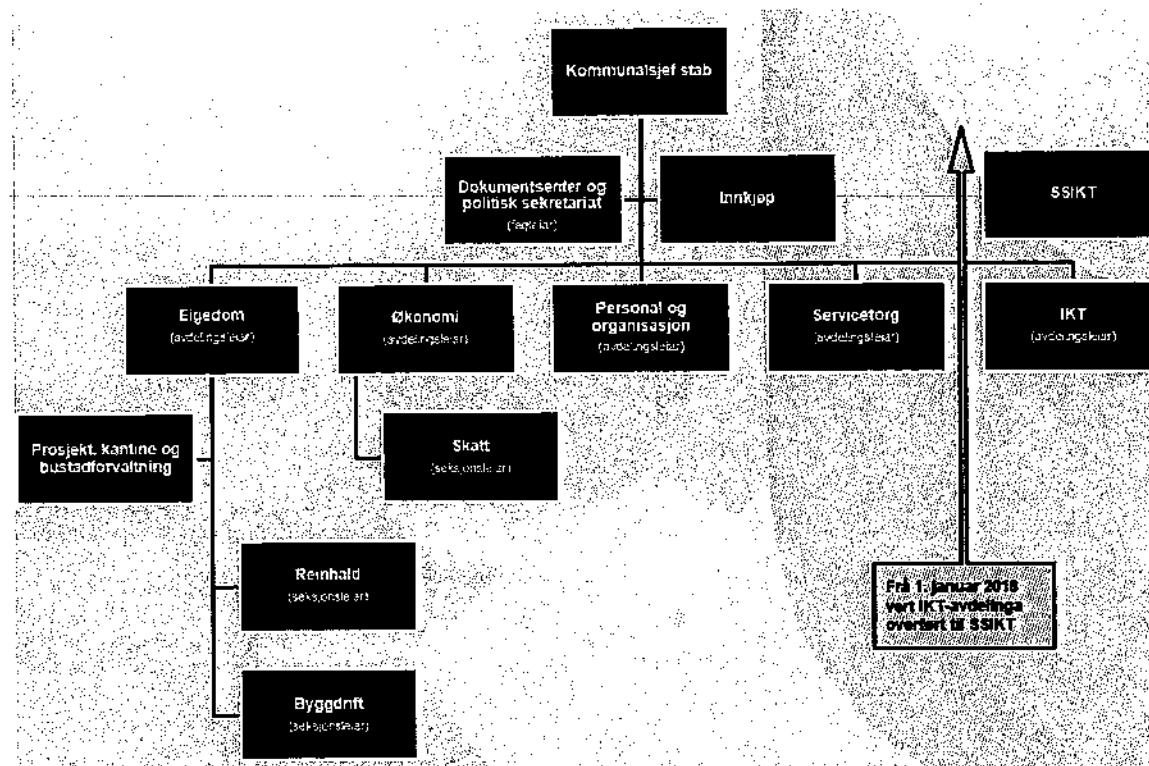
Frå: Kommunalsjef stab

Saksnr 2017/715 Arkivkode 124 Dato 07.09.2017

BUDSJETTNOTAT KOMMUNALSJEF STAB, INNKJØP OG DOKUMENTSENTER

1. Generelt

Organisasjonskart Stab, Herøy kommune per 1. juli 2017:

2. Ansvar og oppgåver

Kommunalsjef Stab har fått delegert overordna mynde for stabstenestene i Herøy kommune frå rådmannen. Kommunalsjef Stab har delegert mynde til avdelingsleiarane i Stab innanfor respektive fagområde. Dokumentsenter/politisk sekretariat og Innkjøp er organisert direkte under Kommunalsjef Stab.

Dokumentsenteret og politisk sekretariat har ansvaret for kommunen sitt sak- og arkivsystem, intern fagstøtte, sekretariatfunksjonen ved politiske møte og er kommunen sitt valsekretariat.

Innkjøp skal syte for tenlege og samordna innkjøpsrutinar i Herøy kommune i tråd med gjeldande lov- og regelverk, gjennomføre anbodskonkurransar og koordinere innkjøpsverksemda. Innkjøp driv rådgjeving og har oversyn over gjeldande avtalar. Innkjøp har ansvar for dialogen med innkjøpssamarbeidet ved Ålesund kommune.

3. Utviklingsmål tenester

Utviklingsmåla for Stab generelt må sjåast i lys av vedtaket som kommunestyret gjorde den 31. august 2017:

«Herøy kommune er positive til å utarbeide ein interkommunalt samarbeidsavtale med Vanylven kommune på stabsnivå, med felles leiar for fagfelta økonomi og personal- og organisasjon frå 1. januar 2018.

Herøy kommune og Vanylven kommune ynskjer å utarbeide samarbeidsavtale med mål om å etablere eit felles servicekontor og dokument/arkiv i Vanylven kommune. Herøy kommune skal ved eit slik samarbeid ta ut ein effektiviseringsgevinst på 0,5 årsverk i løpet av prosjektperioden.

Samarbeidsprosjektet går over 2 år med påfølgande evaluering.»

Uavhengig av samarbeid med Vanylven kommune, skal Dokumentsenter/politisk sekretariat og innkjøp stette og syte for å lever gode tenester innanfor sine respektive fag- og ansvarsområder, jf. ovanfor.

På noverande tidspunkt er det ikkje råd å sei noko konkret, anna enn at arbeidet med prosessen har byrja og ein skal etablere arbeidsgrupper basert på fag.

Konkretisering av utviklingsmåla for 2018 vert gjort i årsplan.

4. Utfordringar og overordna vurderingar

Nedgang av ressursar:

Utfordringa for Dokumentsenteret/politisk sekretariat er nedgang ressursar grunna delvis oppsæringar. Fagområdet «eig» i utgangspunktet 2,5 stillingar. Frå 1. januar 2018 vil det verte redusert med 0,6 stillingar til samla 1,9 stillingar.

Ope landskap:

Det har kome innspel om at kontorlokale (ope landskap) i rådmannsfløya ikkje er optimalt for Dokumentsenteret/politisk sekretariat. I den samanheng vert det peika på støy og trafikk, som påverkar konsentrasjonen og arbeidsmiljøet m.m.

5. Konsekvensar av vidareføringa av verksemda

Nedgang ressursar:

Kommunalsjef Stab kan vanskeleg sjå føre seg at Dokumentsenteret/politisk sekretariat kan stette sine arbeidsoppgåver og ansvar på ein fagleg forsvarleg måte utan at det vert i verksett tiltak. Det er to alternative tiltak som synest nærliggande:

- a) Rekruttering av ny medarbeidar i 60% stilling.
- b) Samarbeid med Vanylven kommune der ansvar og oppgåvefordeling vert organisert slik at rekruttering ikkje vert naudsynt.

Ope landskap:

Kommunalsjef Stab kan vanskeleg sjå føre seg at Dokumentsenteret/politisk sekretariat kan stette sine arbeidsoppgåver og ansvar på ein fagleg forsvarleg måte utan at det vert i verksett tiltak. Det er to alternative tiltak som synest nærliggande:

- a) Ombygging til cellekontor eller oppsett av skiljeveggar.
- b) Ein vurderer i fyrste omgang om ein kan finne tenlege løysingar på noko sikt, ved å sjå på det totale kontorbehovet samla og fri-stilling av andre kontor ved rådhuset.

6. Konsekvensar ved omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Det vert synt til det som er skrive over, og saksframlegg 2017/760 og Kommunestyrevedtak av 31. august 2017 om samarbeid med Vanylven kommune.

7. Forslag til endringar og nye tiltak

Det vert synt til det som er skrive over, og saksframlegg 2017/760 og Kommunestyrevedtak av 31. august 2017 om samarbeid med Vanylven kommune.

8. Kommentarar til drift og investering

- a) Ombygging til cellekontor eller oppsett av skiljeveggar.

Grovt prisestimat er sett til kring 100 000,- ved bygging av cellekontor eller skiljeveggar.

- b) Rekruttering av ny medarbeidar i 60% stilling.

Dette ligg innanfor forslaget til budsjettet for 2018, og er slik sett ei vidareføring av budsjettet frå 2017.

- c) Auka lisenskostand på kr. 63 000,- som fylge av at IKT-avdelinga i vert overført til SSIKT.

Lisenskostandar for Ephorte, som tidlegare har blitt budsjettert over IKT-budsjettet, vert overført til budsjettet for Dokumentsenteret/politisk sekretariat, som «eigar» av programmet.

Jan Vidar Dammen-Hjelmeseth
Kommunalsjef Stab

Fosnavåg 22.09.17.

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Servicetorget

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
20.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR SERVICETORGET

1. Generelt

Servicetorget vart frå 01.01.2017 ei avdeling i seksjon Stab. Arbeids- og ansvarsområda er uendra.

31. august 2017 vart det gjort vedtak i kommunestyret om å starte arbeidet med ein intensjonsavtale om samarbeid med Vanylven kommune på stabsnivå. Servicetorget og oppgåver lagt til Servicetorget vert ein del av det som skal vurderast. Samarbeidsprosjektet skal gå over 2 år.

Servicetorget er ofte det første kontakten innbyggjarane har med kommunen. Servicetorget skal gi god service, yte gode tenester overfor innbyggjarane og sørge for skjerming av baklandet slik at dei får arbeidsro til sine oppgåver.

2. Utfordringar

Servicetorget har i snart 2 år haft vakanse i 100 % stilling.

Ved oppstart av Servicetorget hadde ein 5,5 stillingsheimlar. I dag har ein 4,5 stillingsheimlar.

Vakanse i servicetorget er ei 50 % stillinga som har vore i Servicetorget sidan oppstart for over 15 år sidan (50 % vart flytta til anna avdeling på eit tidlegare tidspunkt). 50 % vart oppretta i samband med bygging av Fosnavåg konserthus.

Etter at stillinga vart halde vakant har arbeidsoppgåvene vore uendra. Ein opplever heller at arbeidsmengda har auka innanfor enkelte områder.

Ein har vanskar med å få gjort dei oppgåvene ein skal utføre og gjere det ein får gjort på ein fagleg god måte. Det er ikkje rom til å tenke vidareutvikling og forbetring av tenestene.

Med bemanninga ein har er personalressursane bunde opp i opningstida 08.00-16.00. Ein har stor vanskar med å få trekke seg tilbake for å arbeide skjerma eller få fagleg påfyll ved å ha organisert opplæring og kurs.

Redusert bemanning har ført til stor slitasje på dei tilsette. Drifta kan ikkje halde fram med same nivå innanfor dei rammene ein har.

3. Konsekvensar av vidareføring av verksemda

Om ein framleis skal halde fram med vakanse i Servicetorget må det settast iverk tiltak slik at ein unngår ytterlegare belastning for dei tilsette.

For innbyggjarane i kommunen har Servicetorget ein viktig rolle. Det er personalressursen som jobbar i Servicetorget som er den store ressursen med sin kompetanse om organisasjonen og tenestene som vert utført.

Innbyggjarane får mange tenester utført på ein plass og det er stort fokus på god service og positiv omdørmebygging for kommunen. Skal Servicetorget i framtida yte gode faglege tenester, vere denne arenaen for innbyggjarane og ressursen for kommunen, er det viktig at ein har naudsynte personalressursar for å utføre oppgåvene.

4. Omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Servicetorget er positiv til omstilling og arbeidet som er starta om samarbeid med Vanylven.

I ein overgangsperiode ser ein at dette vil krevje ekstra fokus og meirarbeid.

Det vert synt til det som er skrive over med tanke på standardreduksjon og nedlegging av tenester.

5. Drift og investering

Med bakgrunn i det som er skrive over er det viktig at som er vakanse vert tatt inn i budsjettet og stilling lyst ut.

Servicetorget har ikkje lagt fram investeringstilbak, men vil, om rammene gir rom for det, ha fokus på fleire digitale møteplassar for innbyggjarane. Eksempel kan vere chat.

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Økonomiavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
04.10.2017

BUDSJETTKOMMENTARAR ØKONOMIAVDELINGA 2018-2021

1. Generelt

Økonomiavdelinga frå 01.01.2017 ei avdeling i seksjon Stab. Arbeids- og ansvarsområda er uendra.

31. august 2017 vart det gjort vedtak i kommunestyret om å starte arbeidet med ein intensjonsavtale om samarbeid med Vanylven kommune på stabsnivå. Økonomiavdelinga og oppgåver lagt til avdelinga vert ein del av det som skal vurderast. Samarbeidsprosjektet skal gå over 2 år.

Økonomiavdelinga er ei avdeling som har mykje kontakt med andre avdelingar i kommunen og opp mot innbyggjarane og verksemndene i kommunen (spesielt skatt).

2. Ufordinngar

For økonomiavdelinga sin del (eks skatt) er utfordringane knytt til endring av regelverk og nye måtar å utføre arbeidsoppgåvene på.

Vi fører frekneskapen til fellesrådet, sokna, landbrukskontoret og opplæringskontoret for lærlingar i tillegg til Herøy kommune sin rekneskap. Organisasjonsendringane kommunen har vore gjennom siste året har ført til mykje ekstraarbeid for oss med omsyn til nye oppbyggingar i rekneskapssystemet Agresso.

Trass i utvida arbeidoppgåver, endra regelverk etc har utviklinga i talet på årsverk blitt redusert dei siste åra. Med dagens bemanning klarer vi å utføre dei arbeidsoppgåvene vi er sett til å løyse, men internkursing, interkontroll etc vert nedprioritert.

---

3. Konsekvensar av vidareføring av verksemda

Med dagens budsjett og dagens bemanning skal vi klare å utføre det arbeidet vi er sett til å gjøre med det omfang og den kvalitet vi har i dag.

4. Omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Økonomiavdelinga er avventande til samarbeidsprosjektet med Vanylven kommune. Dette fordi vi per i dag veit for lite om kva endringar som blir resultatet av prosessen og kva meir arbeid dette kan føre til for avdeling – både når det gjeld økonomi og skatt.

I økonomiavdelinga blir det ei 0,8% stilling vakant frå 01.01.2018. Kva som vil skje med denne er usikkert per dato, men om den blir ståande vakant vil det resultere i mindre kontrollarbeid, mindre saksførebuing og store utfordringar knytt til å arbeide inn mot samarbeidet med Vanylven.

5. Drift og investering

Ingen spesielle tiltak med unntak av evt tilsetjing i vakant stilling.

Med helsing

Geir Egil Olsen

NOTAT

Til: Økonomiafdelinga

Frå: Personal- og organisasjonsavdelinga

Saksnr 2017/715	Arkivkode 124	Dato 19.09.2017
--------------------	------------------	--------------------

BUDSJETTNOTAT PERSONAL- OG ORGANISASJONSAVDELINGA

1. Generelt

Budsjettkommentarane byggjer på signal om endringar i rammevilkår og dei organisasjonsendringar som har skjedd det siste året.

2. Ansvar og oppgåver

Personal- og organisasjonsavdelinga har ein stab-, støtte- og utviklingsfunksjon innanfor nemte område. Vi kan i hovudsak dele desse fagområda i tre, der lønn-, personal- og organisasjonsarbeid ligg innanfor fagfeltet som Personal- og organisasjonsavdelinga skal vere med på å utvikle og styrke, samt vere pådrivar og rådgjevar for. Avdelinga har også ei viktig rolle med å vere relasjonsbyggjar mellom arbeidstakarorganisasjonane og arbeidsgjevar Herøy kommune.

Personal- og organisasjonsavdelinga har ansvar for å følgje opp og vere i dialog med eksterne samarbeidspartnarar i høve til pensjon, sjukepengar, IA, oppfølging av tilsette og bedriftshelseteneste.

3. Utviklingsmål tenester

Uavhengig av om samarbeidet med Vanylven vert effektuert eller ikkje, er målet for Personal- og organisasjonsavdelinga å levere gode tenester til kundane våre ved å vere med på å utvikle organisasjonen gjennom opplæring og rettleiing som hevar kvaliteten på tenestene. Med dette meiner vi at vi skal levere riktige tenester til riktig tid, og det same må gjelde for dei interne kundane våre.

Tenestene våre er avhengig av at vi utnyttar eksisterande system betre og at vi tek i bruk nye.

/0

Mange av dei tenestene som Personal- og organisasjonsavdelinga jobbar med er ikke direkte kvantifiserbare, og resultata oppstår i relasjon og samarbeid med andre sektorar, avdelingar eller seksjonar.

4. Utfordringar og overordna vurderingar

Personal- og organisasjonsavdelinga har frå 01.07.17 mindre personalressursar til å utføre dei forventa tenestene i organisasjonen, noko som gjer at kapasiteten vert redusert. I tillegg til at kapasiteten er redusert, er også kompetansen ved avdelinga redusert. Mindre kompetanse gjer at vi blir dårlagare rusta til å meistre komplekse oppgåver og oppgåver som stiller krav til formell kompetanse.

Korleis vi skal handtere desse utfordringane vil vere avhengig av om det blir eit samarbeid med Vanylven eller om det blir Herøy kommune sine interne og eksterne rammevilkår som legg føringane.

5. Konsekvensar av vidareføring av verksemda

Med utgangspunkt i personalsituasjonen må avdelinga gjere val om kva tenester som skal prioriteras og til kva «kvalitet» vi skal tilby tenestene. Det er også eit spørsmål om å jobbe smartare. Det er likevel eit gap mellom det som er forventa at vi skal levere og dei ressursane som vi disponerer.

Dersom vi ser situasjonen for avdelinga i Herøy kommune isolert sett, vil det vere naudsynt å rekruttere eller omdisponere ressursar som ligg til Stab for å kvalifisere til dei oppgåvene som skal utførast.

6. Konsekvensar ved omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester

Sjå punkta ovanfor.

7. Forslag til endringar og nye tiltak

Sjå punkta ovanfor.

8. Kommentarar til drift og investering

I budsjett for 2018 er det føreslått å styrke talet på tilsette med ei 100% st. Behovet for ressursar må likevel sjåast i forhold til eit eventuelt samarbeid med Vanylven og dei samla ressursane og kompetansen som då er til rådvelde.

Med helsing

Ann Kristin Eiken

11

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: IKT-avdelinga

Saksnr 2017/715	Arkivkode 124	Dato 22.09.2017
--------------------	------------------	--------------------

BUDSJETTKOMMENTARAR 2018 IKT-AVDELINGA

1. Generelt

21.08.2017 vart det gjort vedtak i kommunestyret om organisering av interkomunalt IKT-samarbeid SSIKT.

Nye vedtekter og ny organisering for Søre Sunnmøre IKT vert etablert frå 01.01.2018. Dette inneber overføring av IKT-personell frå Herøy kommune til SSIKT.

2. Ansvar og oppgåver

SSIKT tilbyr standardiserte IKT-tjenester som skal støtte dei tilsette i Herøy kommune i sitt daglege virke. Avdelinga leverer eit breitt spekter av IKT-tjenester og har ansvar for infrastruktur, applikasjonar, telefoni og brukarstøtte.

SSIKT skal støtte opp om effektiv tenesteproduksjon og levere trygge og stabile IKT-tjenester. I tillegg til dagleg brukarstøtte har avdelinga ansvar for planlegging, installasjon og operasjonell drift av infrastruktur, telefoni, maskin- og programvare.

SSIKT skal sikre at komuneleiinga får strategiske råd i arbeidet med digitalisering av kommunale tjenester, samt sørge for økonomisk og effektiv drift av eksisterande løysingar.

- Utarbeide IKT-strategi og digitaliseringsstrategi
- Drift og vedlikehald av kommunens IKT-system (applikasjon, nettverk, maskinpark)
- Innkjøp av IT-utstyr

12

-
- Leverandøravtalar, lisenshandsaming
  - Brukarstøtte
  - Bistå i byggeprosjekt
  - Telefoni, samhandling

3. Utviklingsmål tenester

SSIKT vil nytte punkta i tenestenivåavtalen (SLA) som utviklingsmål for 2018. Dette er ein avtale mellom SSIKT og Herøy kommune som avklarar kva oppgåver som ligg til SSIKT og kva nivå ein skal levere på. Avtala seier i tillegg noko om kva det er forventa at kvar enkelt brukar av systemet må kunne sjølv. Eit av dei viktigaste punkta i det vidare arbeidet med SSIKT er at vi har ein felles og heilskapleg plan på kva vi skal levere, til kva tid og på kva nivå.

Vi skal måle oss sjølve på:

- Responstid på brukarstøtte (både telefon og e-post)
- Løysingstid på ulike saker ut frå kategori (kritisk, høg, normal og låg)
- Oppetid på dei ulike fagprogramma.
- Oppetid på nettverk.

4. Utfordringar og overordna vurderingar

Kommunen vert stadig meir avhengig av IKT for å løyse sine oppgåver og levere gode tenestar til innbyggjarane. Områder der ein nytta IKT vert fleire og utfordringar med å prioritere og standardisere vert større. Utviklinga har gått frå ei rekke frittståande fagsystem og applikasjonar, til krav om integrerte løysingar der informasjonen vert utveksla på tvers av organisasjon og forvaltningsnivå. Det er klare forventingar om fleire digitaliserte og meir tilpassa tenester for innbyggjarar, næringsliv, organisasjonar og tilsette.

Samordning av IKT-ressursane og felles ressursar på utbygging og drift skal gi meir stabil og sikker drift. Rett utnytta, aukar det kommunane si evne til å møte teknologiske krav og utfordringar, og vil styrke arbeidet innanfor digitalisering og drift, spesielt av dei døgnkontinuerlege tenestene.

5. Konsekvensar av vidareføringa av verksemda

Overføring av IKT-personell frå kommunane til SSIKT frå 01.01.2018, vil føre med seg endra kostnader i IKT samarbeidet. Alle kommunar må betale for IKT personell etter avtalt fordelingsnøkkel, men dei vil få reduksjon i eigne budsjett ut frå lønnskostnaden for det IKT-personalet dei fører over til SSIKT. Endringa vil gje ulike utslag avhengig av kor mange IKT-tilsette frå den enkelte kommune som går inn i ordninga og lønsnivået som varierer noko mellom samarbeidskommunane.

13500 - Kjøp frå kommunar

Juster i forhold til siste versjon av driftsbudsjettet for SSIKT. Det kan kome mindre endringar.

6. Konsekvensar ved omstilling, standardreduksjon, nedlegging av tenester.

Omorganisering av IKT-ressursar opp mot SSIKT vert i verksett 01.01.2018. Avdelinga stiller seg positiv til denne omorganiseringa og ser det som naudsynt for å kunne levere solide tenester med dei ressursane ein har til rådvelde.

7. Forslag til endringar og nye tiltak

a) Driftstiltak

Sjå punkta ovanfor.

b) Investeringstiltak

IKT-avdelinga ynskjer å behalde den årlege lokale investeringsramma på 2 000 000. Det er framleis naudsynt med lokalt investeringsbudsjett av denne størrelsen då kommunen må dekke lokale kostnader knytt til:

- Kabling av bygg
- Datamaskiner, tynne klientar og skjermar, nettverkskomponentar samt anna IKT utstyr
- Projektor, smartboards og liknande
- Kabling av bygg, utbygging av trådlauast nettverk
- Kabling mellom bygg, fiber, og liknande
- Andre lokale prosjekt som kan knytast til IKT

8. Kommentarar til drift og investering.

Tala i budsjettforslaget er i samsvar med gjeldande kostnader knytt til kjøp av tenester frå SSIKT pr. d.d.

Kjent innkjøp av varer og tenester er prisjustert for 2018.

Med helsing

Guro Gausemel

Adr: Pb. 274 8099 FOSNAVÅG Tlf: 700 81 300 Fax: 700 81 301 Bank: 8847.11.04800 Org.nr 984978840
E-post: postmottak@heroy.kommune.no www.hery.kommune.no

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Egedomsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
07.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR 2018 - EIGEDOMSAVDELINGA

1. GENERELT

Budsjettkommentar 2018 er utarbeida av egedomsleiar etter drøftingar med avdelingstab, herunder også verneomboda for seksjon Reinhold og verneombodet for seksjon Byggdrift.

Når det gjeld kap. 7 er også forslag til investeringsplan for 2018-2021 drøfta med rådmannens leiargruppe, den einskilde sektor og med hovudverneombodet

2. ANSVAR OG OPPGÄVER

Egedomsavdelinga er ansvarleg for forvaltning, drift, vedlikehald og vidare utvikling av kommunens bebygde eigedomar. Avdelinga sitt ansvarsområde er såleis knytt til kommunale formålsbygg og utleigebustadar i heile livsløpet, frå fyrste spadetak via forvaltning, utleige, teknisk drift og reinhold, vedlikehald, ombygging, tilbygging og anna oppgradering til eventuell miljøsanering og riving.

Egedomsavdelinga er også ansvarleg for startlån og tilskot til etablering og tilpassing samt mindre serviceoppgåver (primært kantinedrift ved Herøy rådhus).

Organisasjonskartet er oppdatert pr.01.09.2017 og fyl som vedlegg 1 til budsjettkommentaren.

16

3. UTVIKLINGSMÅL FOR TENESTENE

Det er ei målsetting i eigedomsavdelinga sin årsplan for 2017 å utarbeide delmål og/eller nøkkeltal for tenesteutviklinga. Det er utarbeida slike førebelse forslag:

Generelt

1. Sakshandsaming skal vere i samsvar med lov og føreskrift.

Indikator: Klager på sakshandsaminga.

Byggdrift

1. Alle bygningsmessige avvik skal registrerast i Famac.

Indikator: Avvik meldt pr. e-post, telefon eller på anna vis.

2. Direkte innmeldte avvik skal ikkje overstige 600 avvik pr. år.

Indikator: Avviksrapport i Famac.

3. Alle planlagte arbeidsoppgåver skal registrerast som aktivitetar i Famac. Uforutsette oppgåver skal registrerast med mindre det vurderast som unødvendig.

Indikator: Arbeidsoppgåver som ikkje er registrert, men som seksjon Byggdrift likevel jobbar med.

4. Gjennomføringsgraden for eigenkontroll skal minimum vere 50 %.

Indikator: Aktivitetsrapport i Famac.

5. Avsetning til løpende byggdrift skal minimum vere på kr. 30 pr. m² (basert på totalt 64 000 m² BTA kommunal bygningsmasse).

Indikator: Budsjettvedtak for det einskilde år.

Bustadforvaltning

1. Bustadar skal klargjerast for utleige innan 30 dagar etter tilbakelevering frå leigetakar.

Indikator: Dato for utkvittering av aktivitet i Famac.

2. Det skal utarbeidast buopplæringsplan for alle nye kontraktsforhold i gjennomgangsbustadar.

Indikator: Antall buopplæringsplanar sett opp mot antall nye kontrakter.

3. Det skal gjennomførast årleg tilsyn i gjennomgangsbustadar.

Indikator: Utkvittering av aktivitet i Famac.

Prosjekt

1. Budsjettpost for planlagt vedlikehald skal minimum vere kr. 100 pr. m² BTA (basert på totalt 64 000 m² BTA kommunal bygningsmasse).

Indikator: Årleg budsjettvedtak.

2. Alle vedlikehalds- og investeringstiltak skal gjennomførast i samråd med brukarane og verneombodet.

Indikator: Famac Prosjekt.

3. Alle vedlikehalds- og investeringstiltak skal evaluerast etter gjennomføring.

Indikator: Evalueringsrapport.

Reinhold

1. Kveldsarbeid skal reduserast til det naudsynte minimum.

Indikator: Arbeidstid for den einskilde reinhaldar.

2. Åleinearbeid skal reduserast til det naudsynte minimum.

Indikator: Organisering av arbeidet.

3. Reinhaldsplan for kommunale bygg skal digitaliserast.

Indikator: Antall reinhaldarar med tilgang til digital reinhaldsplan på nettbrett.

4. Samla reinhaldskostnad skal ikkje overstige 325 kr. pr m² BRA (basert på 40 000 m² reinhaldt areal)

Indikator: Åleg budsjettvedtak.

* * *

Underliggende faktagrunnlag er ikkje kvalitetssikra ved ferdigstilling av budsjettkommentar. Ovannemnde delmål og indikatorar er difor førebelse.

4. UTFORDRINGAR OG OVERORDNA VURDERINGAR

Bemanningsituasjon ift. krav om internkontroll

Eigedomsavdelinga har eit omfattande ansvar for internkontroll knytt til kommunal bygningsmasse. Dette ansvaret omfattar heile vårt ansvarsområde, men er særleg omfattande for seksjon Byggdrift og fagområda Bygning, Basseng, Brann, Elektro, Heis og Leikeplass, mellom anna.

Eigedomsleiar har i fleire år argumentert for at internkontrollansvaret skal gjennomførast og dokumenterast i form av ein driftsplan. Driftsplanen inneber at det vert gjennomført regelmessig internkontroll i kommunale bygg etter ein 14-dagars syklus.

Omfanget av internkontrollen må tilpassast det konkrete bygg og vil variere frå besøk til besøk, avhengig av årstid og kva krav det ein skilde fagområde stiller til internkontroll. All internkontroll skal registrerast og dokumenterast som aktivitetar i Famac. Avvik som vert avdekkja under tilsynet og avvik som er innmeldt på førehand skal søkast lukkast under tilsynsbesøket.

Ovannemnde organisering er naudsynt for å kunne fylge dei krav som vert stilt i lovverk og frå tilsynsmyndigheter, samt for å kunne gjennomføre førebyggande tilsyn ved kommunale bygg. Det bør vere eit mål for Herøy kommune å avdekke bygningsmessig skade – eksempelvis på tak - så tidleg som råd og - eller helst - før vatnet renn gjennom taket. Ovannemnde organisering vil også sikre betre forutsigbarheit for brukarane av kommunale bygg om kva dei kan forvente av tenester.

Vi har den seinare tid fått nye pålegg frå offentlege tilsynsmyndigheter om å iverksette internkontroll av elektriske anlegg. Tilsvarande pålegg har vi fått innanfor andre fagområde, og då særlig brann. Ovannemnde er såleis ikkje berre noko eigedomsavdelinga sjølv har funne på, men som offentlege myndigheter har fokus på innanfor fleire av våre fagområde.

Seksjon Byggdrift har også ansvaret for klargjering av utleigebustadar for ny utleige. Ei ny stilling vil kunne redusere klargjeringstida, dels fordi ein med ei ny stilling har større moglegheit for å avdekke uheldige buforhold under kontraktsperioda samstundes som vi ved etterfylgjande klargjering for ny utleige kan nytte eigne personalressursar i større grad enn no. Dermed får vi også utført meir arbeid for dei midlane som vert løyvd til rehabilitering av bustadar, noko vi i hovudsak løyser i dag gjennom innleige av eksternt personell.

Driftstiltak 1: Ny 100 % fast stilling som byggdriftar

Vi har i fleire år argumentert for ei ny 100 % fast stilling som byggdriftar for å løye ovannemnde oppgåver, men tiltaket har ikkje vorte prioritert i behandlinga av det årlege budsjettet. Etter omorganiseringa av reinhaldet i kommunale bygg (ansvar 6051) meiner vi no å finne rom for ei ny stilling innanfor eksisterande budsjett. Difor ber vi om samtykke til at ny 100 % fast stilling vert oppretta, føresett finansiering innanfor eksisterande ramme.

Kommunale bygg og teknisk levetid

Den tekniske levetida er overskrida for mange bygg med påfylgjande auka risiko for samanbrot av einskilde bygningsdelar som resultat, sjå vedlegg 2. Vi nyttar Herøy omsorgssenter – raud og grøn avdeling – som dørme; det siste året har vore prega av teknisk samanbrot i sirkulasjonsledningane over himling, med stadig fleire vasslekkasjar i bygget. Samstundes vert eksisterande himling meir og meir utslikt og har medført både fare for personskode og lettare personskode.

Bygg som i utgangspunktet ikkje har overskride levetida er også er prega av til dels dårlig kvalitet. Dette skuldast dårlig planlegging og val av kvalitet ved utbygging og for litra budsjettavsetning til planlagt vedlikehald.

Driftstiltak 2: Auka løying til løpande byggdrift

For eigedomsavdelinga inneber ovannemnde at risikoen for uføresette hendingar aukar. Dette stel tid frå alt som er planlagt, aukar kostnadane og risikoen for budsjettsprekk. Avdelingsbudsjettet for dette har vore på 1 mill. kroner sidan 2002 og har i fleire år vorte overskrida. Vi har – som for driftstiltak 1 ovanfor – argumentert for dette utan å få prioritert og har no – etter omorganisering av reinhaldet – funne rom for ei delvis oppfinansiering via eiga ramme til totalt kr. 1 700 000.

Budsjettramma bør vere på kr. 2 mill. Vi ber difor om kr. 300 000 i nye driftsmidlar for dette formål.

20

Auka løying til rehabilitering av utleigebustadar

Eigedomsavdelinga har i sine budsjett avsett kr. 500 000 til rehabilitering av utleigebustadar. Midlane vart i si tid henta frå budsjettet for planlagt vedlikehald, som vart redusert tilsvarende. Kommunale utleigebustadar kan primært rehabiliterast ved leigetakarskifte. Det er difor vanskeleg å planlegge tidspunkt for rehabilitering. Gjennom ei generell avsetning til slike tiltak kan vi derimot gjennomføre naudsynte tiltak ved leigetakarskifte. Sett i samanheng med tilsetting av ny byggdriftar kan vi også rehabiliter billegare enn når vi leiger inn eksterne til dette.

Driftstiltak 3: Auka løying til rehabilitering av utleigebustadar

Kommunale bustadar er utsett for stor belastning, mellom anna fordi den einskilde leigetakar har kortare butid enn før og fordi buevna generelt er lågare enn gjennomsnittet. Vi har – som for driftstiltak 1 ovanfor – argumentert for dette i tidlegare budsjettprosessar utan å få prioritert og har no – etter omorganisering av reinhaldet – funne rom for ei delvis finansiering via eiga ramme til kr. 850 000.

Budsjettamma bør vere på kr. 1 mill. Vi ber difor om kr. 150 000 i nye driftsmidlar for dette formål.

Driftstiltak 4: Statleg finansiering av rehabilitering av flyktningbustadar

Bustadar reservert for flyktningar er særleg utsatte for slitasje og skadar. Dette skuldast den sterkt varierande buevna blant flyktningar generelt. Samstundes som eigedomsavdelinga har måttå finansiere klargjering og rehabilitering av slike bustadar over eige budsjett, har Herøy kommune finansiert andre tiltak over statlege integreringstilskot. Rådmannen har i budsjettendringssak hausten 2017 tilrådt å løyve deler av integreringstilskotet for flyktningar til rehabilitering av utleigebustad og ber om at dette prinsippet vert generelt vedtaksfesta i budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021.

Planlagt vedlikehald

Planlagt vedlikehald omfattar bygningsmessige tiltak som er naudsynte for å oppretthalde gjeldande kvalitetsnivå eller for å skifte ut bygningsdelar basert på teknisk levetid. Vedlikehaldsbudsjettet har dei siste åra blitt stadig redusert på grunn av lønsutviklinga, auka byggekostnadjar og andre forhold som har gjort det naudsynt å redusere budsjettet for å sikre andre forhold i avdelinga.

Driftstiltak 5: Budsjett for planlagt vedlikehald skal vere minimum kr. 70 pr. m² bygningsmasse BTA.

Budsjettet bør vere på minimum kr. 70 pr. m² BTA bygningsmasse for å oppretthalde vedlikehaldet på eit forsvarleg nivå og for å hindre ytterlegare negativt vedlikehaldsetterslep. Basert på ei samla bygningsmasse på 64 000 m² BTA er budsjettet i dag på omlag 40 kr. pr. m² BTA. Ei auka til kr. 70 pr. m². medfører årleg vedlikehald for totalt kr. 4,4 mill. Vi har i forslaget til

21

budsjett for 2018 funne rom for totalt kr. 3 000 000,-, noko som inneber ei avsetning på kr. 47 pr. m².

Budsjettramma bør aukast til kr. 4 mill. Vi ber difor om kr. 1 mill. i nye driftsmidlar for dette formål.

Driftsfinansiering av prosjektleiarlønn

Eigedomsavdelinga si prosjektgruppe er finansiert over investeringsbudsjettet. Det inneber for det fyrste at vedtak om finansiering av kommunale byggeprosjekt må ta omsyn til dette. Likeins må arbeidsoppgåvene tilpassast krava frå kommunerevisjonen. Det betyr i all hovudsak at prosjektgruppa berre kan kan arbeide med dei arbeidsoppgåvene som ein innleigd konsulent ville gjort. Det betyr at alle oppgåver knytt til byggeprosjektets innleiande fase, ligg til eigedomleiar å gjennomføre.

Driftstiltak 6: Delvis driftsfinansiering av prosjektleiarløn

For å betre ovannemnde situasjon, vert delar av prosjektleiarløna finansiert over driftsbudsjettet. For 2017 har vi frå økonomiavdelinga fått aksept for å belaste bunde fond med totalt kr. 140 000. For budsjett- og økonomiplanperioda 2018-2021 vert 90 % av prosjektløna refundert drifta, noko som inneber at 10 % av arbeidstida vert driftsfinansiert.

Vedlikehaldsbudsjettet vert difor redusert tilsvarende, jf. driftstiltak 5 ovanfor.

Bassenget ved Stokksund skule

Bassenget ved Stokksund skule er i dårlig forfatning, både bygningsmessig og teknisk. Eigedomsavdelinga legg til grunn at bassenget kan driftast eit år til, før det må stengast for rehabilitering.

Drift av bassenget er arbeidskrevjande då det krev dagleg tilsyn. I tillegg har forfallet påført avdelinga store driftskostnadar siste år. Mellom anna måtte bassenget stengast for ei lengre periode vinteren 2017, noko som sjølv sagt også reduserte bassengtilbodet for elevane i same periode.

Driftstiltak 7: Nedlegging av bassenget

Nedlegging av bassenget i Stokksund vil redusere driftskostnadane for eigedomsavdelinga og frigjere arbeidstid til andre oppgåver. Samstundes vil ei slik nedlegging føre til at sektor Oppvekst får nye utfordringar, i form av at badetilbodet må stettast via ein revidert avtale med Sunnmørsbadet Fosnavåg. Dei driftsmessige konsekvensane av ei nedlegging av bassenget må såleis greia ut før endeleg vedtak vert gjort.

Mindre investeringar

Dei siste åra har avdelinga fått berre løvvingar til mindre investeringstiltak medan større byggeprosjekt står på vent.

22

Dei krav som vert stilt til offentleg anskaffelse og sikkerheit, helse og arbeidsmiljø, inneber at mindre investeringstiltak kan vere like krevjande å gjennomføre som store prosjekt. I tillegg kan dei verte meir kostnadskrevjande for kommunen på lang sikt, då ein ikkje nyttar ressursane godt nok. Eit døme på det er investeringar ved Bergsøy skule Borga, som i år mellom anna inneber at vi no sett opp rigg på heile sydvest-veggen for å reparere taket mm. Riggen åleine er kostnadsberekt til omlag kr. 250 000,- og burde vore nytt til å gjere større tiltak i staden for småflikking. Men det har vi ikkje pengar til.

Likeins kan små tiltak gjere det vanskeleg å trekke grenser mtp. estetikk og arkitektur. Når halvparten av dørene i eit bygg vert skifta ut, skal ein då ta utgangspunkt i den stil som allereie er i bygget, eller skal ein fornye seg og håpe at resten av bygget vert prioritert ved seinare høve?

* * *

Ovannemnde utfordringsbilde og driftstiltak er meint dels som orientering om korleis vi løyser utfordringane innanfor eiga budsjettramme (driftstiltak 1, 2, 3, 5 og 6), tiltak der vi ber om ekstra midlar (driftstiltak 2, 3 og 5) dels ei orientering om vedtak vi kjem til å argumentere for i budsjettprosessen (driftstiltak 4) og tiltak vi meiner må greiast ut med tanke på neste års budsjettprosess (driftstiltak 7).

Ovannemnde driftstiltak inneber såleis at vi ikkje ber om ekstra driftsmidlar i 2018, men orienterer om at vi prøver å løyse situasjonen så godt råd er innanfor eksisterande ramme.

5. KONSEKvensar av vidareføring av verksemda

Vidareføring av verksemda med dagens budsjettramme og bemanningsnivå innebærer særleg:

- Mangelfull internkontroll av kommunale bygg. Stadig pålegg frå offentleg tilsyn og mulig dagmulk og overtredelsesgebyr som resultat.
- Budsjettoverskridinger knytt til løpende byggdrift, eventuelt kvalitetssenkning i form av utsetting av naudsynte tiltak. Det kan vi ikkje gjere når vatnet renn gjennom taket, sirkulasjonsledningar over himling sprekk, himling fell ned og skadar folk eller brannalarmanlegget slutter å fungere. Dermed kan vi verte tvungne til å redusere planlagt vedlikehald i staden, noko som igjen aukar risikoen for nye uforutsette hendingar.

23

6. KONSEKVENSAR VED OMSTILLING, NEDBEMANNING, NEDLEGGING AV TENESTER

Omstilling

Eigedomsavdelinga er organisert slik den bør vere. Vi viser då særleg til at vi no har ansvaret for kommunale bygg frå fyrste spadetak til siste grabbetak og at vi er utsikt som eiga resultateining, adskilt frå dei tenesteytande avdelingane.

Dette er viktig å oppretthalde, mellom anna med tanke på rollefordeling opp mot forskrift om brannførebyggin og skillet mellom eigedomsforvaltar og tenesteproduksjonen elles. Ei slik inndeling er og i samsvar med kommunal eigedomsforvaltning regionalt og nasjonalt.

Ei eventuell omorganisering til kommunalt eigedomsselskap er under utgreiling; sak om dette vert fremma til politisk handsaming i løpet av hausten 2017.

Nedbemanning

Nedbemanning er ikkje tilrådeleg. Vi er allereie underbemanna. Dette fører pt. til klager frå tilsette på høgt arbeidspress og klager frå brukarar på saksbehandlingstid.

Nedlegging av tenester

Nedlegging av tenester er ikkje tilrådeleg. Vi kan ikkje legge ned ansvaret for kommunale byggeprosjekt eller tilsvarande ansvar for forvaltning, drift og vedlikehald av kommunens bygningsmasse.

7. FORSLAG TIL NYE DRIFTSTILTAK OG INVESTERINGSTILTAK

Forslag til driftstiltak

Eigedomsavdelinga viser til utfordringsbildet ovanfor og dei driftstiltak vi der gjer greie for.

Forslag til investeringstiltak

Eigedomsavdelinga har utarbeida forslag til investeringar for budsjett- og økonomiplanperioda 2018-2021. Denne vert handsama som eiga sak i kommunestyret 28.09.2017. Tiltaka vert også registrert inn i Arena.

8. KOMMENTARAR TIL DRIFT OG INVESTERING

Eigedomsavdelinga har ingen ytterlegare merknader. Våre kommentarar til nye tiltak er gitt under kap. 7.

***

24

Med helsing

Robert Myklebust
Eigedomsleiar

Vedlegg

1. Organisasjonskart – Eigedomsavdelinga
2. Kommunale bygg - levetid

Kopi
Avdelingsstab

25

HERØY KOMMUNE
HERØYA KOMMUNEN

Eigedomsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	RMY	Arkivsaknr:	2017/715
		Arkiv:	124

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
145/17	Formannskapet	19.09.2017
112/17	Kommunestyret	28.09.2017

BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2019-2021 - INVESTERINGSTILTAK I KOMMUNALE BYGG

Tilråding:

1. Kommunestyret sluttar seg til investeringsplanen for kommunale bygg slik det går fram av saksutgreiinga.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å arbeide vidare med budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021 basert på ei årleg investeringsramme for kommunale bygg på kr. 50 mill.

Møtebehandling:

Eigedomsleiar Robert Myklebust og prosjektleiar Rolf Henning Hide møtte og orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samråystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 19.09.2017

1. Kommunestyret sluttar seg til investeringsplanen for kommunale bygg slik det går fram av saksutgreiinga.

-
2. Kommunestyret ber rådmannen om å arbeide vidare med budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021 basert på ei årleg investeringsramme for kommunale bygg på kr. 50 mill.
-

Møtebehandling:

Runar Stave kom med framlegg om eit slikt tilleggspkt. 3:

Herøy kommunestyre tek forbehold om at Enova støtte vert godkjent før ein godkjenner EPC-prosjekt eller Enova saker på utsida av EPC prosjekt, dette der søknad til Enova ligg føre.

Det vart røysta punktvis.

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteken.

Framlagt tilleggspunkt 3 fra Runar Stave vart vedteke mot 3 røyster.

Vedtak i Kommunestyret - 28.09.2017

1. Kommunestyret sluttar seg til investeringsplanen for kommunale bygg slik det går fram av saksutgreiinga.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å arbeide vidare med budsjett- og økonomiplanen for 2018-2021 basert på ei årleg investeringsramme for kommunale bygg på kr. 50 mill.
3. Herøy kommunestyre tek forbehold om at Enova støtte vert godkjent før ein godkjenner EPC-prosjekt eller Enova saker på utsida av EPC prosjekt, dette der søknad til Enova ligg føre.

Særutskrift:

Rådmannens leiargruppe
Eigedomsavdelinga
Hovudverneombodet

27

Samandrag av saka:

Saka gjeld budsjett- og økonomiplan for 2018-2021 – forslag til investeringsplan for kommunale bygg.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Som grunnlag for budsjettprosessen hausten 2018, er det utarbeidd ei oversikt over behov for investeringstiltak i kommunale bygg. Dette som faktisk underlag for etterfylgjande drøftingar fram mot kommunestyret si budsjettbehandling og budsjettvedtak i desember.

Eigedomsavdelinga presenterte førebels kartlegging av investeringsbehov i formannskapets møte 06.06.2017 og i rådmannen si leiargruppe 15.08.2017. Det har deretter vore drøftingsmøte med hovudverneombodet og den einskilde kommunalsjef, og dei avdelingsleiarar og verneombod kommunalsjef har invitert med i prosessen.

Saka omtalar også kostnader knytt til prosjekt 51408 Fleir brukshall, prosjekt 61604 Hovudbrannstasjon og prosjekt 70020 Energisparekontrakter, sjølv om desse vert handsama i eigne saker. Dette for å sikre ei heilskapleg tilråding til investeringar i kommunale bygg for den komande økonomiplanperioden..

Førebels investeringsramme

Saka byggjer på ei slik førebels investeringsramme:

Tabell 1

Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generell finansieringspost	- 50 000 000	- 50 000 000	- 50 000 000	- 50 000 000

Ein investeringsplan som over vil vere svært positivt for Eigedomsavdelinga sin arbeidsdag. Eit føreseieleg budsjett gir oss muligkeit til å jobbe planmessig over investeringsbudsjettet, både med prioriterte prosjekt og for å redusere vedlikehaldsetterslepet ved kommunale bygg.

Eit føreseieleg investeringsbudsjett er også viktig for dei tilsette då omfanget av investeringsbudsjettet er avgjerande for finansieringa av arbeidsforholdet for eigedomsavdelinga si prosjektgruppe.

28

Investeringstiltak – generelle tiltak

Eigedomsavdelinga har behov for slike generelle investeringspostar:

Tabell 2

Generelle investeringspostar	2018	2019	2020	2021
Brannsikring av kommunale bygg	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Asbestsanering og golvbelegg	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Desentralisert ventilasjon	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Asfaltering av uteområde	500 000	500 000	500 000	500 000
Oppgradering av leikeapparat	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000

Prioritering av tiltak innafor dei ulike budsjettkategoriane vert drøfta med dei ulike sektorane og vernetenesta og handsama i plan- og byggenemnda før gjennomføring. Nokon moment vil vi likevel framheve her:

Brannsikring av kommunale bygg

Budsjettpost for lukking av branntekniske avvik i kommunale bygg. Kommunen sin bygningsmasse er i dårleg forfatning og det er behov for midlar i heile økonomiplanperioden for å lukke avvik som har direkte konsekvens for liv og helse.

Asbestsanering og golvbelegg

Budsjettpost for sanering av asbest i kommunale bygg og tilhøyrande legging av nytt golvdekket då dei aller fleste kartlagde asbestforekomstane er knytt til golvbelegg og tilhøyrande lim. Arbeidstilsynet har pålagt oss å kartlegge kommunale bygg oppført fram til 1987. Kartlegginga pågår og vi vil sanere asbestforekomstar etter alvorsgrad.

Desentralisert ventilasjon

Budsjettpost for etablering av desentralisert ventilasjon i kommunale skulebygg. Eit prøveprosjekt ved Bergsøy skule Borga og syner svært gode resultat. Vi tilrår, i samarbeid med Sektor Oppvekst, å arbeide vidare med desentralisert ventilasjon ved Bergsøy skule Borga og Ytre Herøy ungdomsskule.

Asfaltering av uteområde

Budsjettpost for asfaltering av uteområde ved kommunale bygg. Særleg ved fleire skular og barnehagar er uteområdet heilt eller delvis grusa med den konsekvens dette får for reinhald og slitasje på bygg og brukarar.

Oppgradering av leikeapparat

Budsjettpost for oppgradering av leikeapparat ved kommunale skular og barnehagar. Sjølv om kommunen over ei periode på 4 år har oppgradert det vesentlege av leikeplassutstyr, vil det framleis vere behov for ein budsjettpost for dette også vidare.

***

Saksframstillinga vidare omfattar dei konkrete tiltaka rådmannen, etter drøftingar med dei ulike sektorane, tilrår prioritert.

29

Investeringstiltak – Sektor Stab

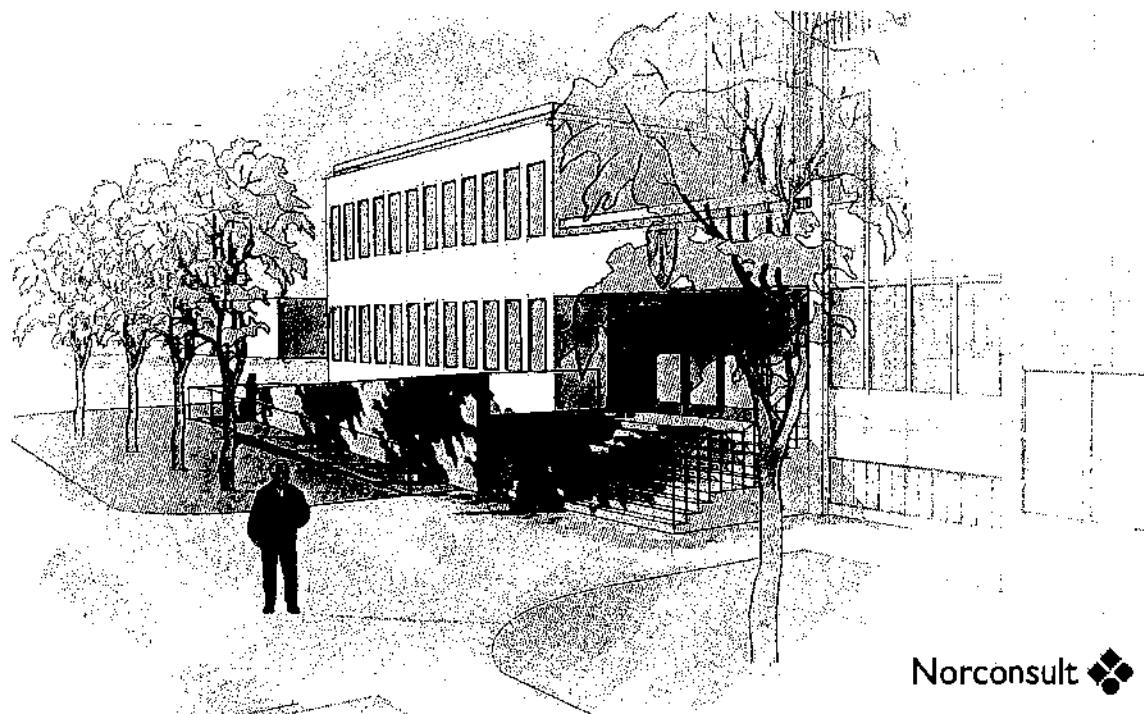
Sektor Stab omfattar Dokumentsenter og politisk sekretariat, Personal- og organisasjonsavdelinga, Servicetorget, Økonomiavdelinga og Eigedomsavdelinga. Stab omfattar også innkjøp, som ikkje er organisert som eiga avdeling men underlagt kommunalsjef direkte.

Tabell 3

Sektor Stab	2018	2019	2020	2021
Herøy rådhus	3 000 000	1 500 000		
Industrivegen 19				
Nedre Dragsund 2	1 000 000			
Sum	4 000 000	1 500 000		

Herøy rådhus

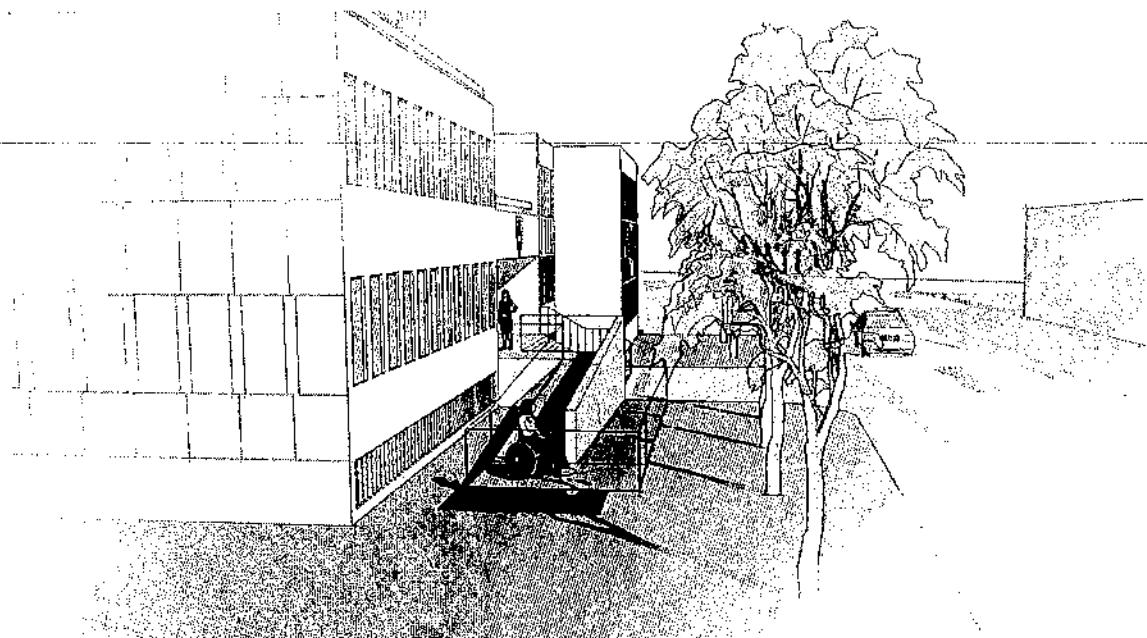
Tiltaket omhandlar etablering av ny rullestolrampe og naudsynt ombygging av hovudinngang samt rehabilitering av eksisterande personalheis.

Norconsult

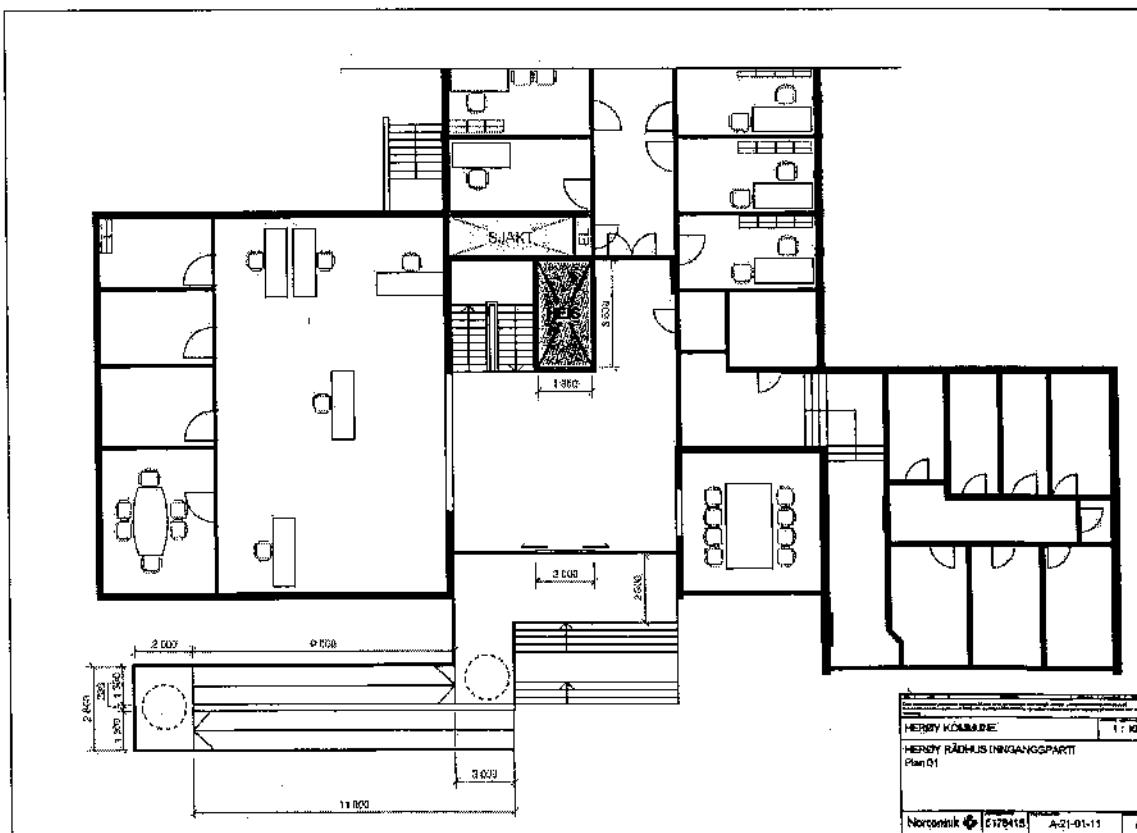
Sivilarkitekt Jon-Erik Vasshaug i Norconsult har utarbeidd forslag til rullestolrampe og ny heisløysing og presiserer at "rådhuset er et flott bygg med fine volum og en markert hovedinngang. Når det introduseres en rampe i dette området må den utføres med omtanke". Difor vert det tilrådd å etablere ei meir forseggjort løysing for rullestolrampe enn dei rimelegaste løysingane marknaden tilbyr.

30

Norconsult

For personheisa sin del, må eksisterande heissjakt utvidast for å etablere ei heis som er godkjent etter krava i dag. Dette medfører flytting av bøttekott, fordelingsskap for el-forsyning mm. og er den einaste tilrådelege løysinga dersom ein ikkje ynskjer å etablere ny heissjakt. Sistnemnde alternativ vert ikkje tilrådd av både økonomiske og arkitektoniske forhold.

Industrivegen 19

Bygget vert truleg leidt ut i 2017 til næringsaktør som sjølv gjennomfører naudsynt ombygging til si verksemd. Vi ber difor ikkje om tilretteleggingsmidlar for dette bygget.

Nedre Dragsund 2

Tiltaket omhandlar naudsynt ombygging for vidare utleige. Vi har no utarbeida forslag til inndeling av bygget i mindre seksjonar då det over tid har vist seg vanskeleg å finne aktørar som er interessert i større areal. Pt. er vi såleis i forhandlingar med fleire aktørar som samla vil fylle störstedelen av bygget med aktivitet.

Investeringstiltak – Sektor Oppvekst

Sektor Oppvekst omfattar Barnehageavdelinga, Grunnskuleavdelinga, PPT, Kulturskule og Vaksenopplæring, herunder også Internasjonal skule.

Tabell 4

Sektor Oppvekst	2018	2019	2020	2021
Bergslia barnehage	150 000	1 000 000		
Moltu barnehage				
Myrsnipa barnehage				
Nerlandsøy skule				
Bergsøy skule Borga	2 000 000	2 000 000	4 000 000	4 000 000
Bergsøy skule Blåhaugen	3 000 000			
Einedalen skule				
Moltu skule	150 000			
Stokksund skule	1 150 000			
Leikanger skule og grendahus				
Ytre Herøy ungdomsskule		500 000	5 500 000	
Sum	6 450 000	3 500 000	9 500 000	4 000 000

Bergslia barnehage

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for utviding av storbarnsavdeling i front samt generelt lagerbehov. Barnehagen sin arkitektur er så pass krevjande at vi i første omgang ber om planleggingsmidlar for å få skissert ei løysing som kan fungere funksjonelt og arkitektonisk med tenkt gjennomføring i 2019.

Bergsøy skule Borga

Tiltaket omfattar naudsynte tiltak for å forlenge levetida til bygget, særleg rehabilitering av yttertak og fasade, nye vindauge og planlegging av nytt varmeanlegg for bygget då oljefyr som varmekjelde er forbode frå 2020. Avsette midlar er difor foreslått dobla for perioden 2020 og 2021, samanlikna med 2018 og

32

2019. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Bergsøy-skule Blåhaugen

Tiltaket omfattar tilbygg for grupperom. Sektor Oppvekst ber om prioritet for dette prosjektet. Prosjektet vert difor søkt igangsett i 2018.

Moltu skule

Tiltaket omfattar naudsynt solskjerming ved bygget.

Stokksund skule

Tiltaket omfattar nye vindu for byggetrinn 1 – ungdomsskulen.

Ytre Herøy ungdomsskule

Tiltaket omhandlar planlegging av tilbygg for grupperom og telefonrom samt generell lydisolering av administrasjonsdelen då det er svært lytt inn til undervisningsrom og pauserom for undervisningspersonalet. Desentralisert ventilasjon er også eit prioritert tiltak ved bygget, men vert gjennomført via den generelle løyvinga til dette.

Investeringstiltak – Sektor Helse og omsorg

For sektor Helse og omsorg er oversikta delt i tre. Tabell 5 omfattar formålsbygg medan tabell 6 og 7 omfattar omsorgsbustadar og gjennomgangsbustadar.

Tabell 5

Sektor Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021
Solheim dagsenter				
Herøy helsesenter	100 000			
Sjukeheimsvegen 5D Heimeteneste				
Herøy omsorgssenter, raud/grøn	200 000	5 000 000	4 000 000	4 000 000
Herøy omsorgssenter, gul	1 000 000			
Herøy omsorgssenter, blå				
Myrvåg omsorgssenter	250 000		5 000 000	
Herøy produksjon				
Sum	1 550 000	5 000 000	9 000 000	4 000 000

Herøy helsesenter

Tiltaket omhandlar bygging av plattng ved pauserommet til Herøy helsesenter, slik at dei tilsette kan ha pause utandørs i fint ver. Pr i dag er det ikkje tilrettelagt for dette ved bygget.

Herøy omsorgssenter - Raud og Grøn avdeling

Tiltaket omfattar fullsprinkling av bygget og utskifting av dører til pasientrom.

Prosjektet innebærer også at himling og belysning i fellesareal må oppgraderast. Tiltaket er naudsynt for å sikre ei forsvarleg branngryggleik ved bygget.

33

Prosjektering av fullsprinkling er under utarbeiding, men vert truleg ikkje ferdigstilt tidsnok til budsjettprosessen. Vi ber difor om ei rammeløyving for dette og kjem attende med ei spesifikk sak så snart prosjekteringen er ferdigstilt.

Prosjektet er krevjande, men naudsynt.

Herøy omsorgssenter – Gul

Tiltaket gjeld miljøsanering og riving av bygget.

Myrvåg omsorgssenter

Planleggingsmidlar for rehabilitering av kjøkkenfløy. Tiltaket er naudsynt mellom anna for å sikre ein forsvarleg situasjon knytt til båretransport.

* * *

For sektor Helse- og omsorg er det av praktiske årsaker ein eigen tabell 6 for omsorgsbustadar. Sjølv om det ikkje vert foreslått særskilde tiltak for alle desse bygga, vert tabellen presentert i sin heilskap for å synleggjere kva bygg dette omhandlar.

Tabell 6

Sektor Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021
Holmsildgata 16				
Klokkgardvegen 6-20 Solheim				
Kvithaugsmyra 4 Toftetunet				
Myrvågtoppen 33-59				
Ospenesvegen 5				
Sjukeheimsvegen 5 E, Eggesbøtun				
Sjukeheimsvegen 6, Nestun				
Sjukeheimsvegen 7, Tun i Tun				
Sjukeheimsvegen 9, Tun i Tun				
Sjukeheimsvegen 11, Tun i Tun				
Sjukeheimsvegen 13, Tun i Tun				
Toftestøvegen 11				
Øvre Myklebust 1, Myklebustun				
Sum				

For sektor Helse- og omsorg er det av praktiske årsaker ein eigen tabell 7 for gjennomgangsbustadar. Sjølv om det ikkje vert foreslått særskilde tiltak for alle desse bygga, vert tabellen presentert i sin heilskap for å synleggjere kva bygg dette omhandlar.

Tabell 7

Sektor Helse og omsorg	2018	2019	2020	2021
Eggesbøvegen 1				
Eggesbøvegen 9				
Eggesbøvegen 53				
Igesundvegen 21				
Rabbegjerdet 3				
Sjukeheimsvegen 10				
Sjukeheimsvegen 14	500 000			
Solbergvegen 2-4				
Solbergvegen 6-8				
Storebakken 3				
Storenesvegen 30-36	500 000			
Tjørvågvegen 274-276				
Trolldalsvegen 16-18				
Trolldalsvegen 20-22				
Vatnevegen 6				
Øvre Myklebust 15				
Sum	1 000 000			

Eggesbøvegen 1

Bygget vert rive hausten 2017.

Sjukeheimsvegen 14

Tiltaket omhandlar rehabilitering av fasadar og yttertak. Bygget er eigna som framtidig hardbruksbustad og tiltak vil bidra til at bygget kan fungere for dette formålet. Rehabilitering av leilegheiter vert gjennomført ved leidgetakarskifte.

Storenesvegen 30-36

Tiltaket omhandlar naudsynt rehabilitering av yttertak og fasadekledning. Bygget inneholder 4 bueiningar, står på skade og må prioriterast dersom det skal kunne nyttast vidare.

35

Særleg om strategi for buseetting i gjennomgangsbustad

Som del av budsjettvedtaket i desember, ynskjer også Eigedomsavdelinga generell fullmakt til å avhende gjennomgangsbustadar.

Føresetnaden for fullmakta er at vedtak om sal ligg til rådmann som øvste administrative leiar og at eventuell salsgevinst vert avsett på bunde fond for reinvestering i nye kommunale bustadar.

Gjennomgangsbustadar er meint som eit mellombels butilbod for personar som av ulike årsaker ikkje klarer å skaffe seg bustad sjølv. Målsettinga med ovannemde tankegang er at kommunen skal ha ei meir tilpassa portefølgje av bustadar enn i dag og at leigetakar i aukande grad kan ende opp som eigar av bustaden.

Ein salsmodell byggjer såleis på at salsgevinst vert reinvestert i nye prosjekt og saman med husbankfinansiering og estimert husleige dekkjer det vesentlege av investeringskostnaden for kommunen. Modellen inneber såleis at bustadar vert selde utan samstundes å auke behovet for kommunale bustadar, men frigjev midlar til reinvestering i prosjekt som er tenlege for kommunen.

Modellen medfører også at kommunen over tid får ei bustadmasse som er betre tilpassa behovet og at kommunen vert ein meir aktiv bustadeigar rundt omkring i kommunen.

I samanheng med dette ber vi i forslaget til økonomiplan om ein budsjettpost i 2020 og 2021 til investering i nye bustadar. Målsettinga er å bidra til auka bustadbygging i Fosnavåg sentrum gjennom kjøp av bueiningar i eitt eller fleire prosjekt under planlegging. Tiltaket må såleis sjåast i samanheng med byutviklingsprosjektet i regi av sektor Samfunnsutvikling.

Finansiering av flyktingbustadar via statleg tilskot

Som del av budsjettvedtaket i desember, er det ynskje om eit prinsippvedtak om at tilrettelegging for buseetting av flyktingar skal finansierast over det statlege tilskotet til den einskilde flykting. Dette inneber at statlege midlar også kan finansiere rehabilitering, ombygging og anna tilrettelegging for at spesifikke bustadar skal kunne tene som husvære for flyktingar.

Investeringstiltak – Sektor Samfunnsutvikling

Sektor Samfunnsutvikling omfattar Fosnavåg driftsbane og brannstasjon, Herøy kulturhus og idrettshall, Fosnavåg konserthus og kino og Herøy gard.

Tabell 8

Sektor Samfunnsutvikling	2018	2019	2020	2021
Fosnavåg driftsbane / brannstasjon	250 000		5 000 000	
Herøy kulturhus og idrettshall	1 450 000	2 000 000	3 000 000	4 000 000
Fosnavåg konserthus og kino				
Herøy gard	300 000			
Sum	2 000 000	2 000 000	8 000 000	4 000 000

Fosnavåg driftsbane / brannstasjon

Planleggingsmidlar for ombygging av eksisterande driftsbane for sektor

Samfunnsutvikling si driftsavdeling. Planlegging omhandlar særleg skillet mellom rein/urein garderobe, som har dei same grunnleggande manglende knytt til garderobeforhold som Herøy brann og redning. Arbeidstilsynet har som kjent gitt pålegg om utbetring av tilsvarende avvik for brannstasjon. Det er berre tilfeldig at tilsvarende pålegg ikkje er gitt for driftbasen generelt.

Tiltaket er tenkt gjennomført i 2020, som er det fyrste sannsynlege tidspunkt for rehabilitering føresett at ny hovudbrannstasjon vert bygd og ferdigstilt seinast i 2019.

Herøy kulturhus og idrettshall

Tiltaket omfattar rehabilitering av publikumstoalett i vestibyle underetasje, utskifting av sportsdekket i Herøyhallen og planleggingsmidlar for rehabilitering av fasade og vindauge.

Fasaden står på skade og må rehabiliterast i løpet av få år. Det store bygningsvolumet sett i samanheng med Sunnmørsbadet Fosnavåg AS medfører at fasaderehabiliteringa må skisserast for å sikre ei heilskapleg arkitektonisk løysing. På grunn av den store kostnaden har vi valt å splitte prosjektet opp i byggetrinn for å redusere investeringskostnaden pr. år.

I økonomiplanperioda vil det også vere behov for andre oppgraderingstiltak ved bygget. Dette omfattar særleg tiltak knytt til festsalen og Herøyhallen.

Herøy gard

Brannsikring er fortsatt eit naudsnyt tema, særleg i form av utandørs sprinkling av fasadar.

***

37

Særleg om prosjekt 51408 - Gymsal/ fleirbrukshall

Det er utarbeidd byggeprogram for gymsal eller fleirbrukshall ved Einedalen skule og vurdert bygging av fleirbrukshall ved Herøy kulturhus og idrettshall.

Byggeprogram vert oversendt til politisk håndsamling som eiga sak, men kostnadskalkylane for det alternativ rådmannen har tilrådd, er teke inn i oversiktstabellen under samanfatning, for oversikta sin del.

Særleg om prosjekt 70018 – Energisparekontrakter EPC

Herøy kommune har inngått kontrakt med AF Miljø og Energiteknikk AS om kartlegging av bygningsmassen med tanke på eit eventuelt etterfylgjande samarbeid om gjennomføring av energitiltak i kommunale bygg med garantert energisparing.

Det er i gjeldande økonomiplan avsett kr. 15 mill. i 2018 og 2019 for gjennomføring av tiltak. Vi har etter ei vurdering av førebelse rapportar frå leverandøren vår konkludert med at vi kan tilrå ein redusert investeringspost.

Tabell 9

EPC	2018	2019	2020	2021
Rammeløying	7 000 000	7 000 000		
Sum	7 000 000	7 000 000		

Forslaget til ramme kan reduserast, avhengig av kva investeringsramme kommunestyret legg opp til generelt. Rådmannen kan såleis tilrå eit alternativt budsjett på kr. 7 mill. i kvart av åra 2018 og 2019 føresett ei stabil og forsvarleg investeringsramme generelt for kommunale bygg i åra framover.

Særleg om prosjekt 61604 – Hovudbrannstasjon

Det er utarbeidd eit forprosjekt for ny hovudbrannstasjon og eit alternativt forprosjekt for rehabilitering og tilbygg til eksisterande driftsbase og brannstasjon.

Forprosjektet vert oversendt til politisk håndsamling i eiga sak, men kostnadskalkylane for det alternativ rådmannen har tilrådd, er teke inn i oversiktstabellen under samanfatning, for oversikta sin del.

38

Samanfatning

Ovannemnde oversikt medfører slikt forslag til investeringsbudsjett bygg for 2018-2021:

Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Sektor Stab	4 000 000	1 500 000		
Sektor Oppvekst	6 450 000	3 500 000	9 500 000	4 000 000
Sektor Helse og omsorg	2 550 000	5 000 000	9 000 000	4 000 000
Sektor Samfunnsutvikling	2 000 000	2 000 000	8 000 000	4 000 000
Delsum	20 000 000	17 000 000	31 500 000	17 000 000

Prosjekt 51408 - Gymsal/fleirbrukshall, prosjekt 61604 - Hovudbrannstasjon - og prosjekt 70020 EPC syner ikkje ovannemnde tabell då kalkylane er avhengig av kva alternativ kommunestyret vel. Men tek vi inn kalkylane i samsvar med tilråding frå rådmann, så vert samla budsjett slik:

Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Sektor Stab	4 000 000	1 500 000		
Sektor Oppvekst	6 450 000	3 500 000	9 500 000	4 000 000
Sektor Helse og omsorg	2 550 000	5 000 000	9 000 000	4 000 000
Sektor Samfunnsutvikling	2 000 000	2 000 000	8 000 000	4 000 000
Delsum	20 000 000	17 000 000	31 500 000	17 000 000
Prosjekt 51408 – Fleirbrukshall	8 000 000	8 000 000		
Prosjekt 61604 – Brannstasjon	15 000 000	18 000 000		
Prosjekt 70018 – EPC	7 000 000	7 000 000		
Kommunale bustadar			18 500 000	33 000 000
Sum	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000

* * *

For dei bygga som det ikkje er knytt konkrete tiltak til, syner vi til dei generelle budsjettpostane ovanfor samt EPC-prosjektet. Endeleg prioritering vil gå fram av kommunestyret sitt budsjettvedtak i desember 2017 og kommunestyret si handsaming av EPC-prosjektet i februar 2018.

39

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår kommunestyret til å slutte seg til investeringsplanen for kommunale bygg.

Rådmannen vil særleg peike på det ansvaret Arbeidstilsynet har pålagt Herøy kommune som arbeidsgjevar å fylge opp med tanke på det fysiske arbeidsmiljøet for dei tilsette ved Herøy brann og redning. Det vert fremma eiga sak om dette der kommunestyret må ta stilling til forprosjekt for ny brannstasjon kontra forprosjekt for rehabilitering og tilbygg til eksisterande stasjon.

Rådmannen syner også til at fleir brukshallprosjektet no er utgreidd og kalkulert på nytt og at det kan sjå ut til at ein kan kome i mål med dette prosjektet gjennom delfinansiering via tippemiddel og RDA-midlar samt alternativ byggemetodikk for å redusere kostnadane.

Konsekvensar for folkehelse:

Investeringar i kommunale bygg er med på å betre funksjonaliteten, trivselen og omdømmet for Herøy som ein stad å bu, besøke og arbeide. Generelle budsjettpostar knytt til asbestosanering og brannsikring bidreg også til dette.

Konsekvensar for beredskap:

Brannsikring av kommunale bygg reduserer risikoen for brann, personskader og dødsfall. Eit forsvarleg fysisk arbeidsmiljø for dei tilsette i Herøy brann og redning er viktig for å oppretthalde ein forsvarleg brannberedskap.

Konsekvensar for drift:

Ei investeringsramme på kr. 50 mill. kvart år i økonomiplanperioden medfører auke i driftsbudsjettet på omlag kr. 2,4 mill.

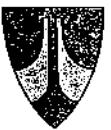
Fosnavåg, 17.08.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Robert Myklebust
Eigedomsliaar

Sakshandsamar: Robert Myklebust

NOTAT

Til:

Frå: Skuleavdelinga

Saksnr 2017/715 Arkivkode 124 Dato 20.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR OPPVEKST 2018

1. SEKTOR OPPVEKST

Barnehage

Herøy har 4 kommunale og 5 private barnehagar. I tillegg til å drive dei kommunale barnehagane, har kommunen tilsynsansvar og ansvar for driftstilskot til dei ikkje kommunale barnehagane.

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen, ta i vare barna sine behov for omsorg og leik, og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, i tråd med barnehagelova og rammeplan.

Grunnskule

Herøy kommune har 5 barneskular, 1 ungdomsskule og 1 kombinert skule 1-10, alle med unntak av ungdomsskulen, også med skulefritidsordning. I tillegg er Herøy verksommune for 1 privat barne-og ungdomsskule. Dette inneber at kommunen gjer vedtak om spesialundervisning og dekkjer kostnadene til dette, samt at vi har det overordna ansvaret for gjennomføring av eksamen.

Grunnkulen skal legge til rette for fagleg og sosial kompetanse i tråd med opplæringslova, kunnskapsløftet og læreplanane, og elles yte lovpålagde tenester.

Herøy kulturskule

Avdelinga underviser i musikalske og kunstneriske uttrykk, som instrument, song, dans, drama, teikning, m.m. Tilrettelegging av tilboda vert gjort i tråd med behov og påmelding, samt tilgjengeleg kompetanse og kapasitet. Det er utarbeidd nasjonal rammeplan for kulturskulane. Kulturskuletilbodet er heimla i opplæringslova.

Internasjonal skule/voksenopplæringa

Avdelinga underviser innvandrarar og flyktningar i norsk og samfunnsfag. Flyktningar og ekteskapsinnvandrarar har plikt til slik opplæring, som då er gratis. Arbeidsinnvandrarar får

tilbod om opplæring, mot eigenbetaling. Undervisning i norsk og samfunnsfag for flyktninger, inngår i det samla introduksjonsprogrammet, heimla i introduksjonslova.

Pedagogisk-psykologisk teneste (PPT)

PPT arbeider inn mot både barnehage, grunnskule, vidaregående skule og vaksne med rett til spesialundervisning.

Tenesta er eit sakkunnig organ med vurdering og tilråding om tiltak og ressursar for elevar som ikkje kan gjere seg nytte av ordinær undervisning. Dei tilsette er elles rådgivarar for skule- og barnehagetilsette og foreldre når det gjeld å legge til rette for elevar med særlege behov. Utviklinga går mot at PPT i større grad enn før, skal arbeide systemretta, som grunnlag for å utvikle gode læringsmiljø.

Det er 240 tilsette i Sektor Oppvekst. Vi har ca. 108 barn i kommunale og 327 i private barnehagar. Det er ca 1100 elevar i grunnskulen, ca. 90 elevar på Internasjonal skule og ca 565 elevplassar/410 elevar i kulturskulen.

Talet på tilsette er relativt stabilt samla sett, men årleg justert opp eller ned etter tal på barn i barnehage, skule og SFO, samt særlege behov som tilseier rettar etter barnehage- eller opplæringslova.

2. LOVVERKET

Barnehagelova og Opplæringslova med forskrifter utgjer det viktigaste styringsverktøyet for arbeidet i sektoren. Dette lovverket vert stadig endra, slik at krava og ansvaret til kommunen som barnehage- og skuleigar aukar.

For barnehage og kulturskule har ein i tillegg nasjonale rammeplanar som gir føring for arbeidet lokalt.

Kunnskapsløftet legg nasjonale føringar for innhaldet i undervisninga i grunnskulen (læreplanar), samt fastset kompetansemål for elevar på ulike årstrinn.

I tillegg til Barnehagelova og Opplæringslova, kjem dei generelle lovverka som styrer kommunen si verksemد.

Sektor Oppvekst ber om slik budsjetttramme for 2018:

Budsjettpost	Budsjett 2018 (førerbelse tall)	Budsjett 2017
Barnehage		
Brutto driftsutgifter	72262	71275
Brutto driftsinntekter	4349	4134
Netto driftsramme	67911	67140
Avvik i kr. frå førre budsjettår	771	
Avvik i % frå førre budsjettår	1%	
Grunnskule, kulturskule, voksenopplæring, PPT		
Brutto driftsutgifter	137396	133699
Brutto driftsinntekter	18693	19695

42

Netto driftsramme	118700	113998
Avvik i kr. frå førre budsjettår	4,7 mill *	
Avvik i % frå førre budsjettår	4%	

*Forklaring på veksten:

Nedtrekket frå 2017 er tatt ut; 1,6 mill for grunnskule m.m. og 290' for barnehage.

Grunnskule: Tilskot på 2,1 mill til tidleg innsats er fordelt og ligg som utgift i framskrive budsjett. Tilskotet vert vidareført i den statlege ramma til kommunen, og er derfor ikke vidareført som inntekt.

3. MERKNADER TIL BUDSJETTFORSLAGET

Inntekter:

Inntektene i Sektor Oppvekst kjem frå refusjonar av sjukelønn og foreldrepenge, refusjonar frå andre kommunar og fylkeskommunen, statstilskot til ulike formål og brukarbetaling.

For 2018 vil der vere ei vidareføring av statleg tilskot til tidleg innsats på 1.-4. årstrinn, noko som vart innført i 2017. For 2018 er det meldt å kome i ramma til kommunen, og ikke som øyremerka tilskot som i 2017.

Brukarbetaling, der vi kan påverke inntektsnivået, er:

1) SFO i grunnskulen.

SFO i Herøy har over år hatt ein sats på lavt eller middels nivå samanlikna med andre kommunar i regionen. Satsane vart auka med 3% frå 1.august 2017, men andre kommunar har auka meir. SFO Herøy har no absolutt lavast sats i regionen når det gjeld betaling for full plass: Herøy 2.500, Ulstein 2.700, Volda 2.800, Ørsta 2.830, Hareid 2.950.

Med bakgrunn i auka utgifter, burde også vi ha auka opp satsane vesentleg meir.

Konsekvensen kan då bli at SFO i krinsane Moltu, Nerlandsøy og Leikanger får så få barn av det vert for kostbart å halde oppe tilbodet, alternativt at opningstida vert for kort i forhold til kva foreldra treng.

På bakgrunn av dette foreslår vi ein gradvis høgare auke i satsane, med 5% frå 1.august 2018, dvs. at full plass vert kr. 2.625. Søskenmoderasjon som før.

2) Kulturskulen.

Det vart utarbeidd ei omfattande sak i samband med budsjett 2015, der ein gjorde greie for både auke i satsar, og omlegging av rabattsystemet.

Tilrådinga vart vedtatt av kommunestyret, gjort gjeldande frå 1.august 2015.

43

Det er kommunar i regionen som har høgare satsar enn Herøy, som ligg omtrent middels. Vi har vurdert nøy om vi no skal auke satsane slik at vi nærmar oss toppen - basert på politiske signal om å ta ut inntektpotensialet. Når vi likevel ikkje vil tilrå dette, er det av omsyn til det viktige arbeidet kulturskulen gjer på det haldningsskapande området, samt verdien av den opplæringa skulen gir. Vi vil ikkje tilrå eit kostnadsnivå som medfører at mange barn vert ståande utanfor eit kulturskuletilbod.

For 2018 foreslår vi ein auke i alle satsar på ca 3%, og ein elevplass vil då bli auka fra kr.3.400 til kr.3.500 gjeldande frå 1.aug 2018. Vi vil elles gjere ei ny vurdering av rabattsatsane.

3) Internasjonal skule

Skulen får statleg tilskot for opplæring av flyktningar og innvandrarar med rett og plikt til norskopplæring. Dette er eit tilskot vi ikkje kan styre, anna enn ved å ha så store grupper som forsvarleg, og ved dette drive så driftsøkonomisk som råd.

I tillegg gir skulen tilbod til vaksne arbeidsinnvandrarar, som betaler etter faste satsar. Desse satsane vert med jamne mellomrom vurdert og justert basert på prisar i kommunane rundt oss, samt for å sikre at ein så langt råd balanserer utgifter og inntekter. I tillegg må vi heile tida vurdere kva desse som lærer norsk frivillig, har evne og vilje til å betale for tenestene. Det er svært viktig at dei møter opp på skule og lærer seg norsk, for å kunne bli den samfunnsressursen vi vil at dei skal verte. Også her ser ein bemanning og satsar i samanheng, og prøver å drive så driftsøkonomisk som råd.

Vi tilrår ingen endring i satsar for 2018, men held fram med kr.140 pr.time på dagtid og kr.150 pr.time på kveldstid.

4) Barnehage

For barnehagen gjeld nasjonale satsar, som vert endeleg bestemt i samband med statsbudsjettet. For 2018 er desse estimert til å bli kr.2.790 pr.mnd.

Utgifter:

Budsjettet er basert på ei framskriving frå 2017, med justering basert på erfaringstal, for at budsjettet skal bli så reelt som råd.

Ein har prøvd å ta ned utgifter der det er muleg, men her er lite å skjere. Dette med bakgrunn i stadig innsparing og stram drift over lengre tid, og jfr rapportar som viser at både barnehage og grunnskule driv effektivt.

Skal det kuttast meir på utgifter, må ein vurdere strukturen både for barnehage og grunnskule. Dette vil igjen medføre investeringar i bygg, og vert dermed ei politisk sak å vurdere i eit framtidsperspektiv.

4. ENDRINGAR MED KONSEKVENSAR FOR 2018

1. Nasjonal føring for styrking av begynnæroplæringa /tidleg innsats.
Kommunen har fått tilskot til å auke opp pedagogettleiken i 2017. Om øyremarkinga forsvinn, og tilskotet vert lagt i kommunen si ramme, må ein syte for at dette vert lagt til grunnskulen si ramme.
2. I'pad i begynnæroplæringa. Det er nytta midlar frå fond og omfordeling innan grunnskule, til å køyre i gang satsinga for 1. og 2.trinn hausten 2017. Vi må ta høgde for ei vidareføring av I'pad som læringsverktøy for dei minste også frå hausten 2018, om vi ser at dette gir forventa resultat.
3. Auke i spesialundervisninga i barnehage og grunnskule, relatert til fleire barn med særlege og komplekse behov. Det er behov for meir midlar, for å unngå ein altfor stor reduksjon av det ordinære tilbodet.
4. Tilsetjing av 150% støttepedagogar i barnehageseksjonen frå 1.august '17, for å styrke tidleg innsats og førebyggande arbeid i kommunale og private barnehage. Dette har ein fått til gjennom omprioritering av budsjettmidlar, som tidlegare har vore fordelt ut på dei ulike barnehagane etter søknad om ekstra assistentressurs.
5. Ny forskrift om auka pedagogettleik i barnehage, gjeldande frå 1.august 2017. Ekstra tilskot for hausten 2017, og men er meldt lagt inn i kommunen si rammeoverføring frå staten for 2018. Kommunen er ansvarleg for å betale ut tilskot etter faste satsar til private barnehagar.

5.SÆRLEGE UTFORDRINGAR

Ressursar og kompetanse til spesialundervisning

Ein har siste åra registrert ein stor auke i barn med store og samansette behov, og med rett til spesialpedagogisk hjelpe og spesialundervisning.

Ein har så langt dekt behovet gjennom omdisponering innanfor eige budsjett, men ser no at det i for stor grad tappar det ordinære tilbodet og reduserer rektor sitt handlingsrom for organisering av tilpassa opplæring.

45

Digital utvikling i skule og samfunn

Krava til digitale ferdigheter aukar, både i læreplanar og i arbeidslivet. Skal vi ruste elevane våre for framtida, må vi henge med.

I tillegg ser ein verdien av å nytte digitale læremiddel som I'pad i opplæringa, og har gjort gode erfaringar med dette.

Ved å bruke digitale læremiddel, når ein tre mål: Betre tilpassa opplæring, auka læring og større digitale ferdigheter.

Gode og målretta leiatar

Både litteratur og forsking omtalar leiaren som ein avgjerande faktor for læring og utvikling. Sektor Oppvekst brukar mykje tid og ressursar til leiariopplæring og leiistarstøtte. Men dette er ikkje nok. Ein leiari treng også tid til å gjere jobben sin. Tid til å vere leiari og ikkje berre administratorar. Tid til å organisere og leie fagleg utvikling. Tid til å rettleie sine tilsette, til å sjå dei og gi dei tilbakemelding. Tid til å utøve meistringsleiing - jfr 10-faktor-undersøkinga.

Med stadig meir pålagde administrative oppgåver frå både nasjonalt og lokalt nivå, er tid til leiing ei utfordring som må påpeikast.

Det gjeld alle leiatarar, men særleg rektorane i grunnskulen, og særleg dei som også har undervisning i stillinga si.

Forsvarlege barnehage- og skulebygg

Fleire av barnehagane og skulane våre er fortsatt ikkje godkjende etter forskrift om miljøretta helsevern. Dei to største utfordringane er relatert til Bergsøy skule avd. Borga og Ytre Herøy ungdomsskule. Men der er fleire utfordringar, både i barnehage og skule.

Lokala til kulturskulen i kjellaren på kulturhuset, er pr.idag ikkje eigna til framtidig utvikling av kulturskulen. Der er lavt under taket, dårleg luft/inneklima og for lite areal.

6.PRIORITERTE DRIFTSTILTAK FOR NÅ MÅLA FOR 2018

1) Spesialpedagogisk hjelp barnehage

Ein har siste året registrert ein stor auke i barn med store og samansette behov, og med rett til spesialpedagogisk hjelp i heim og i barnehage. Det er behov for å midlertidig auke opp bemanninga med timer tilsvarande ca 50% stilling spesialpedagog på dette området.

Sum kr.300.000.

MÅ-tiltak gjennomført frå august'17. Ligg i framskrive budsjett.

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre tiltaket:

46

Tiltaket er allereie gjennomført, pga lovfesta rettar og behov for spesialpedagogisk kompetanse. Bemanningsnorm gjorde omdisponering av ressursar umuleg.

2) Spesialundervisning i grunnskulen

Vi har siste par åra sett ein auke i barn med store og samansette behov, med rett til spesialundervisning i skulen. Til no har auken blitt dekt gjennom opprioritering av midlar frå det ordinære til det spesielle. Ein meiner no at grensa er nådd for kor mykje ein kan redusere det ordinære, utan at konsekvensane vert negativt merkbare.

Det vil vere behov for å auke opp spesialundervisninga med nye midlar, i første omgang for 2018.

Sum kr.600.000

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre tiltaket:

Ei ytterlegare innstramming av det ordinære undervisningstilbodet til elevane. Dette vil medføre endå mindre tidleg innsats og tilpassa opplæring, som igjen vil kunne medføre fleire elevar med negativ utvikling som vil kunne bli tilrådd rett til spesialundervisning. Negativ spiral.

3) Digitale læremiddel i grunnskulen

Ipad-satsinga i Herøyskulen skulle vere kjend. Gode erfaringar, gjer at vi ønskjer å auke opp satsinga til å gjelde alle 1.klassingar kvart år framover. Dette til medføre auka kostnader til leasing av brett. Noko vert dekt gjennom omdisponering ved redusert innkjøp av lærebøker/andre læremidlar.

Kostnader til opplæring av tilsette, dekkjer vi ved eiga omdisponering av midlar.

Ein ekstra bonus om vi gjennomfører dette tiltaket, er at det vert mindre press på dei pc'ane vi har i skulen, slik at elevar får meir trening og får styrka dei digitale ferdighetene.

Sum kr.150.000 pr.år

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre dette:

Dårlegare tilpassa opplæring og meir behov for spesialundervisning.

I tillegg vil Herøyskulen sakke akterut i teknologisk utvikling. Elevane som kjem ut herifrå, vil ikkje ha dei digitale ferdigheiter dei skal ha etter læreplan og kompetansemål. Endå viktigare er at dei vil mangle den digitale kompetanse som trengst i eit samfunns- og arbeidsliv som vert meir og meir teknologisk, ikkje minst i vår region.

4) Styrking av leiarrolla i grunnskulen

Den gamle rektorrolla har gradvis blitt endra over tid, med stadig aukande press både på ansvar og oppgåver. Likevel følgjer Herøy fortsatt den gamle reknemodellen med ressursar til rolla, der mange av rektorane fortsatt har undervisning i stillingane sine. Dette må endrast. Først og fremst for at rektorane skal kunne finne tid til å vere pedagogiske leiarar i skulekvardagen, men også for at dei ikkje skal «brenne seg ut». I tillegg ser vi at det er vanskeleg å rekruttere til rektorstillingar i Herøy.

Sum kr.450.000

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre dette:

Svakare pedagogisk leiing i Herøyskulen, mindre effektiv organisering og drift. Endå større utfordringar med rekruttering av leiarar

5) Ekstra assistent til barn med funksjonshemmning

For å gi eit lovfesta tilrettelagd barnehagetilbod til funksjonshemma barn, er det gjort vedtak om 2,7 årsverk. Tilboden vert gitt i privat barnehage, og kommunen vi få refusjonskrav.

Sum kr.1.250.000

Konsekvens ved å ikkje gjennomføre dette:

Kostnaden vil medføre overskridning på ramma for barnehageområdet. Med bemanningsnorm i barnehagen, er der ikkje rom for å redusere ordinær bemanning for å styrke det lovfesta spesielle.

6) Ekstra pedagogtid i barnehagane, for å erstatte ubunden tid for pedagogane.

Herøy kommune satsar på tidleg innsats for å hjelpe barn som treng det så tidleg som muleg. Barnehagane satsar på å ha nok pedagogar, men kvar pedagog har fire timer per veke ubunden tid som blir tatt frå barna i forhold til om den tilsette var assistent. Pedagogane treng denne tida til planlegging og førebuing, men dess fleire pedagogar dess mindre tid til barna. For å tette dette «gapet», må vi auke opp pedagogressursen.

Sum kr.600.000

Konsekvensar ved å ikkje gjennomføre tiltaket

Mindre pedagogtid for borna, og meir tid med ufaglærte. Dette medfører mindre tid til målretta, pedagogisk arbeid.

48

7.INVESTERINGSTILTAK FOR 2018

Utstyr og inventar i sektor Oppvekst

Skuleavdelinga fekk i 2016 og 2017 ei løyving på kr.400.000 til fornying og nyinnkjøp av inventar og utstyr i grunnskulen. Dette betydde svært mykje, både for trivsel og læringsmetodar. Vi er derimot ikkje i mål. Det er fortsatt behov for meir investering i digitale læremidlar og programvare, og det er fortsatt behov for meir oppdatering og modernisering. Vi ber derfor om ein ny sum til fordeling - ikkje berre for Grunnskule som tidlegare, men også Barnehage, Kulturskule og Internasjonal skule.

Sum kr.500.000

20. september 2017

Sølv Lillebø Remøy

Kommunalsjef Oppvekst

49

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Helse og omsorg

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
22.09.2017

BUDSJETTKOMMENTAR 2018. HELSE OG OMSORG

Helse og omsorg ber om slik budsjettramme for 2018:

Budsjettpost	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brutto driftsutgifter	253 014 651	257 962 177
Brutto driftsinntekter	54 114 651	52 207 294
Netto driftsramme	198 900 000	205 754 883
Avvik i kr. frå førre budsjettår		
Avvik i % frå førre budsjettår		

1. GENERELT

Budsjettet er vidareført etter 2017 driftsnivå. Fastløn overført frå Agresso til Arena er kontrollert og korrigert ved feil. Oppretta heimlar er korrekt. Vikarløn på kortidsfråver, ferie og variabel tilleggsløn vert evt. korrigert av systemet med prisvekst. Det same gjeld øvrige driftspostar. Desse postane er ikkje finrekna på frå vår side.

Tidligare reservert bevillingar/avsetningar pålagt sektoren på vel 3 million i 2017, er korrigert i null. Med det som utgangspunkt er veksten i budsjettet frå 2017 til 2018 like i underkant av 3,9 million. Ein del inntekter er satt i 0, til dømes frå Ø-hjelp.

50

2. ANSVAR OG OPPGÅVER

Helse og omsorg er den største sektoren i Herøy kommune. Sektoren har 4 avdelingar: Avdeling for tenestekoordinering, avdeling for barn, familie og helse, avdeling for bu og habilitering og avdeling for pleie og omsorg.

Sektoren har ansvar for alle helse og omsorgstenester til innbyggjarar i eit livsløpperspektiv.

Sektoren har totalt 264,2 årsverk og avtalar per 01.10.17.

3. UTVIKLINGSMÅL TENESTER

Utviklingsmål for tenester er satt opp i årsplanen for Helse og omsorg.

4. UTFORDRINGAR OG OVERORDNA VURDERINGAR

Sektor for helse og omsorg har generelt høgt press innan dei fleste tenesteområda. Det meste er godt kjent frå før, og også dokumentert gjennom evalueringsrapporten til Ressurssenteret for omstilling (RO) og gjennom tilsyn. Vi snakkar mellom anna om arbeidspresset i heimetenesta, flyten av pasientar til sjukeheim knytt til samhandlingsreforma, behovet for å styrke psykisk helsevern, barnevern og rehabilitering. Vi treng stadig fleire ressursar og ny kompetanse for å levere dei tenestene innbyggjarane har krav på. I nokre tilfelle er vi vel helt på grensa til å drive uforsvarleg, jf systemrevisjon frå fylkesmannen innan rus og psykisk helse.

Som vi veit har også legesituasjonen vore utfordrande i fleire år. Dei nye avtalene som vart gjeldande frå 2017 har ført til ein positiv utvikling, men det er fortsatt ledige heimlar. Tiltaka som vart nedfelt i den strategiske rekrutteringsplanen for fastleger er delvis gjennomført og planen skal evaluerast i løpet av hausten 2017. I tillegg har behovet for hjelpepersonell også auka.

5. KONSEKVENSAR FOR VIDAREFØRING AV VERKSEMDA

Tenestene er tilfredstilende:

Samhandlingsreforma har utfordra oss mykje, men vi har stort sett klart å ha god og jamn pasientflyt i Herøy kommune. Kvaliteten på tenesta er i all hovudsak bra, medan kvaliteten på institusjonsbygga kan diskuterast. Det er likevel verdt å framheve at samhandlingsreforma har gjeve oss nye utfordringar i institusjonane, i heimetenesta og helsetenesta elles, knytt til behovet for fagkompetanse og auka press. Pasientane har eit anna og meir krevjande sjukdomsbilete no enn før. Vi ser også at det er utfordrande å følgje opp rehabiliteringsbehov, psykisk helse og born og unge utan å auke ressursane i takt med behovet.

Konsekvensar av ei vidareføring av verksemda vil få konsekvensar. Det vart ikkje for budsjettet i 2017 teke omsyn til den økte drifta i heimetenesta, eller dei nye avtalane som er forhandla fram for fastlegane. Dette er tiltak som er i drift, og kommunen må betale for det. For 2017 vil manglande budsjettmidlar føre til eit negativt avvik i sektoren. RO peika i sin rapport på behovet for å styrke tenesteområda, psykisk helse og barnevern. Denne vurderinga er helt i tråd med eigen fagleg vurdering i kommunen. Tiltaka som vert foreslått frå avdeling barn, familie og helse er såleis noko vi vurderar som nødvendige tiltak.

Vi opplever eit svært høgt press i heimetenesta. Her manglar vi fleire heimlar for å ha eit realistisk budsjett. Kostrarapporteringar knytt til pleie og omsorgstenestene viser at Herøy kommune har hatt ein sterk produktivitetsauke sidan 2009. Den gevinsten meinar vi at vi no har henta ut. Heimetenesta yt tenester i dag etter enkeltvedtak, som ikkje er budsjettert. Kommunen må betale desse kostnadene uansett budsjettgrunnlag.

Ressurssenteret for omstilling (RO), trakk fram behovet for å arbeide meir førebyggande i sin evalueringssrapport. Slik situasjonen er per i dag må vi både ha fleire tilsette i grunnbemannning, og vurdere korleis vi kan jobbe annleis enn vi gjer. Prosjekt kvardagsrehabilitering som var lagt fram i K-sak 83/16, vil vere viktig få å kome eit steg vidare for å løyse utfordringane vi ser i heimetenesta.

Helse og omsorg er vidare aktivt med i fleire prosjekt knytt til utvikling og bruk av velferdsteknologi. Vi er heile tida på jakt etter å arbeide smartare og meir effektivt. I 2017 går vi no både i gang med velferdsteknologiens ABC og inn i eit læringsnettverk for pasientforløp.

Kommunen yter tenester i samsvar med lovverket:

Helse og omsorg skal som hovudregel få medhald i saker som vert overprøvd av fylkesmannen. I tillegg må ambisjonen vere å ha tilsyn, som ikkje fører til pålegg på grunn av avvik.

Brukarane er tilfreds med dei kommunale tenestene:

Helse og omsorg har planer om å gjennomføre nye brukarundersøkingar i 2018.

6. KONSEKVENSAR VED OMSTILLING, STANDARDREDUKSJON, NEDLEGGING AV TENESTER.

Helse og omsorg yt i all det vesentlege lovpålagde tenester, med individuelle vurderingar i kvar enkelsak. Kommunen kan ikkje vurdere reduksjon i tenester ut frå kommunen sin økonomiske situasjon, eller vurdere standardreduksjon på generelt grunnlag.

Kommunen si plikt er å vurdere kva den einskilde innbyggjar har rett til, av nødvendig helsehjelp. Ein ser ikkje at det er mogleg å skalere ned tenester, utan at innbyggjarar vert skadelidne.

Helse og omsorg vurderar likevel kontinuerlig om vi kan arbeide meir effektivt, for å løyse fleire oppgåver utan tilsvarende auke i ressursane.

7. FORSLAG TIL ENDRINGAR OG NYE TILTAK

MÅ-tiltak drift 2018

(Må-tiltak betyr at tiltaka er i drift, og har kostnadar vi må betale)

Driftstiltak 1 – Oppretting av heimel til auka ressursbruk for driftsteknikar tilsvarende 0,5 årsverk. Arbeidsmengda som ligg til driftsteknikar har auka for kvart år, i tråd med det aukande behovet for oppfølging av teknisk utstyr. Slik situasjonen er i dag, er det ikkje mogleg å løyse oppgåvene med kun 1,5 årsverk. Her har vi brukt ekstravikar heile 2016 og 2017 for å klare arbeidsmengda. Avdeling for tenestekoordinering har omprioriterert midlar for å klare å løyse denne utfordringa. Avdelinga ber kun om oppretting av heimel til 0,5 årsverk til driftsteknikar. Stillinga vert dekt inn via omprioritering innan eige budsjett i avdelinga.

Kostnad: Er dekt inn i avdelinga, med omprioritering i budsjettet.

54

Driftstiltak 2 – Oppretting av heimel til 9,5 årsverk i heimetenesta (4,75 årsverk i heimetenesta og 4,75 årsverk til BPA) til ressurskrevjande pasientar med kontinuerleg 1:1 bemanning. Tiltaka er i drift med bakgrunn i enkeltvedtak på lovpålagde helse og omsorgstenester. Behovet er vedvarande.

Kostnad: Kostnaden er omlag 3.500.000,- etter refusjon frå staten.

Driftstiltak 3 – Endra avtalar med fastlegane etter reforhandling i 2016. Ei avtaleendring var heilt naudsynt for å behalde og rekruttere fastlegar i kommunen. Endringar i avtalen vart ikkje kostnadsjustert i budsjettet for 2017, men er kostnadar vi må betale.

Kostnad: Kostnaden er omlag 1.500.000 per år.

Driftstiltak 4 – Oppretting av heimel til 1,3 årsverk til avlastning for born i bu og habiliteringsavdelinga. Tiltaka er i drift med bakgrunn i enkeltvedtak på lovpålagde helse og omsorgstenester. Behovet er vedvarande.

Kostnad: Kostnaden er omlag 900.000,- per år.

ØNSKA-tiltak drift 2018

(Tiltak som er sterkt naudsynte for å levere forsvarlege tenester)

Driftstiltak 1 – Styrking innan psykisk helsevern

Utfordringane innan psykisk helsetenester er stadig aukande. Både evalueringssrapporten frå RO og tilsynet frå Fylkesmannen syner at vi har behov for å prioritere dette området sterkare.

Kostnad: Kostnaden blir omlag 1.100.000 per år.

Driftstiltak 2 – Oppretthalde stilling i barneverntenesta

Kommunen har i fleire år fått midlar til styrking av barneverntenesta. Per i dag (2017) betalar fylkesmannen tilskot til ei 100% stilling. Det er ikkje forventa at tilskotet vert vidareført i 2018. Kommunen må difor sjølv budsjettere kostnaden, om vi skal halde oppe det nivået vi har i dag på tenestelevering. Med tanke på RO sin rapport, viser det seg også her, at vi treng dei ressursane vi har.

Kostnad: Kostnaden blir omlag 730.000,- per år.

Driftstiltak 3 – Prosjekt kvardagsrehabilitering

Viser til K-sak 83/16, der prosjektet skulle sjåast i samanheng med budsjettarbeidet.

Det er behov for eit kjernepersonale med, ergoterapeut, fysioterapeut, sjukepleier i 60 % kvar som er ressurspersonar i kvardagsrehabiliteringa. Dette kjernepersonale kaller vi motorteam. Disse bør ha kompetanse og vidareutdanning innan rehabilitering, der rolla er å kunne kartlegge behov, opplæring, holdningsendring, organisering. Heimetrenerane blir heimetenesta i det enkelte distrikt. I desse stillingane som motorteam bør det oppretta nye stillingar.

Til saman er det behov for 1,8 årsverk. I Arena er 1, 2 av desse årsverka foreslått oppretta i avdeling for pleie og omsorg, medan resten ligg inne som styrking av fysioterapitenesta i avdeling for barn, familie og helse.

Kostnad: Kostnad samla sett er om lag 1.200.000,- per år.

Driftstiltak 4 – Auke av hjelpepersonell ved Myrvåg legesenter

Ved Myrvåg legesenter er det auka med ein fastlege det siste året. Det er for låg bemanning til å klare arbeidsbehovet i dag, og det er naudsynt for bruk av ekstrainnlige. I tillegg er det ulik opningstid på dei to legesentra. For å gi likt

tilbod til innbyggjarane, må ein auke stillingsressursen med ei 100% stilling.

Kostnad: Kostnaden er om lag 580.000,- per år.

Andre ønska tiltak:

(Tiltak som vil gje eit betre tilbod enn det vi har i dag)

Driftstiltak 1 - Det er og lagt inn eit beløp for tiltak i rekrutteringsprosessen for fastlegar. Rekrutteringsprosessen er ikkje endeleg i mål og det er og særskilt viktig å ha tiltak for å behalde dei tilsette legane.

Kostnad: Kostnaden er 300.000,- per år.

Driftstiltak 2 - Familiestøtte. Viser til K-sak 96/17 der kommunestyret handsama sak om familiestøtte og var positive til å få set i gong ordninga. Helse og omsorgskomiteen har vore initiativtakar for å få på plass ei serviceteneste for særleg utsette familiar.

Kostnad: Kostnaden er berekna til 150.000,- per år.

Driftstiltak 3 – Auke i driftstilskot for psykomotorisk fysioterapi frå 60% til 90%, for å kunne gi tilbod til fleire.

Kostnad: Kostnaden er berekna til 126.000,- per år

Driftstiltak 4 - Oppreisningsordning for barnevernsbarn, skuleheimsbarn og fosterbarn er vedteke som felles ordninga i Møre og Romsdal. Kommunen har hatt utbetaling i 2017 og vil måtte pårekne også å få ei utbetaling i 2018.

Kostnad: På bakgrunn av erfaring det oppført kr. 400.000,- for 2018.

Driftstiltak 5- Styrking av interkommunalt tiltak for særskilt utsette barn (TIBIR) med 50% stilling til PMTO-terapeut.

Kostnad: 120.000,- for Herøy kommune per år.

MÅ-tiltak investering 2018

(Tiltak som viser seg nødvendig på grunn av slitasje og forventa utvikling)

Investeringstiltak 1 – Vidareføring av posten til utskifting av utstyr på 200.000,- Grunngjerving for prioritering: Det er behov for stadig fornying av utstyr til store kostnadar.

Investeringstiltak 2 – Herøy vert pilot for eRom i Myrvåg. Arbeidet er i samarbeid med SSIKT. Herøy må lokalt budsjetttere for prisen på nettbrett og lisens per rom.

8. KOMMENTAR TIL DRIFT OG INVESTERING

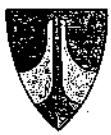
Forslag til tiltak på drift er delt opp etter

- 1: Om dei er i drift og effektuert per d.d
- 2: Ønska tiltak for å drive fagleg forsvarleg innan gjeldande lov og regelverk.
- 3: Ønska tiltak som vil gje eit betre tilbod.

Forslag til investering er foreslått etter det vi ser på som høgst nødvendig knytt til slitasje, og eit velferdsteknologiprosjekt i samarbeid med SSIKT, der Myrvåg skal vere pilot på eRom.

Renathe Rossi-Kaldhol

Kommunalsjef Helse og omsorg

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
03.10.2017

BUDSJETTKOMMENTAR SAMFUNNSUTVIKLING

BUDSJETTKOMMENTAR 2018

Ansvaret

Kultur: 4011,4012,4015,4021,4031,4032,4033,4041,4051,4061,4062

Utvikling: 5011,5061,5062

Anlegg og drift: 5111-5113, 5121-5126,5131 og 5132

Budsjettpost	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brutto driftsutgifter (40,50 og 51)	62 713	66 203
Brutto driftsinntekter	-32 039	-34 344
Netto driftsramme	30 674	31 857
Avvik i kr. frå førre budsjettår		1183
Avvik i % frå førre budsjettår		3,8%

1 GENERELT

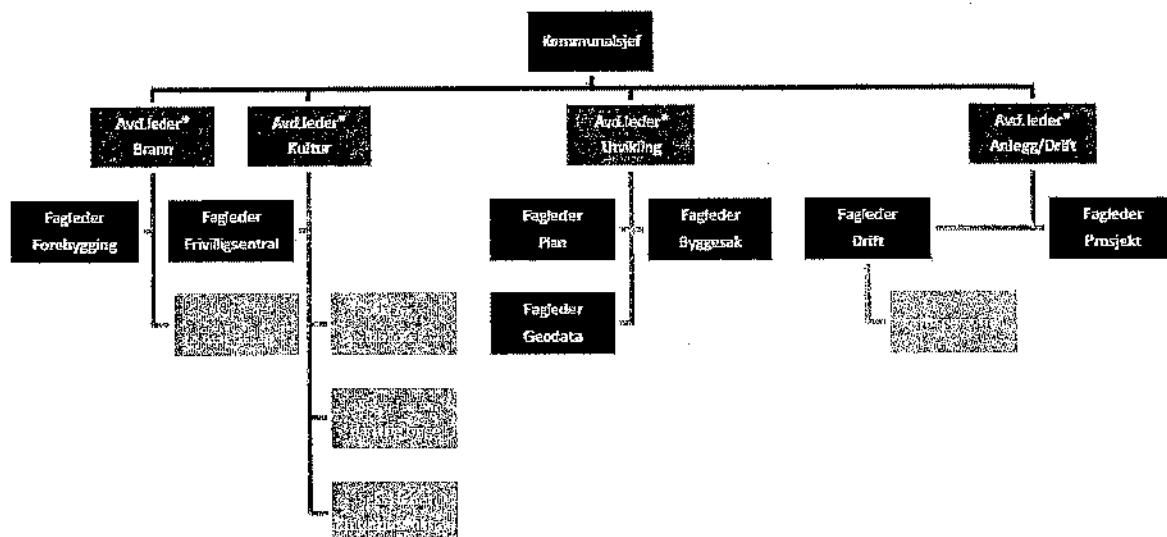
Sektor for samfunnsutvikling sitt ansvarsområde er mangfoldig og omfatter planlegging, næringsutvikling, byggesaksbehandling, kartverk/oppmåling, grunnerverv, folkehelse, utbygging av anlegg, kommunal teknisk drift, brannvern og oppgåver knyttet til kulturområder.

2 ANSVAR OG OPPGÅVER

Avdelinga har for tida 37 tilsette inklusiv kommunalsjef. I tillegg kjem deltidsstillingar i brannvern og kultur. I 2016 vart Utviklingsavdelinga og Anlegg og driftsavdelinga slått saman til ei ny avdeling og i 2017 kom Herøy brann og redning og kulturavdelinga til.

På plansida har avdelinga ansvaret for all planlegging i medhald av plan- og bygningslova og avdelinga yter bistand til andre avdelingar ved utarbeiding av sektorovergripande planar. Øvrig saksbehandling som avdelinga har ansvaret for dispensasjonar, delesaker, alle former for byggesaker, oppmåling og utarbeiding av matrikkelsak for alle nye eigedomar og all utvikling og ajourhald av det kommunale kartverket. Ein stor del av avdelinga er og anleggsprosjekt og kommunalteknisk drift. Brannvern med si beredskap og forebyggande avdeling er ein del sektoren.

Kulturavdelinga samarbeidar med enkeltpersonar, lag og organisasjonar, offentlige einingar og næringsliv for å bidra til gode kulturopplevelingar for innbyggjarar og besøkande. Avdelinga driftar fleire kulturarenaer og samarbeider om arrangement på andre sina arenaer. I tillegg forvaltar avdelinga tilskotsmidlar og bidreg med rådgiving og kompetanse innan kulturfeltet. Kulturavdelinga består av: kulturkontor, barne- og ungdomsarbeid, frivilligentral, kulturhus, idrettshall, folkebibliotek, konserthus og kino.

3. UTVIKLINGSMÅL TENESTER

Utviklingsmål for tenester er satt opp i årsplanen for sektor for samfunnsutvikling.

60

4   UTFORDRINGAR OG OVERORDNA VURDERINGAR

Dagens struktur med ny sektor for samfunnsutvikling har naturleg nok medført at ein på nytt må sy organisasjonen saman så effektiv som mulig. I samband med etablering av den nye sektoren vart det lyst ut stillingar internt og alle posisjonar er bemanna idag. Ein har stor tru på at organisasjonen er godt rusta til å møte framtidige utfordringar og ein er opptatt av å prioritere stramt dei ulike tiltaka ein er med på.

Det vil framleis vere utfordrande å løyse alle oppgåver avdelinga har med dei ressursane som ligg i budsjettetramma. Fleire tenester ligg ikkje på eit tilfredstillande nivå, men avdelinga er offensiv med omsyn til å sjå nye måter å arbeide på og drive mest mogleg ressurseffektivt.

5   KONSEKVENSAR AV VIDAREFØRING AV VERKSEMDA

Ein vurderer det både som tenleg og akseptabelt å vidareføre dagens nivå i sektoren. Viktige og sentrale element i drift av avdelinga er å sjå forbetringar som gir rom for tenesteutvikling for innbyggjarane og ha fleksible rammer slik at tildelte ressursar vert utnytta best mogleg sett i forhold til dei utfordringar ein har til eikvar tid. Eit mogleg samarbeid med andre kommunar på ulike tenesteområder kan og få betydning for det komande året.

5   KONSEKVENSAR VED OMSTILLING, STANDARDREDUKSJON, NEDLEGGING AV TENESTER

Vanskeleg å sjå kva som skal kunne leggast ned av tilbod som sektoren utfører i dag. Slik ein vurderer det vil det mest realistiske vere å legge til rette for å greie seg med den bemanning ein har i dag uten å auke antall stillingsheimlar i avdelinga. Fokus på å omstille, omstrukturere arbeidsområder vil vere naturleg i samband med naturleg avgang i avdelinga.

6   FORSLAG TIL ENDRINGAR OG NYE TILTAK

Det er lagt inn 1 nytt driftstiltak for sektoren:

Område 51-

- Reasfaltering – ein vurderer det som naudsynt og auke drifta med kr 500 000

Stort behov for reasfaltering av kommunale vegar som ikkje kan gå på investering. Ein bør setje av 500 000 kroner årleg til dette føremålet.

61

7 KOMMENTARAR TIL DRIFT OG INVESTERING

Tiltak som er lista opp ovanfor i punkt 6 er vurdert som naudsynle.

Forslag til investeringstiltak i 2018 og økonomiplanperioda

Ubrukte midler frå tidlegare år overføres til 2018. Ein viser elles til fullstendig investeringsoversikt på budsjettssystemet (investeringar utover det som er omtalt som anleggsprosjekt)

Samla oversikt:

Tabell 7

Samanfatning	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	10 715 000	14 900 000	7 700 000	3 000 000
Avlaupsplan	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Bustadfelt	0	6 250 000	15 250 000	22 000 000
Næringsområde	3 750 000	5 500 000	5 500 000	
Samferdselstiltak	23 375 000	6 050 000	4 000 000	3 000 000
Sum (avrunda)	46 000 000	43 000 000	43 000 000	38 000 000

Generelle tiltak:

Tabell 2

Generelle tiltak	2018	2019	2020	2021
Byutvikling	5 000 000	5 000 000	5 000 000	
Avskjærande grøft på Kvalsund		400 000		
Grøft for overvatn i Huldalsvegen	350 000			
Ladepunkt for elbil i sentrum	965 000			
Leikeplassar i bustadfelt	250 000			
Ny kaihøgde ytre Almenningskai	500 000	5 500 000		
Oppgradering av parken	250 000			
Telenor basestasjon på Runde	800 000			
Trafikktryggingstiltak	1 500 000	1 500 000	1 500 000	

62

Tursti Myklebustvatnet			1 200 000	
Tursti Djupvikvatnet				3 000 000
Lisjevatnet i Dragsund	600 000			
Bergsøy kunstgras	500 000	2 500 000		
Sum	10 715 000	14 900 000	7 700 000	3 000 000

Avlaupsplan:

Tabell 3

Bustadfelt	2018	2019	2020	2021
Løvning av midler til avlaupsplanen	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Sum	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000

Bustadfelt:

Tabell 4

Bustadfelt	2018	2019	2020	2021
Draglund bustadfelt		500 000	9 500 000	
Bø/Arhaug bustadfelt				7 000 000
Stokksund				15 000 000
Myklebuståsen		5 750 000	5 750 000	
Sum	0	6 250 000	15 250 000	22 000 000

Næringsområde:

Tabell 5

Næringsområde	2018	2019	2020	2021
Mjølstadneset	3 750 000			
Eggesbønes		5 500 000	5 500 000	
Sum	3 750 000	5 500 000	5 500 000	

63

Samferdselstiltak:

Tabell 6

Samferdselstiltak	2018	2019	2020	2021
Mindre parkeringsplass Frøystad			1 000 000	
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar	750 000	750 000		
Bru til Herøy gard		300 000	3 000 000	
Veg Flusund		5 000 000		
Kaier på Mjølstadneset	21 000 000			
Oppgradering av Grønhaugvegen				1 250 000
Oppgradering av veg Kleppeåsen				1 000 000
Oppgradering av veg til Marine Sales				750 000
Parkeringsplass Fosnavåg sentrum	1 625 000			
Sum	23 375 000	6 050 000	4 000 000	3 000 000

Særlege utfordringar i 2018

Ny omorganisering og nye strukturar i 2017 har naturleg nok medført ein del arbeid med å sy organisasjonen saman slik at overgangen skulle vere smidig og så effektiv som mulig. For 2018 er det på nytt varsla endringar i sektoren som vil ha betydning (landbruk og mogleg samarbeid med andre kommuner). Målsetjing at omstillingss prosessar skal skje gjennom ein open og transparent dialog der tilsette tek del i prosessen gjennom aktiv medverking står fast.

Det vil framleis vere utfordrande å løyse alle oppgåver avdelinga har med dei avgrensa ressursane som ligg i budsjett ramma. Fleire tenester ligg ikkje på eit tilfredstillande nivå. Avdelinga har teke på seg fleire ansvarsområder som ikkje ligg naturleg til ansvarsområdet. Dette medfører at «tid» vert pressa og ein får ikkje den effektiviteten som ein kunne ønskje innanfor avdelinga.

64

NOTAT

Til: Herøy Kommunestyre

Frå: Samfunnsutvikling

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
24.10.2017

TILLEGGSSNOTAT TIL K-SAK 121/17

Viser til K-sak 121/17, alt handsama som F-sak 160/17.

Vi ser at når saka vart skiven vart eit prosjekt beklageligvis utelatt. Prosjektet er grunnarbeid jektenauast/p-plass og omfattar grunnarbeid for oppføring av naust til sunnmørsjekta Anna Olava og utviding av parkeringsplassen ved Herøy Gard med etablering av kaifront (ikkje sjølve naustet). Prosjektet er forankra politisk i K-sak 105/16 der kommunen gir si tilslutning til å utvikle Herøy kystmuseum med etablering av naust med formidlingsbygg til jekta. Prosjektet er eit samarbeid med stiftinga Sunnmøre Museum og det vert pr. i dag arbeida med innsamling av midlar til bygging av naustet. Det er utarbeidd skisser og prosjektet kan sjåast på som oppstarta. Det har også kome til informasjon om at støtte til Myklebuståsen kan skyvast eit år fram, det vil seie til 2020/2021. Vi finn soleis å kunne setje prosjektet med grunnarbeid for jektenauast/p-plass i 2019.

I F-sak 160/17 vart lista over investeringstiltak for anleggsprosjekt endra ved at bustadfelt Bø/Arhaug vart flytta til grunnkjøp i 2018 og gjennomføring i 2019 og utbetring av veg over Kleppeåsen vart flytta til oppstart 2018 og ferdigstilling i 2019. Det vart ikkje gjort forskyving av andre tiltak. Sidan lista over anleggsprosjekt er lang og at det særskilt ligg mykje arbeid på åra 2018 og 2019 vil vi oppmøde om å flytte prosjekt frå 2018/2019 til 2020/2021. Dette grunna kapasiteten til å få jobba med tiltaka dei åra dei er satt opp. Alle tiltak på lista er positive tiltak som anten vil gi tilrettelegging av næring- og bustadomter, trafikktrygging, overvasshandtering, auka folkehelse osv. Likevel er det enkelte tiltak som ikkje er like prekære å utføre.

For å gjere lista noko meir gjennomførbar har vi følgjande forslag til prosjekt (som alle vil vere ressurskrevjande) som vi meiner kan skyvast fram i tid:

- Bergsøy kunstgras til prosjektering i 2019 og gjennomføring i 2020. Bana vil slik den ligg i dag kunne nyttast til trening og ved turnering. Idrettslaget har alt

starta arbeid med hall med nytt dekke, samt der ligg ei kunstgrasbane til vedsiden av (Havila stadion).

- Ny kaihøgde Almenningskaia til planlegging i 2019 og gjennomføring i 2020. Det er eit politisk signal om at det er ønskjeleg med ny kaihøgde, men det er ikkje prekært for funksjonen som kai pr. i dag.
- Veg Flusund vert flytta til 2021. Avhengig av framdrift i privat prosjekt, ikkje klar pt.

Nedanfor følgjer oppdatert tabelloversikt inkludert endringar gjort i formannskapet, forskyving av Myklebuståsen og nytt prosjekt grunnarbeid for jektnaust/p-plass og inkludert forslaget ovanfor:

Tabell 1

Budsjett	2018	2019	2020	2021
Generell finansieringspost	-45 100 000	-32 000 000	-53 500 000	-40 250 000

Tabell 2

Generelle tiltak	2018	2019	2020	2021
Byutvikling	5 000 000	5 000 000	5 000 000	
Avskjærande grøft på Kvalsund		400 000		
Grøft for overvatn i Huldalsvegen	350 000			
Ladepunkt for elbil i sentrum	965 000			
Leikeplassar i bustadfelt	250 000			
Ny kaihøgde ytre Almenningskai		500 000	5 500 000	
Oppgradering av parken	250 000			
Telenor basestasjon på Runde	800 000			
Trafikktryggingstiltak	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
Tursti Myklebustvatnet			1 200 000	
Tursti Djupvikvatnet				3 000 000
Lisjevatnet i Dragsund	600 000			
Bergsøy kunstgras		500 000	2 500 000	
Grunnarbeid jektnaust/p-plass			2 090 000	
Sum	9 715 000	7 900 000	17 790 000	3 000 000

Tabell 3

66

Avlaupsplanen	2018	2019	2020	2021
Løying av midler til avlaupsplanen	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Sum	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000

Tabell 4

Bustadfelt	2018	2019	2020	2021
Draglund bustadfelt		500 000	9 500 000	
Bø/Arhaug bustadfelt	500 000	6 500 000		
Stokksund			500 000	14 500 000
Myklebuståsen			5 750 000	5 750 000
Sum	500 000	7 000 000	15 750 000	20 250 000

Tabell 5

Næringsområde	2018	2019	2020	2021
Mjølstadneset	3 750 000			
Eggesbønes		5 500 000	5 500 000	
Sum	3 750 000	5 500 000	5 500 000	

Tabell 6

Samferdselstiltak	2018	2019	2020	2021
Mindre parkeringsplass Frøystad			1 000 000	
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar	750 000	750 000		
Bru til Herøy gard		300 000	3 000 000	
Veg Flusund				5 000 000
Kaier på Mjølstadneset	21 000 000			
Oppgradering av Grønhaugvegen				1 250 000
Oppgradering av veg Kleppeåsen	300 000	700 000		
Oppgradering av veg til Marine Sales				750 000
Parkeringsplass Fosnavåg sentrum	1 625 000			
Sum	23 675 000	1 750 000	4 000 000	7 000 000

Tabell 7

67

Samanfatning	2018	2019	2020	2021
Generelle tiltak	9 715 000	7 900 000	17 790 000	3 000 000
Avlaupsplan	7 500 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Bustadfelt	500 000	7 000 000	15 750 000	20 250 000
Næringsområde	3 750 000	5 500 000	5 500 000	
Samferdselstiltak	23 675 000	1 750 000	4 000 000	7 000 000
Sum (avrunda)	45 100 000	32 000 000	53 500 000	40 250 000

Med helsing

Jarl Martin Møller

Lene Søvik Huldal

68

NOTAT

Til: Økonomiavdelinga

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr
2017/715

Arkivkode
124

Dato
07.10.2017

BUDSJETTKOMMENTAR- FELLES DIGITALISERINGSSTRATEGI

Bakgrunn for tiltaket er besøk i Bergen kommune 6.10.2017 der kommunane (Herøy, Ulstein, Volda og Ørsta) konkluderte med at vedtatt digitaliseringstrategi som KS sammen med KMD har utarbeidd er vert å vere med på. Ein ser store gevinstar med å vere med på dette.

Frå KS sine sider:

Digitaliseringsstrategien setter retning og mål for KS og kommunenes og fylkeskommunenes arbeid frem mot 2020. Helt avgjørende for å nå målene om økt digitalisering er at vi innad i sektoren samarbeider og samordner innsatsen. Et viktig delmål for en mer samordnet kommunal sektor er å etablere digitale fellesløsninger. Å finansiere disse er hovedformålet med den nye finansieringsordningen.

Det har vært og er en god dialog om ordningen mellom kommunal sektor og staten. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har signalisert at de vil bidra med 125 millioner kroner fordelt over to år, forutsatt at kommunal sektor bidrar med minst like mye. KS vil bidra med inntil 40 millioner kroner. Storbynettverket og de ti største kommunene har signalisert at de vil bidra med til sammen 35 millioner kroner.

For å etablere ordningen, og for å utløse midlene fra KMD, er det nødvendig at vi reiser tilstrekkelig kapital. KS inviterer derfor alle sine medlemmer til å delta med et engangsbeløp på henholdsvis 20 kroner per innbygger for kommuner og 5 kroner per innbygger for fylkeskommuner. Hvis alle kommuner og fylkeskommuner blir med, vil ordningen disponere ca. 250 millioner kroner.

For Herøy kommune inneber dette:

9000 innbyggjarar x 20 kr = 180 000 kroner.

69

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD
Kyrkjeverja
Herøy kyrkje
6091 Fosnavåg

Herøy kommune
her

DATO:18.09.17
ARKIV:112
REF.:

**Herøy kyrkjelege fellesråd
Administrativ framskriving. Driftsbudsjett 2018
ØKONMIPLAN 2018-2021**

Herøy kyrkjelege fellesråd handsama saka i sitt møte 07.09.17, sak 19/17 og fatta slikt samrøystes vedtak:

1. *Herøy kyrkjelege fellesråd Budsjett Administrativ framskriving datert 01.09.17 til vitande.*
2. *Kyrkjeverja vert beden om å førebu sak om sikring av lause takheller på Leikanger kyrkje.*

Saka vert sendt kommunen som grunnlag i budsjettarbeidet.

Marit Sævik Leinheber
Kyrkjeverje

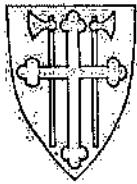
Vedlegg: Fr-sak 19/17

Kyrkjeverja i Herøy
oversending adm framlegg bud 18

Postadresse:
Kyrkjekontoret i Herøy
6091 Fosnavåg
E-post: kyrkjeverja@heroy-kyrkje.no

Telefon:
70 08 02 60
Telefaks:
70 08 02 61

70

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD
Kyrkjeverja
Lisjebøvegen 1
6091 Fosnavåg

SÆRUTSKRIFT

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD	7. SEPTEMBER 2017	SAK 19/17	ARKIV 112
----------------------------	-------------------	-----------	-----------

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD ADMINISTRATIV FRAMSKRIVING, DRIFTSBUDSJETT 2018. ØKONOMIPLAN 2018-2021

FELLESRÅDET HAR FATTA SLIKT SAMRØYSTES VEDTAK:

Herøy kyrkjelege fellesråd tek Budsjett Administrativ framskriving datert 01.09.17 til vitande.

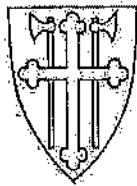
Kyrkjeverja vert beden om å førebu sak om sikring av lause takheller på Leikanger kyrkje.

Fosnavåg, 13.09.17

Mart Sævik Leinebø
Kyrkjeverje

Ekspd.: HK

71

HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD
Kyrkjeverja
Lisjebøvegen 1
6091 Fosnavåg

F.R. SAK:19/17
ARKIV:112
SAK HANDS. Msl

ADMINISTRATIV FRAMSKRIVING HERØY KYRKJELEGE FELLESRÅD DRIFTSBUDSJETT 2018 ØKONOMIPLAN 2018-2021

Etter Lov om Den norske kyrkje § 15 har kommunen visse økonomiske plikter til å løyve midlar slik at fellesråda kan drifta, vedlikehalde og utvikle kyrkjekontor, kyrkjer og gravplassar. Etter same paragraf er det kyrkjelag fellesråd som vedtek sitt eige budsjett, medan det er kommunestyret som gjennom budsjettvedtak som i hovudtrekk løyver midlar til fellesrådet.

Vedlagt fylgjer Rundskriv frå Rådmannen (vedlegg 2) med dei første føringane ein treng for å starte arbeidet med drifts- og investeringsbudsjett for 2018 og planperioden 2018-2021. Dette rundskrivet er først og fremst ein framdriftsplan for budsjettarbeidet der målet er endeleg vedtak i Herøy kommunestyre 14.12.2017.

Vi har ein god tradisjon i Herøy for å ha eit godt samarbeid gjennom budsjettprosessen, og eit mål er sjølv sagt å få eit budsjett og ein aktivitet som er avpassa til kvarandre å kom inn i eit handlingsrom der vi unngår unødig press på større budsjettkorrigeringar i driftsåret.

Det langsiktige økonomiske målet slik det er formulert i Rundskrivet, er at kommunen over tid skal legge fram eit driftsbudsjett/resultat med 2% netto driftsresultat slik at ein skaper rom for framtidige investeringar.

Driftsbudsjett 2018

Det er ikkje trekt fram konkret utfordringar kommunen står framom når det gjeld drift og investeringar i 2018-2021, men det er lagt opp til at drifta skal halde fram på same nivå som i dag. Det betyr m.a. at mellombelse tiltak som vart sett i verk i 2017 ikkje automatisk skal vidareførast i 2018.

Utgifter til løn skal vere knytt til oppretta stillingsheimiar, ein skal ikkje budsjettere med vikarløn (i tilfelle sjukdom) eller sjukerefusjonar. I samtale med økonomileiar i dag fekk eg opplyst at det førebels vert lagt inn 3,1% auke i løn slik ho er pr. 30.08 (etter råd frå KLP) medan det vert lagt inn 3% prisvekst. Når det gjeld fellesrådet sitt lønsbudsjett, så har ein justert opp løna pr. 1. mai (vert etterbetalt i oktober) men resultatet for dei lokale forhandlingane 2017 enno ikkje er klart.

I år, som åra før har vi enno ikkje frå KA sitt rundskriv med dei spesielle utfordringane for kyrkja.

Nye tiltak

Etter Rundskrivet skal nye tiltak vere ferdig konsekvensutgreidde før budsjettprosessen vert avslutta.

Fellesrådet har fleire ferdig utgreidde nye tiltak som ein har søkt få plass til i mange år i budsjettet.

Sokneråda og fellesrådet har gjennom mange år peika på kor viktig det er å arbeide med gode tiltak i fritida til barn og ungdom, og Herøy sokn har i mange år lønna ein tilsett gjennom innsamla midlar og med eit tilskott på kr. 100 000 frå Herøy kommune. Storleiken på dette tilskottet har ikkje vorte endra på alle desse åra medan aktiviteten og stillingsstørleik har vorte utvida. Dette gjeld stillinga til barne- og ungdomskoordinator som i dag har ein kostnad på om lag 450 000 kroner der soknerådet samlar inn ca. 350 000 kroner. Desse midlane vert nytta til å drive rusforebyggande og meiningsfulle fritidsaktivitetar for ungdom kvar einaste fredagskveld ved drifting av Fredagstreffet. Vidare har denne tilsette ansvaret for Open Barnehage som er samling for born og vaksne kvar onsdag, dette er eit tiltak som samlar folk frå mange nasjonalitetar. I administrativ framskriving av budsjett er det no lagt inn ein reduksjon av overføringa frå Herøy sokn med kr. 100 000 (merka blå skrift).

Fellesrådet i mange år signalisert midlar til Diakon. Vi veit at einsemd og passivitet er eit aukande problem for menneske i alle aldrar, og vi vil gjerne vere med å skape betre folkehelse ved å tilby heimebesøk for nokon å prate med eller å invitere til ulike aktivitetsbehov. Ein diakon er viktig for å skape gode relasjonar til menneske som av ulike årsaker ikkje har så lett for å delta i den «vanlege» sosiale livet.

Dei siste åra har ein også beskrive behova for branngryggingstiltak i Indre Herøy og Leikanger kyrkje. Desse kyrkjene har gamle elektriske anlegg og vi har påbod om merking og utbetring av rømingsvegar. Samla vil det vere behov for kr. 100 000 til desse tiltaka, dette er aktualisert ved at det no er varsle nye branntilsyn i desse bygga (lagt inn i framskrivinga merka blå skrift)

Herøy kyrkjelege fellesråd har fått melding frå biskopen i Møre om at det vert gjennomført bispevisitas i Herøy våren 2018. Dette vil gje fellesrådet ein auka kostnad, og kyrkjeverja estimerer desse kostnadene til annonsering, bevertning og auka lønsutgifter til kr. 50 000 (merka blå skrift i budsjettet).

Vidareføring av tiltak

Gjennom dei siste åra har hatt gravplassutvidingar og oppgradering av grøntarealet på gravplassane i stort omfang. Dette gjev sjølvsat høgare kostander samstundes som det er ønskeleg å høgne nivået på grøntvedlikehaldet. Dei siste åra har ein jobba for å auke vedlikehaldet på gravplassane, dette tiltaket vert vidareført også i 2018 med ei auke på kr. 100 000 (lagt inn med blå skrift).

Økonomiplan 2018-2021

Kvalsund gravplass vart ferdig utvida no i sommar, men byggerekneskapen er ikkje avslutta enno, og ein kjenner difor ikkje eksakt kor mykje som vart forbrukt.

Fellesrådet har dei siste åra hatt slik prioriteringsliste for investeringar:

- Grunnkjøp Flusund gravplass
- Utviding Leikanger kyrkjegard
- Innvendig rehabilitering av Indre Herøy kyrkje

Ad grunnkjøp Flusund

Utviding av Flusund gravplass har vore med i godkjende planar for dette området i svært lang tid. Allereie i 1990 vart dei første konkrete planane for denne utvidinga vedtekne med 2

byggesteg. Status i denne saka er p.r. d.d. Uavklart, men det er eit stort behov for utviding av denne gravplassen. Det er om lag 41 gravferder i snitt pr. år på denne gravplassen og det er i dag 100 ledige graver att på den «nye» delen av gravplassen. Utvidinga av denne gravplassen hastar verkeleg.

Ad utviding Leikanger kyrkjegard

Kommunen eig arealet der det er tenkt utviding (arealet mot Sion), og det ligg soleis til rette for å starte planleggingsarbeidet. Ei stor utfordring her vert ny tilkomst til den nedre delen av gravplassen.

Ad Indre Herøy kyrkje

Indre Herøy kyrkje feira 100 år i 2016, og kyrkja har vorte godt rehabilert utvendig med isolasjon, kledning, måling og ny trapp. Det er eit stort behov for at dekor og innvendig veggar samt kyrkjebenkane vert restaurert og måla, og dette bør kome på fellesrådet si prioriterte liste i åra framover med kr. 500 000 pr. år i 3 år.

I tillegg har det no kome eit nytt tiltak som gjeld Herøy kyrkje; fullføring av siste byggsetegem med stolar til amfisal i kjellaren. Dette tiltaket gjeld innkjøp av 112 stolar til amfiet i kjellaren og prisen er estimert til ca. 250 000 kroner. Dersom ein finn finansiering av dette tiltaket kan vil byggeprosjektet Herøy kyrkje verte ferdig 17 år etter ein starta planarbeidet og 13 år etter at første byggesteg stod ferdig. Kyrkja med alle dei ulike funksjonane ho inneheld er unik i vårt område, kanskje til og med i landet. Ikkje mange kyrkjer kan skilte med eit stort flott kyrkjeskip, kyrkjelydssal, kapell, lokale til open barnehage, stor fritidsklubb, gymsal og no snart eit fullt utstyrt amfi med 112 sitjeplassar og godt teknisk utstyr. Dette har kome i stand etter eit godt samarbeid med kommunen, gode økonomiske løyvingar frå kommunen, gåver frå private, fiskeri og anna næringsliv samt ein iherdig dugnadsinnsats. Heile kjellaretasjen med fritidsklubb, gymsal, garderobar og amfisal er innreidd mest utan innleidt arbeidskraft og med eit enormt dugnadsarbeid.

Fellesrådet bør også fritt drøfte andre tiltak som bør prioriterast. Vedlagt fylgjer Økonomiplan 2018-2021 som kan ligge til grunn for denne drøftinga.

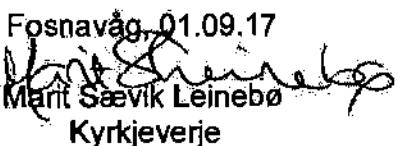
Avtutting

Det vidare arbeidet med budsjett/økonomiplan vert no gjort i formannskap/administrasjon i kommunen før fellesrådet får saka attende for vidare behandling.

Ei førebels administrativ framskriving viser at dersom fellesrådet skal halde oppe drifta si på 2017 nivå, basert på 3% prisvekst og 3,1% lønsvekst, nokre nye tiltak og bortfall av rentekostnader på kr. 400 000 vil det vere behov for ei løyving på kr. 7 108 000 frå Herøy kommune (budsjett 2017 kr. 6 780 000).

Framlegg til vedtak

Herøy kyrkjelege fellesråd tek Budsjett administrativ framskriving datert 01.09.19 til orientering.

Fosnavåg, 01.09.17

Marit Sævik Leinebø
Kyrkjeverje

74

Budsjett 2018 adm. framskriving

Konto	Konto (n)	Rekn 2016	Budsj 2017	Først til 31.08.2017	BUDSJETT 2018
30100	Fastlønn	3 518 790	kr 4 230 000	kr 2 110 315	kr 4 550 000
30108	Pensjonsgjenvante tillegg	37 420	kr 45 000	kr 23 563	kr 45 000
30200	Vikarar	93 898	kr 75 000	kr 24 689	kr 95 000
30209	variable tillegg vikarar	96 696	kr 100 000	kr 55 116	kr 75 000
30300	Ekstrahjelp	14 571	kr 20 000	kr 14 137	kr 30 000
30500	Anna løn		kr	10 973	
30508	Diverse lønsutbetalinger	37 300	kr	22 000	
30800	Godtgjersle folkevalde	40 400	kr 40 000	kr	50 000
30802	Tapt arbeidsgodtgjersle	368	kr 5 000	kr	2 000
30900	Pensjonsinnskot	522 650	kr 685 000	kr 479 775	kr 740 000
30902	Kollektiv ulykke- og gruppeliv	10 425	kr 15 000	kr 6 675	kr 15 000
30990	Arbeidsgjenvareavgift	464 103	kr 520 000	kr 299 596	kr 560 000
	Sum løn	4 836 623	kr 5 735 000	kr 3 046 840	kr 6 162 000
31000	Kontormateriell	29 157	kr 16 000	kr	
31002	Abonnement aviser og faglite	17 837	kr 9 000	kr 9 725	
31100	Aktivitetsrelatert forbruksmat	125 647	kr 35 950	kr 49 885	
31151	Servingt møter, kurs, repres	21 194	kr 25 000	kr 7 678	
31152	servering som del av drift	3 339	kr	2 441	
31200	Anna forbruksmateriell	101 521	kr 85 000	kr 39 899	kr 50 000
31201	Arbeidskle	9 452	kr 5 000	kr	
31202	Velferdstiltak	1 725	kr 3 000	kr	
31208	Diverse utgifter	534	kr	5 470	
31300	Post, banktjenester, telefon	54 202	kr 55 000	kr 11 244	
31301	Telefoni	341	kr 19 000	kr 19 558	
31400	Annonsaar, reklame, informasj	97 760	kr 20 000	kr 39 343	
31500	Opplæring kurs (ikkje oppgåv	13 996	kr 17 000	kr 2 650	
31550	Reiseutgifter, opplæring (ikkje oppgåvepliktig)		kr	-	
31600	Reiseutgifter, oppgåvepliktig	111 350	kr 105 000	kr 66 421	
31603	Km godtgjersle, skattepl. del	6 421	kr	9 330	
31700	Reisutgifter, drift av eigne tra	21 402	kr 33 000	kr 15 049	
31703	Reiseutgifter, ikke oppgavep	5 193	kr 14 000	kr 8 987	
31800	Energi	267 537	kr 247 500	kr 172 595	

JJ

Konto	Konto (1)	Rekno 2016	Budsj 2017	Forfbruk 31.06.2017	BUDSJETT 2018
31850 Forsikringar, vakttenester		116 058 kr	120 000 kr	120 047	
31900 Leige av lokaler og grunn		1 636 kr	2 500 kr	1 882	
31950 Avgifter, gebyrr og lisensar		150 480 kr	175 000 kr	161 385	
31951 Lisensar/ serviceavgifter			kr	38 334	
32000 Kjøp og finansiell leasing av d		61 305 kr	65 000 kr	16 338	
32000 Leige av driftsmiddele		7 700 kr	7 000 kr		
32200 Vedlikehald, byggetenester o		225 665 kr	180 000 kr	31 776 kr	100 000,00
32300 Vedlikehald grøntanlegg		328 308 kr	360 000 kr	188 848 kr	100 000,00
32301 Vedlikehald grøntanlegg, direnering Flusund		kr	20 000 kr	-	
32350 Utgifter stell av grav		25 001			
32400 Serviceavtaler og reparasjona		74 787 kr	65 000 kr	63 473	
32500 Materiale til vedlikehald, påkø		51 106 kr	25 000 kr	6 550	
32650 Vakthald og vektarreneste, al		17 234 kr	18 000 kr	-	
32700 Andre tenester (som inngår i		295 078 kr	240 000 kr	18 100	
335000 Refusjon til sokneråd		25 606			
Andre driftsavgifter	2 302 403 kr	2 006 950 kr	1 112 638 kr	2 350 000,00	
34290 Meirverdiavgift som gir rett til	452 763 kr	350 000 kr	194 174 kr	350 000,00	
Sum mva som gir rett til mva	452 763 kr	350 000 kr	194 174 kr	350 000,00	
34701 Tap på krav	25 015				
34702 Div. øre/kroneavrunding	-1	kr	2		
35000 Renteutgiftar	6 825 kr	7 000 kr	-	kr	-
35001 Moranter	1 571 kr	kr	895		
35100 Avdragsavgifter	400 000 kr	400 000 kr	-	kr	-
Renter/avdrag	433 411 kr	407 000 kr	896 kr		
36200 Sal av varer og tenester, geby	-206 kr	-20 500 kr	-	kr	-21 000,00
36201 Gebyrinntekter Avgiftsfritt	-930 kr	-5 000 kr	-3 200 kr	-	-5 000,00
36202 Trekk frå ansatte	-2 673 kr	-3 000 kr	-1 562 kr	-	-3 000,00
36250 Stell av grav	-50 000 kr	-75 000 kr	-49 400 kr	-	-75 000,00
36300 Husleigelinntekter/ utleige av	-59 230 kr	-65 000 kr	-48 290 kr	-	-65 000,00
36400 Festesavgift	-237 515 kr	-220 000 kr	-382 200 kr	-	-350 000,00
37100 Sjukelønsrefusjon/ refusjonar	-275 kr	-	kr	-11 948	
37000 Refusjonar frå staten	-2 752				

76

Konto (1)	Rékt 2016	Budsj 2017	Forbruk 31.08.2017	BUDSJETT 2018
37790 Kompenasjon moms påøpt.	-452 763 kr	-350 000 kr	-194 174 kr	-350 000,00
37500 Refusjon frå sokneråd	-158 353 kr	-347 000 kr	-4 788 kr	-250 000,00
37700 Refusjon frå andre	-13 350 kr	kr	-7 270	
38000 Refusjon frå bispedømeråd, Tj.	-647 500 kr	-633 450 kr	-315 000 kr	-635 000,00
38300 Tilskot frå kommunen/ komm.	-6 510 000 kr	-6 780 000 kr	-3 955 000 kr	-7 108 000,00
38700 Gåver frå andre	-6 000			
39000 Renteinntekter	-5 646			
Sum inntekter	-38 147 194 kr	-38 298 950 kr	-4 972 833 kr	-3 862 000,00
Sum utgifter	-8 025 200 kr	8 498 950 kr	4 354 549 kr	8 862 000,00
Res	-121 994 kr	kr	-618 284 kr	-

Framlegg til Økonomiplan 2018-2021:

Nr	Tiltak	2018	2019	2020	2021
1	Oppgradering Interiør Indre Herøy kyrkje	500 000	500 000	500 000	
2	Ferdigstilling Amfi Herøy kyrkje	250 000			
3	Utviding Flusund gravplass	1000 000	1000 000	3000 000	2000 000
4	Utviding Leikanger kyrklegård		1500 000	1500 000	1000 000
	Sum	1750 000	3000 000	5000 000	3000 000

78

Referatsaker

**RS 8/17 K-sak 127/17. Særutskrift Ungdata 2017 - Rapportar frå
undersøkinga K-sak 127/17. Særutskrift Ungdata 2017 - Rapportar frå
undersøkinga 02.11.2017 00:00:00**

HERØY KOMMUNE
HEKØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	TR	Arkivsaknr:	2016/1669
		Arkiv:	C10

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
30/17	Komite for helse og omsorg	16.11.2017
70/17	Komite for oppvekst	18.10.2017
166/17	Komite for næring, kultur og idrett	24.10.2017
127/17	Formannskapet	17.10.2017
	Kommunestyret	26.10.2017

UNGDATA 2017 - RAPPORTAR FRÅ UNDERSØKINGA

Tilråding:

Kommunestyret tek resultata til vitande.

Særutskrift:

Herøy ungdomsråd
Komiteane

Møtebehandling:

Sandra Aasen Akogyeram frå Herøy ungomsråd orienterte.

Kommunalsjef oppvekst Sølvi L. Remøy orienterte.

Avdelingsleiar barn, familie og helse Inger Marie Tofthagen orienterte.

Ap, Per Kristian Furø kom med slikt nytt punkt 3:

Herøy kommunestyre vedtar å etablere eit beredskapsteam mot mobbing, gjennom eit interkommunalt samarbeid med andre nabokommunar, som raskt skal kunne rykke ut og hjelpe skulen og elevane i saker om mobbing og krenkelser

KrF, Camilla Storøy kom med framlegg om slike endringar i :

Punkt 2:

Arbeidsmøte mellom administrasjonen, politikarar, ungdomsråd og andre aktuelle (Foreldreutval, fritidsorganisasjonar m.m.)

Punkt 3:

Skal sette ned ei interkommunal arbeidsgruppe

Det vart røysta punktvis.

17 røysta for (KrF) Camilla Storøy sitt endringsframlegg og vart vedteken mot 13 røyster som røysta for framlegget frå (Ap) Per Kristian Furø.

25 røysta for endringsframlegget frå (KrF) Camilla Storøy og 7 røysta for tilrådinga frå formannskapet.

Vedtak i Kommunestyret - 26.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølgjing:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar, ungdomsråd og andre aktuelle. (Foreldreutval, fritidsorganisasjonar m.m.)
- Tema på leiarmøte
- Skal sette ned ei interkommunal arbeidsgruppe

Møtebehandling:

Kommunalsjef for oppvekst Sølvi L. Remøy orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken med slik endring:

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølgjing:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar og ungdomsråd
- Tema på leiarmøte
- Vurdere om ein bør sette ned interkommunal arbeidsgruppe

Tilråding i Formannskapet - 17.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarer til oppfølgjing:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar og ungdomsråd
- Tema på leiarmøte
- Vurdere om ein bør sette ned interkommunal arbeidsgruppe

Møtebehandling:

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for næring, kultur og idrett - 24.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande med følgjande kommentarar til oppfølging:

- Arbeidsmøte mellom administrasjon, politikarar og ungdomsråd
- Tema på leiarmøte
- Vurdere om ein bør sette ned interkommunal arbeidsgruppe

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for oppvekst - 18.10.2017

Kommunestyret tek resultata til vitande.

Vedlegg:

- 1 Uttale frå ungdomsrådet om Ungdata-undersøkinga
- 2 Høyringsuttale - ungdom og buss
- 3 Høyringsuttale - ekstra spørsmål
- 4 Høyringsuttale - oppfordring til dei ulike sektorane
- 5 Herøy 2017 – Nøkkeltallsrapport (videregående)
- 6 Herøy 2017 – Nøkkeltallsrapport (ungdomsskolen)
- 7 Herøy 2014_2017– Trend
- 8 Herøy 2017 - Kjønn (videregående)
- 9 Herøy 2017 - Kjønn (ungdomsskolen)
- 10 Herøy 2017 - Klassetrinn (ungdomsskolen)
- 11 Ekstraspørsmål om trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar - fylkesrapport

Samandrag av saka:

Undersøkinga Ungdata vart gjennomført i Herøy våren 2017 ved Ytre Herøy ungdomsskule, Stokksund skule, Møre barne- og ungdomsskule og Herøy vidaregåande skule. Same undersøkinga vart gjort i 2014. Rapportane frå undersøkinga er mangfoldige. Ein har mellom anna rapportar som samanliknar Herøy med fylket og landet, trendrapportar som viser endring i Herøy frå 2014 til 2017-undersøkinga og kjønnsdelte rapportar som viser forskjell i svar mellom gutter og jenter.

Det er eit stort materiale å gå gjennom. I saksutgreiinga har dei ulike sektorane kome med tolking av undersøkinga for sine fagfelt. Ungdomsrådet har handsama saka og kome med uttale. Saka er koordinert av folkehelsekoordinator.

Saksopplysningar:

Bakgrunn for saka:

Undersøkinga Ungdata vart gjennomført i Herøy våren 2017 ved Ytre Herøy ungdomsskule, Stokksund skule, Møre barne- og ungdomsskule og Herøy vidaregåande skule. Ungdata er ei undersøkinga basert på spørjeskjema, som gir eit breitt bilde av korleis ungdom har det og kva dei driv med på fritida. 318 ungdomsskuleelevar (svarprosent 89) og 72 elevar frå vidaregåande (svarprosent 55) deltok.

Ungdata er eit verktøy basert på spørjeskjema. Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus og sju regionale kompetansesenter innan rusfeltet (KoRus) står bak Ungdata.

Undersøkinga vert gjennomført i samarbeid med kommunen, som er ansvarleg for den praktiske gjennomføringa på skulane. Data frå alle kommunar vert samla i den nasjonale Ungdatabasen. Databasen inneheld svar frå meir enn 300.000 ungdomar som har delteke i Ungdata sidan den første undersøkinga vart gjennomført i 2010. Helsedirektoratet finansierer Ungdata, som er eit gratis tilbod til alle kommunar i Noreg.

Gjennomføring av Ungdata ligg inne i Herøy kommune sin tverrfaglege plan «Alle barn og unge skal ha gode og trygge oppvekstvilkår». Undersøkinga skal gjennomførast kvart 3. år, som eit verktøy for informasjon i det førebyggande arbeidet. Første gjennomføring var i 2014.

Undersøkinga er anonym, og det er frivillig for ungdomane å delta. Alle foreldre vert informert om undersøkinga i forkant, og kan melde frå til skulen om dei ikkje ønskjer at barnet deira skal delta.

Intensjonen med Ungdata er å kartlegge korleis ungdom har det og kva dei driv med på fritida. Undersøkinga omfattar tema knytt til familie, vennskap, skule, lokalmiljø, helse, mobbing, regelbrot og deltaking i fritidsaktivitetar. Resultata må tolkast lokalt, og kan vere med å seie noko om kva område kommunen bør satse på framover for å vidareutvikle oppvekstmiljøet.

Spørjeskjemaet som vert brukt, er tilpassa elevar på ungdomstrinn og vidaregåande opplæring. Det vert utarbeidd separate rapportar, som kommunane får tilsendt.

Rapportane er svært omfattande og må studerast og analyserast av den enkelte fagavdeling og i eit tverrfagleg samarbeid framover. Resultata i Herøy er sett opp slik at ein kan samanlikne med resultat for Møre og Romsdal, samt med resultat frå små (under 10.000) mellomstore (10-50.000) og store kommunar (over 50.000).

I saksframstillinga har vi valt å presentere dei områda der Herøy skil seg frå andre små kommunar.

Kva seier ungdom i Herøy?

Ungdomsskuleelevar

Oppvekst:

Ungdom i Herøy er meir fornøgd med lokalmiljøet sitt, og meir fornøgd med skulen sin. Dei brukar vesentleg meir tid framfor ein skjerm enn andre kvar dag, men brukar mindre tid på lekser. Fleire uttrykkjer at dei er plaga av einsemrd og depressive symptom, samt mobbing. Ein har vore sjeldnare rusa på alkohol. Det er færre som deltek i organiserte fritidsaktivitetar. Det er færre som trur dei får eit lykkeleg liv.

Ser ein på resultata for Herøy opp mot trendane som kjem fram i den nasjonale rapporten, ser ein at mykje stemmer overeins. Ein ser eit trendskifte i forhold til m.a. tid på skuclearbeid, framtidstru og tankar om høgare utdanning. Etter mange år med oppgang på desse områda, ser ein no nedgang.

Helse og omsorg:

På mange av områda er det forskjell på resultata etter kjønn. Dette ser vi spesielt godt på bruk av helsetenester, men også på svar om psykiske helseplager.

Kultur og fritidsaktivitetar:

Venner:

Ungdomstida vert gjerne beskriven som ein fase i livet der jamnaldrande er særlig viktige. Venner er for dei fleste ei kjelde til leik, glede, støtte, tilhøyrslle og bekrefting. På lengre sikt har samspelet med jamnaldrande tyding for utvikling av sjølvbilde og sosial kompetanse. Mange knyter venskap som varer livet ut i denne perioden. I overgangen frå born til tenåring endrar venene tyding. Mens leiken står i sentrum blant de yngste, blir det etter kvart like viktig kven ein er saman med som kva ein gjer.

Ungdomstrinnet seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har venner dei kan stole på. Trendrapporten viser lita endring i Herøy frå 2014 til 2017.

Organisert fritid:

Organisasjonar, klubbar, lag og foreiningar er viktige arena for samvær med andre unge. Samanlikna med skulen og det uformelle samværet ungdom imellom, gir deltaking i organisasjonane ungdom andre typar erfaringar. På sitt beste gir organisasjonane ungdom

moglegheit til å utvikle evner, dei lærer å fungere i eit fellesskap, ytre egne meininger og å jobbe målretta. Sjølv om det er en viss nedgang i løpet av ungdomsårene, er det på landsbasis to av tre ungdomsskuleelevar som deltek i ein eller annan form for organisert fritidsaktivitet. Idretten organiserer klart flest. Landsrepresentative undersøkingar frå dei siste tiåra tyder på at andelen unge medlemmar i frivillige organisasjonar har gått ned.

Ungdomstrinnet seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har gjennom oppveksten delteke i organiserte fritidsaktiviteter. 8 % færre ungdom er med i organisasjonar/klubbar/lag eller foreiningar enn på landsbasis. Trendrapporten viser lite endring i Herøy frå 2014 til 2017, og nokre fleire har aldri vore med i organiserte fritidsaktivitetar etter fylte 10 år. Vedkomande deltaking i fritidsklubb/ungdomshus/ungdomsklubb ser vi ein auke i deltakinga frå 2014 til 2017 på 21% og dette har blant anna samanheng med at kommunen sin fritidsklubb har opna igjen sidan førre måling, samt at kyrkjene har utvikla sitt fritidstilbod i denne perioden. Sistnemte vert bekrefta gjennom ein auke i deltakinga i religiøse foreiningar med 10 %. Fleire opplever at tilbodet til ungdom er bra når det gjeld lokalar for å treffe andre unge, idrettsanlegg og kulturtilbod.

Elevar i vidaregåande skule

Nøkkeltala for elevar i vidaregåande skule er sett opp med samanlikning mellom Herøy og Noreg.

Oppvekst:

Vidaregåande elevar i Herøy seier dei er vesentleg meir plaga av einsemd og vert meir mobba enn andre. Fleire har fysiske plager kvar dag, og fleire har blitt skada på grunn av vald. Dei røyker meir, men er sjeldnare rusa på alkohol og færre har brukt cannabis. Færre er fornøgde med lokalmiljøet og med skulen sin. Færre deltar i organiserte fritidsaktivitetar, færre trenar minst ein gong pr. veke og færre trur dei får eit lykkeleg liv. Men dei er like fornøgde med venene sine og like mange har minst ein fortruleg venn. Dei fleste kjenner seg trygge i nærområdet.

Helse og omsorg:

Også for denne aldersgruppa er det forskjell på resultata etter kjønn. Svarprosenten er også lågare enn for ungdomsskuleelevarane, men det er viktig å gripe fatt i og undersøkje nærmare kva som skjer med ungdom frå ungdomsskule og til vidaregåande når det gjeld helseutfordringar.

Kultur og fritidsaktivitetar:

Vidaregåande elevar seier i følgje nøkkeltalsrapporten at dei aller fleste har venner dei kan stole på. Trendrapporten viser liten endring i Herøy frå 2014 til 2017, og samla sett er det fleire som har ein ven dei kan stole på.

Nøkkeltalsrapporten viser at 33 % av elevane på Herøy vidaregåande deltek i organisert aktivitet, mot 49 % på landsbasis. Trendrapporten viser ein nedgang i deltaking i organiserte aktivitetar på 5 % sidan 2014. 12 % fleire enn ved førre måling har vore med i organisert aktivitet tidligare.

Unge si oppleving av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar (ekstra spørsmålspakke).

Saman med Møre og Romsdal fylkeskommune og Møre og Romsdal idrettskrets arbeider KoRus for at fleire lag og organisasjoner skal lage eigne retningslinjer for tryggleik og trivsel. Dette er også nedfelt i handlingsprogrammet i fylket sin regionale delplan for folkehelse. Tilleggsmodulen gir kunnskap om unge si oppleving av trivsel og tryggleik i organiserte fritidsaktivitetar og om grunnar til at unge sluttar med organiserte fritidsaktivitetar.

Rapporten viser at om lag like mange deltek i ein organisert aktivitet i Herøy som fylket elles, og at fleire i ungdomsskulen deltek i meir enn ein aktivitet. Færre har slutta eller ikkje delteke i organisert aktivitet enn elles i fylket. Fleire jenter enn gutter er med i organisert aktivitet både på ungdomstrinnet og på vidaregåande.

Knytt til reglar så har dei fleste felles slike. I ungdomsskulen er det færre som har snakka om reglane enn fylket elles og færre opplever at trenaren er inkluderande. Respondentane trives med vennane i aktivitetane.

Det kan sjå ut til at nokre fleire vaksne og ungdommar nyttar alkohol på turar og i anna sosialt samvær enn fylket samla.

Dei hyppigaste årsakene til at ungdom sluttar med aktivitet er at trenarane prioriterer dei flinkaste, at ingen av venene er med og at tidene ikkje passar.

Uttale frå Ungdomsrådet

Herøy ungdomsråd har vurdert rapportane og laga fleire uttalar (ligg vedlagt saka). Dei har konsentrert seg mest om rapporten frå ungdomsskuletrinnet. Dei kommenterer blant anna nokre resultat som overraskar (m.a. mobbing) og nokre tal dei oppfattar som paradoks.

Oppsummering

Ungdata er eitt av fleire verktøy som gir oss informasjon om status i oppvekstmiljøet. Vi har i tillegg andre både kvantitative og kvalitative verktøy som vi må nytte når vi skal oppsummere status som grunnlag for strategiar og tiltak.

Resultata frå Ungdata vil bli brukt vidare både på leiarnivå i den enkelte fagavdeling, samt i det tverrfaglege arbeidet, med analyse og vurdering av årsaker og tiltak. I dette arbeidet vil den rapporten som vert kalla Trendrapport Herøy 2017 vere nyttig. Denne viser ei samanlikning mellom svara i 2014 og 2017, og viser dermed positiv og negativ utvikling.

Fosnavåg, 21.09.2017

Olaus-Jon Kopperstad
rådmann

Sølvi Lillebø Remøy
Kommunalsjef oppvekst

Sakshandsamar: Tanja Rafteseth